

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

ŠKOLA PRO RODINU

(ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV)

Sídlo: **Tlumačovská 1237/32, 155 00 Praha 5 – Stodůlky**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu: **Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ŠKOLA PRO RODINU**

Název školy: **Základní škola a mateřská škola Parentes Praha**

Škola sdružuje:

Sídlo školy: Tlumačovská 1237/32, 155 00 Praha 5 - Stodůlky

Základní škola kapacita žáků: 194 IZO: 181 061 465

Místo poskytování vzdělávání: Tlumačovská 1237/32, 155 00 Praha 5 - Stodůlky

Školní družina kapacita žáků: 111 IZO: 181 062 038

Ředitel: PhDr. Michal Šabatka

Školní jídelna-výdejna kapacita: 250 IZO: 181 007 398

Právní forma: školská právnická osoba

Kontakty:

Telefon 212 340 021

Mobil 777 782 133

E-mail zs@parentes.cz

Web www.parentes.cz

Zřizovatel: Spolek Parentes

IČO: 22 739 181

adresa: Tlumačovská 1237/32

155 00 Praha 5 - Stodůlky

Zařazení do sítě škol od 1. 9. 2009.

IČ 713 410 48

red_izo: 691 000 549

Č.j.: ZŠMŠPAR/146/2024

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2024

Dodatek k verzi: č.1 – 1. 9. 2014

Podpis ředitele školy

Razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Historie školy

Občanské sdružení Parentes (dnes Spolek Parentes) vzniklo počátkem roku 2008 na popud rodičů, kteří cítí potřebu zajistit nejen svým dětem kvalitní vzdělání a výchovu již od útlého věku. Hlavní činností tohoto sdružení je iniciace zakládání sítě soukromých škol, která by tuto potřebu naplnila. Skupina rodičů, která stála u vzniku občanského sdružení i naší školy, chce dětem nabídnout takové vzdělání, které by bylo zaměřené nejen na zprostředkování kvalitního učiva, ale i na všestranný rozvoj osobnosti dětí a na jejich výchovu ke ctnostem. Tento model výuky je založený na aktivní spolupráci školy a rodiny při výchově dětí. Rodiče mají při výchově dětí hlavní roli a škola má roli pouze pomocnou a podpůrnou.

Občanské sdružení Parentes stálo u vzniku 2 mateřských škol (Školka Ratolest v Petříkově u Velkých Popovic a Školka Lipka na Praze 5) a 2 základních škol – jedné v Praze, druhé v Dobřejovicích (dnešní Základní škola Navis ve Světicích). Základní škola Parentes Praha zahájila svou činnost v září 2014.

2.2. Úplnost a velikost školy

Základní škola Parentes Praha je úplnou základní školou, tedy s 9 ročníky. Kapacita školy je 194 žáků.

Budova školy se nachází v Tlumačovské ulici v pražských Stodůlkách. Využíváme zateplené prostory v přízemí a prvním patře původní kancelářské budovy, které byly zrekonstruované k účelům výuky.

2.3. Vybavení školy

Materiální, prostorové, technické i hygienické vybavení odpovídá veškerým předpisům.

Pro výuku tělesné výchovy využíváme tělocvičnu SK Hala Lužiny v docházkové vzdálenosti od školy (10 min pomalou chůzí), případně okolní terén a plavecký bazén či nejbližší kluziště.

Škola rovněž využívá kapli, která se nachází v přízemí.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

Učitelé ve vzdělávacích zařízeních Parentes musí být profesionálními vychovateli. Důležitá je u nich nejen odborná způsobilost, ale také morální a osobní zralost. Každý z nich má povinnost pracovat na svém zlepšování, a tento princip pak vštěpuje i svým žákům. Formování vůle je vedle formování rozumu jedním z nejdůležitějších úkolů.

Pedagogický sbor je vesměs mladý i zkušený zároveň. Většina učitelů má zkušenosti nejen s prací na jiných základních školách, případně v mateřských školách, nýbrž i s výukou a výchovou vlastních dětí.

Někteří členové pedagogického sboru (patříčně vzdělaní) jsou zároveň tutori.

Pedagogický sbor se dále odborně vzdělává: prostřednictvím aktivní účasti na příslušných školeních, četbou odborné literatury atd.

2.5. Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci z Prahy i okolních měst a vesniček. Poměrně velké procento tvoří bývalí žáci mateřské školy Parentes.

2.6. Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Naše škola úzce spolupracuje se školami zřízenými španělskou **Asociación Parentes** a plánuje aktivnější propojení též s dalšími **školami podobného zaměření** v Anglii, Irsku, Španělsku, Německu, Polsku a Itálii. V začátcích projektu nám velmi pomáhala organizace Sternik z Polska a společnost Senara ze Španělska.

Jedním z cílů školy je rovněž spolupráce s hnutími a organizacemi, které **pomáhají** chudým zemím, nemocným a opuštěným dětem či starším lidem. Konkrétní projekty jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

2.7. Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola občanského sdružení Parentes je **plodem iniciativy rodičů**.

Spolupráce s rodiči je jedním z pilířů, o které se opírá výchovně vzdělávací projekt naší školy. Nezanedbatelná je z tohoto hlediska role tutora rodiny, který vede rozhovor 1x za dva až tři týdny s žákem a 3x do roka s jeho rodiči.

Rodiny, které se zapojují do projektu Parentes, mají jedno společné. Je to jejich přání dát dětem dobrou výchovu. Na druhou stranu jsou to rodiny z různých prostředí, které se vzájemně liší i v mnoha dalších ohledech. Jde o rodiče z různých profesí, různých zájmů, dokonce i různých vyznání. Co spojuje tyto rodiny? Všichni souhlasí s tím, že výchova se odehrává z podstatné části v rodinném prostředí, v prostředí určeném matkou a otcem. V tomto smyslu se výchova podobá stavbě domu, velmi složitému a namáhavému procesu. A domy mohou vypadat velmi různě, ale vždy musejí mít dobré základy, na jejichž kvalitě spoléháme. Tak je to také s našimi rodinami. Jsou různé, každá je jedinečná, ale každá potřebuje solidní základy, aby byla dobrá a silná. Jak vypadají tyto „základy“ v praxi? Rodiče docházejí na přednášky a kurzy zdokonalující jejich rodičovské dovednosti. Při nich si také sdělují své osobní zkušenosti. Tyto aktivity pomáhají rodičům rozvíjet své schopnosti v roli hlavních vychovatelů svých dětí. Plánujeme např. krátké výlety rodičů s dětmi a další akce.

2.8. Spolupráce s jinými subjekty

Naše škola velmi úzce spolupracuje se světicou **Základní školou a gymnáziem Navis, Základní školou Světlo** v Třebíči, kralupskou školou **Movere**, berounským **Baltimore** a slovenskou školou **Libellus**. Dále spolupracujeme s **Kulturním a studijním centrem Pětídomí, Univerzitním centrem Na Baště** a **Spolkem ProFamilia**. Mezinárodní organizace **EASSE** je také naším partnerem.

Spolupracujeme s **městskou knihovnou, domovem důchodců, Hasičským záchranným sborem, Policií ČR, stodůleckou farností** a jinými místními organizacemi. Společnost **Women for women** nám pomáhá s hrazením obědů sociálně slabých rodin.

V rámci výuky tělesné výchovy spolupracujeme s **plaveckou školou na Šutce** a zimním **kluzištěm** při ZŠ Bronzová.

S dalšími organizacemi spolupracujeme v rámci měsíčních programů pro děti (výlety, návštěvy muzeí, zámků, hradů, dílen, hudebních či výtvarných programů, sportovních akcí).

Samozřejmostí je spolupráce s **MŠMT**, **MHMP** a **MČ Prahy 13**. V úzkém kontaktu jsme s **Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou** i s **PPP na Praze 5**, s **Nautis** a s jednotlivými speciálními pedagogy, kteří nejsou vázáni na konkrétní poradnu.

Škola je zapojena do projektu **Ovoce a zelenina do škol**, **Mléko do škol** a **Mladého čtenáře nakladatelství Albatros**.

Žákům školy je dle aktuálních kapacitních, finančních a jiných podmínek některé školní roky také nabídnut **lyžařský kurz** v délce trvání 1 až 5 dní a týdenní **výjezd do zahraničí**.

2.9. Další služby

Školní družina

Školní družina je článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Většina času je však věnována aktivnímu odpočinku žáků – formou zájmových činností (výtvarných, hudebních, jazykových a pohybových) a her přispíváme k odstranění únavy z předchozí školní činnosti a učíme ušlechtilé zábavě a dobrému využívání volného času. Pomáháme rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Dětem je nabízena také možnost vypracování domácích úkolů.

Školní jídelna

Žáci mají možnost využít nabídku naší vlastní školní jídelny-výdejny. Obědy jsou dováženy firmou Ertus a předávány za dodržení veškerých hygienických norem.

Nabídka kroužků (doplňková činnost)

Zájemcům z řad žáků Základní školy Parentes Praha jsou za úplaty nabízeny zájmové kroužky, které se konají v prostorách školy, v době po ukončení vyučování příslušné třídy. Nabídka se upravuje dle zájmu a možností školy. Realizovány již byly tyto kroužky: individuální hra na flétnu, individuální hra na klavír, hra na kytaru, sólový zpěv, sportovní či výtvarný kroužek, fotbal, německý jazyk pro začátečníky, dramatický kroužek, sbor, rytmický kroužek, step, šachy a robotika.

3. CHARAKTERISTIKA školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Dvacáté první století je obdobím globálních společenských změn. V souvislosti s nimi se vynořují naléhavé problémy v oblasti výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Nenahraditelnou roli v řešení této problematiky mají rodiče. Naše škola proto vychází z nezbytné potřeby aktivní podpory rodičů při uskutečňování výchovně vzdělávací činnosti – pomáhá jim v jejich roli primárních vychovatelů a prostředníků vzdělávání vlastních dětí, aniž by je nahrazovala. Základní škola Parentes Praha **velmi úzce spolupracuje s rodiči**, přičemž uplatňuje **individuální přístup ke každé rodině**. Ve vzájemné spolupráci s rodiči tak nabízí velmi hodnotný formativní projekt, v rámci kterého dochází k podpoře kladného všestranného rozvoje osobnosti dítěte s pevným pozitivním zaměřením. Vše probíhá **v souladu s osobními předpoklady jednotlivých žáků**. Náš výchovně vzdělávací model tedy uplatňuje **individuální přístup ke každému žákovi**. Za pomoci tutoriálního systému umožňuje osobnostní růst každého dítěte při zohlednění jeho aktuálních potřeb.

Naše školské výchovné a vzdělávací činnosti si kladou za cíl připravovat děti a mládež pro budoucí život. Nechceme, aby z naší školy vyšly osoby **pouze vzdělané**, intelektuálně vyspělé. Snažíme se stejným úsilím rovněž o **charakterovou připravenost** mladých osob – tak, aby s úspěchem obstály před nároky a úkoly moderní společnosti. Dnešní doba potřebuje více než kdy jindy zodpovědné a charakterově pevné osobnosti, ochotné a schopné zasadit se o spravedlivější a humánnější společnost. A to nelze bez vysokých mravních kvalit. Chceme-li vytvořit lepší svět, neobejdeme se bez vyrovnaných, vnitřně spokojených svobodných osob, které se budou vyznačovat schopností samostatného rozhodování a jednání. Náš výchovný koncept proto zdůrazňuje **hodnotovou výchovu**, která se zakládá na **rozvoji dobrých lidských vlastností**, tradičně označovaných pojmem **ctnosti**.

Smysl výchovy a vzdělávání spočívá v tom, že každého mladého člověka je třeba vést, dotvářet a přivykat **k tomu, co ho za několik let čeká**, tedy aby se stal po všech stránkách zralou osobou a dokázal se postavit na vlastní nohy. Škola Parentes se z tohoto důvodu snaží připravovat žáky na to, jak úspěšně zastávat své budoucí **životní role: v profesní i rodinné oblasti, v občansko-veřejné i soukromém životě**.

Veškeré výchovné působení školy Parentes vychází z **křesťanské antropologie**. Jedná se o výchovu ve shodě s integrální koncepcí lidské osoby, s její důstojností a svobodou, prostřednictvím rozvoje lidských ctností, jako jsou spravedlnost, odpovědnost, úcta k druhým lidem, touha po poznání pravdy, solidarita, zdvořilost, pravdomluvnost, loajálnost, pracovitost nebo obezřetnost, přičemž se čerpá z plodů české a evropské křesťanské kultury.

Ve škole Parentes se jak žákům, tak rodičům nabízí formace a duchovní vedení, které se opírá o pravdy katolické víry. Využití formace je však založené na dobrovolnosti, v souladu se zásadami úcty ke svobodě svědomí.

Naše škola se charakterizuje **křesťanskou identitou, aniž by byla školou církevní**. Vycházíme ze zásady, podle které mají rodiče právo vybrat svým dětem typ vzdělání v souladu se svým osobním přesvědčením a učitelé mají právo pracovat ve shodě s tímto vzdělávacím modelem. Etická výchova na škole probíhá v souladu s učením katolické církve. Škola sama je však otevřena pro rodiče a děti všech vyznání.

Výuka v Základní škole Parentes Praha je tedy založena na následujících principech:

1. **Úzká spolupráce školy a rodiny:** Rodiče jsou pro děti prvními a nejdůležitějšími zprostředkovateli vzdělání a mají nezanedbatelné právo a povinnost svoje děti vzdělávat. Náš vzdělávací projekt může fungovat jen za jejich aktivní účasti. Přirozeným prostředím pro vzdělání člověka je rodina, v níž získává základní principy a postoje pro morální, intelektuální i tělesný vývoj, za něž mají zodpovědnost rodiče. Naše škola pomáhá rodičům být prvními vychovateli svých dětí, aniž by je však nahrazovala. Vliv školy na vzdělávání dětí je sice velký, ale nikdy nezasahuje do hloubky, šíře ani kontinuity vzdělávání v takové šíři, jako je tomu v rodině. Kvalitního vzdělání lze dosáhnout pouze tehdy, když rodina a škola sdílejí společné základní hodnoty. Spolupráce rodičů a školy vede k harmonickému a vyrovnanému vývoji dětí. Naše metoda vzdělávání a výchovy se tedy opírá o skutečně velmi úzkou spolupráci rodičů s učiteli, ředitelem a odborným personálem. Spolupráce učitelů s rodiči je založena na vzájemné důvěře a individuálním přístupu ke každé rodině. Učitelé mají v první řadě za cíl rodičům ve vzdělávání a výchově dětí pomáhat a podporovat je například pomocí individuálních konzultací. Rodiče se také mohou zúčastnit besed o vzdělávání v rodině, přednášek či kurzů. Udržíme kontakt mezi rodinou a školou, díky němuž mohou rodiče sledovat momentální pokroky žáka.

2. **Celostní osobnostní rozvoj žáka s důrazem na rozvoj charakteru:** Žijeme v 21. století a stále více potřebujeme zodpovědné a solidární občany ochotné zasadit se o spravedlivější a humánnější společnost. Proto je důležité vést děti k tomu, aby se rozhodovaly samostatně, jednaly svobodně, poctivě plnily své povinnosti, byly si vědomy odpovědnosti za své činy a byly dobrými občany. Cílem výchovy je vložit do veškerého lidského jednání zdravý rozum, svobodnou vůli a sociální cit. Nestačí jen znát morální kritéria, je třeba podle nich též jednat. Proto se při výchově v ctnostech a sociálních hodnotách snažíme, aby žáci měli jasné názory, dobré chování a sociální citění. Aby se žáci naučili vhodným základním lidským hodnotám, je třeba jim dát příležitost oprostit se od sebe sama a pomáhat druhým, být v kontaktu s trpícími a nemocnými. Snažíme se proto dětem ukázat, že existují lidé, kteří žijí v nouzi nebo procházejí těžkým obdobím. Zvláště v dnešní době, kdy se ve společnosti troufale rozpíná individualismus a sobectví, je třeba podporovat zastávání morálních hodnot.

3. **Individuální přístup k rodině - žákovi (tutoriální systém):** Tutoriální systém podporuje individuální přístup ke každému žákovi a zaměřuje se na růst osobnosti. Za pomoci rodičů a učitelů se každému žákovi v souladu s jeho věkem stanoví plán osobního rozvoje, díky němuž bude možné sledovat a hodnotit jeho pokroky. Plán vychází z výsledků ve škole, z hodnocení učitelů a připomínek rodičů, z posudků

pedagogických psychologů a ze sebehodnocení. Na základě těchto informací se pak určí slabší stránky, které je třeba zlepšit, a ty silnější, jež je třeba rozvíjet. Snažíme se o individuální přístup ke každému dítěti v průběhu celého vzdělávacího procesu. Nejedná se o vzdělávací nebo vyučovací metodu, ale vzdělávání vycházející z podstaty osobnosti a charakteru žáka. Je ovšem nutné, aby si žák byl plně vědom svých možností a vlastních omezení. Cílem je rozvoj žáka po všech stránkách, nikoliv jen některé stránky jeho individuality. Každý žák se učí jiným způsobem i jinak rychle, proto vyžaduje individuální přístup, který mu pomůže poznat sama sebe, rozvíjet své schopnosti, vyrovnat se se svými nedostatky a naučit se je překonávat. Prostřednictvím vzdělávacího modelu s individuálním přístupem může každý žák získávat nové znalosti a rozvíjet své kladné stránky. Všichni žáci využívají speciální konzultace s každým učitelem, jakož i ředitelem školy. Základní postup vzdělávání jednotlivých žáků školy určuje ředitel, který pomáhá rodičům a žákům vytvořit plán osobního rozvoje. Rodiče by měli být schopni uplatňovat v rodinném kolektivu stejná základní pravidla jako ve škole. Nesoulad mezi přirozeným prostředím vzdělávání, rodiny a školy by mohl vést k tomu, že by úsilí o zlepšení výsledků žáků a upevnění jejich vůle, bylo zbytečné. Proto se ředitel nejdříve seje s rodiči a dohodne se s nimi na pravidlech osobního rozvoje žáka i rodiny. Následný dialog s rodiči a žákem jim pomoci lépe se poznat, aby byli schopni přijmout sami sebe takové, jací jsou, učinit pevná rozhodnutí týkající se osobního rozvoje a vytrvat v úsilí o zlepšení.

4. **Duchovní přesah vzdělávání:** Naše škola dětem nabízí náboženské vzdělávání, které probíhá v souladu se základními principy katolické nauky. Je dobrovolné a respektuje svobodu názoru.

Velkou výhodou školy je **nižší počet žáků**.

Další specifika našeho školního vzdělávacího programu jsou:

- vyučování **anglického jazyka** od první třídy s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně, od třetí třídy tři hodiny týdně a v páté třídě pět hodin týdně, zpravidla pro všechny třídy prvního stupně nabízíme nepovinný předmět **konverzace v anglickém jazyce**,
- od první třídy zavádíme předmět **etika**, ve kterém vzniká prostor rozvíjet hodnotové postoje žáků, sociálních, občanské, komunikační dovednosti a kompetence k řešení problémů a dále schopnosti učit se a pracovat,
- jako další nepovinný předmět nabízíme **náboženství**,
- škola se vyhýbá přílišnému srovnávání,
- klademe důraz na porozumění učivu a schopnosti propojovat informace,
- pravidelné schůzky tutora se žákem (1x za 2 až 4 týdny) i s rodiči (1x za 3 měsíce),
- školní družina nabízí možnost vypracování „domácích“ úkolů.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

U každého vyučovacího předmětu uvádíme konkrétní způsoby rozvoje klíčových kompetencí. Zde následuje obecnější přehled:

3.2.1. Kompetence k učení: Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací.
- Motivujeme žáky, aby se nespolehali na jeden informační zdroj, ale ověřovali si pravdivost přijatých informací.
- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnosti.
- Podněcujeme tvořivost žáků: ve vhodných případech jim umožňujeme realizovat vlastní nápady.
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.
- Motivujeme k učení: cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos.
- Vedeme žáky k samostatnému objevování skutečností, které jsou pro ně nové.
- Žáky učíme efektivně pracovat s chybou.
- Učíme trpělivosti, povzbuzujeme k pokračování v úsilí.
- Zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní vzdělávání a osobnostní růst, připravujeme je na celoživotní učení.
- Dáváme žákům možnost, aby se učili tím, že učí druhé.
- V rámci krátkodobých projektů využívají žáci poznatky z různých vzdělávacích oblastí, tím si vytvářejí na určité jevy komplexnější pohled.
- Výuku doplňujeme o tematické výlety.

3.2.2. Kompetence k řešení problému: Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problému

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému a svoje řešení si dokázali obhájit.
- Motivujeme žáky problémovými úlohami z praktického života.
- Na modelových příkladech v jednotlivých předmětech učíme žáky algoritmu řešení problému.
- Podporujeme originální způsoby řešení problému, samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
- Kladně hodnotíme vzájemnou spolupráci žáků při řešení problému.
- Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problému.

- Žáci pracují s informacemi ze všech možných zdrojů: ústních i tištěných včetně internetu.
- Žáci informace vyhledávají, třídí, vyhodnocují a vhodně využívají.
- Dle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do různých soutěží.
- Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti: příprava a plánování, realizaci a hodnocení.
- Žáky vedeme k tomu, aby si stanovili pořadí úkolů dle jejich důležitosti.
- Jdeme příkladem tím, že se sami učíme řešit veškeré problémové situace ve škole rozumně a s nadhledem.
- Učíme žáky předcházet vzniku některých problémů jak ve škole, tak mimo ni.

3.2.3. Kompetence komunikativní: Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Učíme žáky naslouchat a vyjadřovat se ústně i písemně.
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními lidmi ve škole i mimo školu.
- S využitím modelových situací učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň naslouchat názoru jiných.
- Učíme žáky vyjadřovat nesouhlas vhodným způsobem.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Podporujeme komunikaci s jinými školami.
- Organizujeme projekty napříč školou, při kterých se setkávají a spolupracují žáci různých tříd a ročníků.
- Realizujeme výstavy prací dětí a vystoupení žáků na vánočním koncertě a jiných akcích školy.

3.2.4. Kompetence sociální a personální: Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých

- Tvoříme a chráníme přátelskou školní atmosféru.
- Zařazujeme kooperativní činnosti do výuky: práci ve dvojicích i skupinách, vzájemnou pomoc při učení.
- Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině.
- Do vyučování zařazujeme řízené diskuze a debaty.
- Žáky vedeme k respektování dohodnutých pravidel chování.
- Vedeme žáky k odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
- Podporujeme spolupráci všech žáků školy napříč ročníky.
- Umožňujeme žákům, aby v sobě objevili dobré stránky, kladné hodnoty.
- Seznamujeme žáky a jejich zákonné zástupce se školním řádem, zdokonalujeme jej z hlediska práv i povinností žáků, rodičů i učitelů a dalších pracovníků školy.

- Vedeme žáky k respektování lidí z odlišného prostředí, zejména handicapovaných spolužáků a jejich potřeb.
- Jednáme se žáky tak, aby získali zdravý přístup k autoritám a správně chápali vztah založený na partnerství.
- Žáky vedeme k respektování výsledků práce druhých.
- Motivujeme žáky, aby své emoce vyjadřovali vhodným způsobem.
- Učíme žáky vyjadřovat i přijímat konstruktivní kritiku.

3.2.5. Kompetence občanské: Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků vůči dospělým osobám i žáků mezi sebou.
- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování, projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem.
- Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků.
- Vedeme žáky k aktivní ochraně vlastního zdraví a k ochraně životního prostředí.
- Navozujeme situace, ve kterých se žáci prakticky seznamují s kulturou jiných národů.
- V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace.
- Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
- Vedeme žáky k tomu, aby se dokázali správně zachovat v krizových situacích a aby dokázali poskytnout první pomoc.
- V třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Podporujeme spolupráci s obcí a dalšími složkami státní správy a samosprávy.
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za vlastní i svěřený majetek.
- Vychováváme žáky k tomu, aby se statečně postavili každému zlu.

3.2.6. Kompetence pracovní: Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, žáky vedeme k pozitivnímu vztahu k práci.
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel a k plnění svých povinností a závazků.
- Motivujeme žáky k upevnění hygienických návyků.
- Dbáme na to, aby žáci dodržovali pravidla bezpečnosti, chránili vlastní zdraví i zdraví ostatních.
- Vhodnou formou žáky seznamujeme s možnými riziky v objektu školy a nebezpečím mimo její objekt.
- Vedeme žáky ke správnému chování na mimoškolních aktivitách a v době školních prázdnin.
- Žáky seznamujeme s předpisy, návody k obsluze a údržbě pracovních prostředků a zařízení pracoviště.

- Poučujeme žáky ohledně předpisů BOZP.
- Pomáháme žákům s objektivním sebehodnocením a posouzením s reálnými možnostmi při profesní orientaci a volbě dalšího studia.
- Další orientace žáků je podporována pestrou nabídkou zájmových předmětů.
- Dbáme o vytvoření správné pracovní morálky.
- Vedeme žáky ke kvalitnímu využívání volného času a k respektování potřebného odpočinku.
- Preventivně působíme proti vzniku nejrůznějších závislostí.

3.3. Školní preventivní strategie (prevence sociálně patologických jevů)

Preventivní výchovně vzdělávací působení je neoddělitelnou součástí výuky a života školy. Škola se snaží o takovou kvalitu každodenního života dětí, která podporuje jejich růst v oblasti zdravého životního stylu, který je účinným preventivním nástrojem.

V Základní škole Parentes Praha si všímáme integrálnosti lidské osoby: tělesnosti, rozumu, vůle, citu a transcendentálního smyslu. Integrálnost není součtem nebo souborem různých aspektů, ale harmonickou jednotou všech aspektů osobnosti a výchovného působení s ohledem na individuálnost každého člověka. Rozum živený pravdou, vůle posilovaná ctnostmi, které pomáhají žít v souladu s přesvědčením o pravdě, a srdce připravené k lásce, k prožívané pravdě se slévají v neopakovatelnou jednotu každého člověka – jednotu jeho života, a tak umožňují osobní štěstí sjednocené, rozhodnuté a vyrovnané osoby.

Ve škole panuje rodinná atmosféra, která velmi pozitivně působí na rozvoj osobnostní stránky dětí a jejich sociálních kompetencí. Nižší počet dětí ve třídách je výborným předpokladem pro zabránění vzniku sociálně patologických jevů.

Při diagnostice rizik pro možný výskyt sociálně patologických jevů u jednotlivých dětí ve škole je nutné analyzovat osobnost jedince, společenské vlivy formující osobnost, konkrétní sociální situaci dítěte, biologické (genetické) předpoklady a osvojení si základních ochranných kompetencí. Nejdůležitějším nástrojem v této oblasti je pro nás výše popsán tutoriální systém.

Ve škole jsou dána jasná pravidla (viz Školní řád, Provozní řád a další směrnice). Přesto učitelé za spoluúčasti dětí navíc dotvářejí vnitřní pravidla chování, která vycházejí z konkrétních potřeb v konkrétním období.

Škola má vypracován Minimální preventivní program a Školní preventivní strategii. Na škole je metodik prevence i výchovný poradce, v posledních letech i školní psycholog. Všichni tři jsou neustále proškolení – jak díky pravidelným interním školením Základní školy Parentes Praha, tak na příslušných odborných přednáškách v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Další prostředek pro prevenci negativních sociálních jevů je jednohodinový předmět etika, který je povinný pro všechny žáky školy. Bližší popis: viz níže. Nedílnou součástí je práce na růstu ve ctnosti (dobré vlastnosti), která je předem daná na každý měsíc školního roku. S různými tématy jako je např. stres, škodlivost drog a kouření atd. se žáci seznamují i v rámci výuky prvouky, přírodovědy a dalších předmětů. Výuka náboženství rovněž přispívá k pozitivnímu růstu osobnosti dítěte, vede k sociálnímu citění a solidaritě mezi lidmi.

K dobré atmosféře přispívá omezení rychlostních soutěží (s výjimkou hodin tělesné výchovy), jejichž výsledky mívají často negativní vliv na rozvoj osobnosti dítěte. Při hodnocení vyzdvihujeme nejen kvantitativní výsledky, ale i snahu žáků, individuální posun každého jednotlivce a celkové zapojení.

Jedním z pilířů programu Základní školy Parentes Praha je velmi úzká spolupráce mezi rodinou a školou. A tak nejen díky tutoriálnímu systému a rodinné atmosféře školy společně dosahujeme dobrých výsledků v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

3.4. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

V Základní škole Parentes Praha **integrujeme** žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách a přístup k nim zohledňujeme dle příslušných metodických pokynů a závazných vyhlášek.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními **potřebuje poskytnutí podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Vzdělávání žáků se SVP se uskutečňuje formou **individuální integrace** do běžných tříd. Žákům vytváříme podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb. Při jejich vzdělávání je třeba uplatňovat kombinace speciálně pedagogických postupů a alternativních metod s modifikovanými metodami používanými ve vzdělávání běžné populace. Tyto metody nacházejí uplatnění zejména při rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace a dalších specifických dovedností žáků. Zvyšujeme odbornou připravenost pedagogických pracovníků, budujeme podnětné a vstřícné školní prostředí, které za přispění všech podpůrných opatření umožňuje žákům rozvíjení jejich vnitřního potenciálu, směřuje je k celoživotnímu učení, k odpovídajícímu pracovnímu uplatnění, a tím podporuje jejich sociální integraci.

Žákům dlouhodobě nemocným pomáháme zařadit se zpět do kolektivu, poskytujeme individuální konzultace, pomáháme s pochopením učební látky, respektujeme časový prostor potřebný na rekonvalescenci.

V případě handicapu zvláště závažného charakteru se na edukačním procesu podílí rovněž asistent pedagoga, jehož úkolem je poskytovat žákovi potřebnou podporu při účasti na běžné výuce, případně mimo ni.

Důraz je kladen na spolupráci rodičů, vyučujících, tutora a žáka, neboť to je základním předpokladem zdařené výchovy a úspěšného vzdělávání dětí se SVP.

3.4.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.4.1.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán žáka se SVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli předmětů, ve kterých žáků potřebuje podpůrná opatření, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči žáka se SVP. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

Pozn.: Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků naší školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Při plánování a realizaci vzdělávacího procesu se vychází z konkrétního zjištění a popisu speciálních vzdělávacích potřeb a možností žáka. Pro úspěšné vzdělávání žáků se respektuje individualita a potřeby žáka. Škola současně umožní využívat všech podpůrných opatření při vzdělávání žáků, uplatní princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky, při hodnocení výsledků vzdělávání, odstraní architektonické bariéry a provede potřebné změny, případně úpravy školního prostředí (bezbariérový přístup), bude pravidelně spolupracovat se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupracovat s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů). V případě nutnosti bude škola formulovat očekávané výstupy vzdělávacích oborů v jednotlivých obdobích tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobí výběr učiva. Bude-li to potřeba, škola uplatní alternativní formy komunikace – znaková řeč, Braillovo písmo, náhradní formy komunikace – a umožní, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga ve třídě.

3.4.1.2. Předmět speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory také **předměty speciálně pedagogické péče**. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. Řídíme se doporučením školského poradenského zařízení, které obsah předmětu konkretizuje.

3.4.2. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného žáka** se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Žáci nadaní i mimořádně nadaní jsou v naší škole **integrováni** do běžných tříd. Výuka probíhá podle individuálních vzdělávacích plánů, které sestavují učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů ve spolupráci s odborníky. V individuálním vzdělávacím plánu jsou rozpracovány závěry

a doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálního centra do podoby očekávaných výstupů, učiva a vhodných vzdělávacích strategií pro období školního roku, nebo jeho zbývající části. Součástí individuálního vzdělávacího plánu (mimořádně) nadaného žáka může být i jeho účast ve výuce některých vyučovacích předmětů ve vyšším ročníku, než který navštěvuje. Výuka žáků (mimořádně) nadaných se v předmětech, ve kterých je integrace stanovena, zaměřuje na jejich individuální rozvoj. Žákův tutor sleduje (mimořádně) nadané žáky zejména po stránce osobnostního a sociálního rozvoje, který nebývá vždy v souladu s rozvojem žáka v oblasti vzdělávací. V mimořádných případech je možné přeradit žáka do vyššího ročníku.

3.4.2.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky.

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata, především **Osobnostní a sociální výchova**, jsou zařazena v samostatném předmětu etická výchova. Průřezová témata jsou kromě toho realizována formou integrace do normální výuky. Toto začlenění je popsáno v charakteristice každého předmětu (viz kapitola 5). Pro prohloubení průřezových témat během roku probíhají **projektové dny** (podrobnosti v kapitole 5).

4. ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN pro 1. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1. stupeň							
		1.	2.	3.	4.	5.	1. - 5. ročník		
							Naše dotace	z toho disponibilní časová dotace	Minimální časová dotace
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7	7	7 (6+1d)	7 (6+1d)	35	2	33
	Cizí jazyk (Anglický jazyk)	2d	2d	3	3	4 (3+1d)	14	5	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	4	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	24	4	20
Informační a komunikační technologie	Informatika				1	1	2		2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6	11	11
	Vlastivěda				1	2	3		
	Přírodověda				1	1	2		
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1	1	2	2	1	7	12	12
	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
Další disponibilní časová dotace		Etika	1d	1d	1d	1d	5	5	16d
Celková povinná časová dotace								16	118
Minimální počet hodin v ročníku		18	18	22	22	22	(součet: 102)		
Maximální počet hodin v ročníku		22	22	26	26	26	(součet: 122)		
Naše dotace		21	22	24	25	26	118		
Disponibilní časová dotace (d)		3	4	2	3	4			16
Nepovinné předměty	Náboženství	1	1	1	1	1	5		
	Konverzace v anglickém jazyce	1	1	1	1	1	5		

4.1. Poznámky k učebnímu plánu

Vzdělávací obor je totožný s **názvem vyučovacího předmětu**. Liší-li se název vyučovacího předmětu od vzdělávacího oboru, je tento název uveden v závorce.

d = disponibilní časová dotace

Český jazyk a literatura: zahrnuje jazykovou a komunikační výchovu, literární výchovu a psaní.

Cizí jazyk: od 1. ročníku škola organizuje výuku cizího jazyka; přednostně je všem žákům nabízen jazyk anglický.

Etika: předmět, ve kterém se ještě více zaměřujeme na rozvoj hodnotových postojů žáků, sociálních, občanských, komunikačních dovedností a kompetence k řešení problémů, jakož i schopnosti učit se a pracovat.

Nepovinné předměty: není podmínka minimálního počtu žáků.

Předměty speciálně pedagogické péče: tyto předměty jsou vždy věnovány oblasti, kterou má žák / žáci doporučenu školským poradenským zařízením. Tyto předměty jsou realizovány nad rámec minimální časové dotace.

4.2. Projektové dny

Během pětileté školní docházky na první stupni naší školy jsou zařazeny tyto projektové dny (projektové dny se opakují každé 2 roky, poslední z uvedených projektů každý rok):

- Multikulturní výchova	prosinec	2015 / 2017 / 2019 / 2021 / 2023 / 2025 atd.
- Environmentální výchova	prosinec	2014 / 2016 / 2018 / 2020 / 2022 / 2024 atd.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	červen	2014 / 2016 / 2018 / 2020 / 2022 / 2024 atd.
- Výchova demokratického občana	červen	2015 / 2017 / 2019 / 2021 / 2023 / 2025 atd.
- Mediální výchova	období Velikonoc	

Projektových dnů se vždy účastní všichni žáci.

Hodinová dotace jednoho projektu: minimálně 4 vyučovací hodiny.

4B. ŠKOLNÍ UČEBNÍ PLÁN pro 2. stupeň ZŠ

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Název vyučovacího předmětu	2. stupeň							
			6.	7.	8.	9.	6. - 9. ročník			
							Naše dotace	z toho disponibilní časová dotace	Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (4+1d)	5 (3+2d)	20	5	15	
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	4 (3+1d)	4 (3+1d)	4 (3+1d)	4 (3+1d)	16	4	12	
	Další cizí jazyk	Španělský jazyk Německý jazyk	2d	2	2	2	8	2	6	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	5 (4+1d)	4	4	5 (3+2d)	18	3	15	
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4		4	
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2 (1+1d)	2	2	2	8	12	2	10
	Výchova k občanství	Etika	1d	1	1	1	4			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	1	2	2	6	21	1	20
	Chemie	Chemie			2	2	4			
	Přírodopis	Přírodopis	1	1	1	1	4			
	Zeměpis	Zeměpis	2 (1+1d)	2	2	1	7			
Umění a kultura	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1		5	9		9
	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	10		10
	Výchova ke zdraví	Přírodopis			1	1	2			
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pracovní činnosti	1	1	1	1d	4	1	3	
Celková povinná časová dotace								18	122	
Minimální počet hodin v ročníku			28	28	30	30	(součet: 116)			
Maximální počet hodin v ročníku			30	30	32	32	(součet: 124)			
Naše dotace			30	29	32	31	122			
Disponibilní časová dotace (d)			8	2	2	6			18	
Nepovinné předměty	Náboženství	Náboženství	1	1	1	1	4			

4B.1. Poznámky k učebnímu plánu

d = disponibilní časová dotace

Další cizí jazyk: žáci na začátku 6. ročníku volí mezi **německým** a **španělským jazykem**, volba je závazná na celé 4 roky druhého stupně. Podmínkou otevření předmětu daného jazyka je volba alespoň 5 žáků. V opačném případě absolvují všichni stejný cizí jazyk – ten, který zvolila většina žáků 6. ročníku.

Vyučovací předmět **Přírodopis** vychází ze vzdělávacího oboru **Přírodopis** a **Výchova ke zdraví**.

Vyučovací předmět **Etika** vychází ze vzdělávacího oboru **Výchova k občanství** a je doplněn vzdělávacím obsahem vytvořeným školou, přičemž inspiraci čerpá ze vzdělávacího oboru **Etická výchova**.

Nepovinné předměty: není podmínka minimálního počtu žáků.

Předměty speciálně pedagogické péče: tyto předměty jsou vždy věnovány oblasti, kterou má žák / žáci doporučenu školským poradenským zařízením. Tyto předměty jsou realizovány nad rámec minimální časové dotace.

4B.2. Průřezová témata

Na druhém stupni ZŠ jsou stejně jako na prvním stupni průřezová témata probírána v rámci běžné výuky napříč všemi předměty (viz další kapitoly), jejich realizace „navíc“ zvlášť v rámci projektových dnů závisí na aktuálních časových dispozicích daných ročníků – pokud je z časového hlediska realizace projektového dne bezproblémová, platí pro projektové dny na 2. stupni vše z kapitoly 4.2.

5. UČEBNÍ OSNOVY

Veškerá výuka na prvním i druhém stupni probíhá v prostorách budovy na adrese Tlumačovská 1237/32, Praha 13, případně mimo budovu: v nejbližším terénu (travnatý či asfaltový povrch), v prostorách, které s výukou souvisí (historické či jinak významné místo, většinou na území Prahy), v případě výletů na jiném vhodném místě. Pro výuku tělesné výchovy využíváme tělocvičnu SK Hala Lužiny, Bellušova 1877, Praha 13, případně okolní terén, plavecký bazén či nejbližší kluziště nebo jinak uzpůsobené prostory pro výuku základů různých sportů včetně vhodných prostor pro lyžařský kurz.

Vzdělávání je tedy zajišťováno podle možností školy všemi formami, které umožňuje školský zákon a prováděcí předpisy, z hlediska vyučovacího prostřední vzdělávání v prostorách školy i mimo ně, zejména na vycházkách, exkurzích / výletech, na případných výjezdech do zahraničí a dalších akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy. Podmínky, obsah a organizační zajištění mimoškolních akcí jsou konkretizovány v dílčích plánech pro tyto akce.

PRVNÍ STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. Český jazyk

Základním znakem úrovně všeobecné vzdělanosti žáků základní školy je kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně a ve vzájemné podmíněnosti s jejich rozumovým a emocionálním zráním. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, vžívat se do myšlení a citění druhých lidí. Získává prostředky k tomu, aby chápal význam nejdůležitějších literárních výtvorů v historii národní a evropské kultury a mohl se orientovat v různých formách slovesné produkce současnosti.

Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je i základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech, zejména při osvojování cizích jazyků.

Časové dotace českého jazyka je v jednotlivých ročnících vždy 7 hodin týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení: umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

1. ročník: Čtenářské a písařské dovednosti jsou od počátku podřízeny cíli dosažení funkční gramotnosti jako předpokladu celoživotní schopnosti efektivně využívat různé informační zdroje k učení i řešení problémů. Od samého počátku jsou ve slabikáři kromě tradičních beletristických textů zařazeny texty informační a nelineární, děti se učí číst nejen pro zábavu a potěšení z příběhu, ale také pro poučení, učí se učit z textu.

2. ročník: Pestrá nabídka textů směřuje k cíli dosažení funkční gramotnosti jako předpokladu celoživotní schopnosti využívat různé informační zdroje k učení i k řešení problémů. Metoda zprostředkování nového učiva pomocí indukce a nejrůznější typy úloh (především ty, které odkazují k dalším vzdělávacím oblastem a k běžnému životu) vedou žáky k osvojení dovednosti učit se. Motivaci k učení podporuje také možnost sebehodnocení.

3. ročník: Žák se setkává s různými typy souvislých textů i s různými metodami jak při zprostředkování nového učiva (převažuje indukce), tak při jeho upevňování a procvičování (různé typy úloh). Cílem je, aby se žák postupně naučil samostatně volit vhodné způsoby učení. Témata blízká životu žáků vedou k přirozené potřebě učit se a rozšiřovat si své kompetence. Možnost sebehodnocení můžeme využít jako vhodnou motivaci. Odkazy na lištu a ikony zajišťují jistou samostatnost, dovednost vyhledávat informace, prohlubovat si své vědomosti a dovednosti potřebné k efektivnímu učení.

4. a 5. ročník: Námi používaná učebnice umožňuje vést žáka k samostatnosti při volbě vhodného způsobu učení, neboť obsahuje nejrůznější typy souvislých textů, zprostředkovává učivo různými metodami (nejčastěji indukčně), upevňuje a procvičuje učivo různými typy úloh. U mnohých úloh má žák možnost si svou činnost rozplánovat (pomáhají mu vyznačené jednotlivé body zadání úlohy), což podporuje (stejně tak jako témata blízká životu žáků) jeho motivaci. K vyhledávání informací a dalším činnostem důležitým pro celoživotní učení (např. využití vědomostí a dovedností v běžném životě) podněcují žáky mnohá zadání v rámečcích.

Kompetence k řešení problémů: podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

1. ročník: Přesné logické myšlení a řešení problémů se převážně uskutečňuje jako pojmové myšlení; závisí na dosaženém stupni rozvoje jazyka. To je zároveň klíčovou podmínkou pro úspěšné osvojení čtení. Proto je východiskem učebnice celostní jazykový rozvoj. Na druhou stranu je tvořivé, divergentní myšlení podporováno mj. tím, že žáci mají ve všech učebnicích od počátku prostor pro sebevyjádření (kromě opisu a přepisu děti píší vlastní sdělení, tvořivě reagují na přečtené). Jakmile to dosažená úroveň čtenářství dovolí, setkávají se ve čtených příbězích s modelovými situacemi, v nichž hrdinové řeší různé problémy, překonávají překážky apod.

2. ročník: Mnohé z rozmanitých úloh, a zvláště úlohy problémové, umožňují dětem rozpoznat problém přiměřený jejich věku, pochopit jeho podstatu a naučit se jej řešit. Do problémových situací jsou žáci často stavěni také při induktivním osvojování nového učiva.

3. ročník: Žáci se setkávají s rozmanitými úlohami, často problémovými, přiměřenými jejich věku, které jim umožňují hledat různé cesty k řešení problémových situací a směřují je k porozumění podstatě učiva. Nabízí jim tak možnost neustálé zpětné vazby a získávání dalších informací, potřebných k dalšímu osobnostnímu rozvoji. Často je úspěšnost řešení postavena na vyhledání potřebné informace a správné orientaci v učebnici. Při řešení neznámých úloh se žák adaptuje na změny a v případě úloh skládajících se z několika částí (podúloh) se žák učí správnému naplánování – promyšlení – rozfázování řešení.

4. a 5. ročník: Námi používaná učebnice obsahuje problémové úlohy (týkající se především třídění různých jazykových jevů, hledání společných znaků jevů apod.), ale též v rámci textů různých stylů uvádí žáky do různých životních situací. Žáci mají možnost uplatňovat své názory na řešení situací, docházet k různým řešením a porovnávat jejich výhody a nevýhody, odhalovat fakta a uvědomovat si své i cizí názory a domněnky.

Kompetence komunikativní: vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

1. ročník: Rozvoj všech složek jazykové (i mimojazykové) komunikace je vlastní obsahovou náplní vzdělávací oblasti i vzdělávacího oboru ČJ. Specifiky přístupu námi využívaného souboru učebnic jsou: důraz na celostní jazykový rozvoj (mluvená i psaná řeč, aktivity poslechu, ústního vyjadřování); nácvik čtení vždy ve smysluplném kontextu – čtení není samoúčelné, text obsahuje pro děti zajímavé sdělení; důraz na vizuální komunikaci („čtení“ obrazového sdělení na fotografii, ilustraci...).

2. ročník: Jsou rovnoměrně na úrovni porozumění rozvíjeny základní komunikační dovednosti: produktivní, tj. mluvení a psaní, a receptivní, tj. naslouchání a čtení. Zahrnují oblast komunikace verbální i neverbální. Významnou stránkou je vlastní produkce textů – mluvených i psaných, tvořených podle konkrétního zadání, volných, i textů z konkrétních komunikačních situací.

3. ročník: Cíleně rozvíjíme všechny komunikační dovednosti, tj. produktivní i receptivní, s přihlédnutím k věku a individuálním možnostem žáků. Důraz je kladen na vlastní produkci textů žáky (mluvených i psaných, především prostě sdělovacích), přičemž je pozornost věnována především kompozici a stylizaci. Dostatečný prostor je rovněž věnován prezentaci názorů, postojů, pocitů, myšlenek, mínění, úsudků i naslouchání a porozumění druhým.

4. a 5. ročník: Dbáme o rozvoj všech komunikačních dovedností, tj. produktivní i receptivní (není opomenuto ani naslouchání). Prostor je věnován tradičním slohovým útvarům, ale mj. také konfliktu a jeho řešení a manipulaci.

Kompetence sociální a personální: učit žáky pečovat o své zdraví, chránit ho a být za ně zodpovědný, projevovat pozitivní city; rozvíjet vnímavost k lidem, prostředí i k přírodě a schopnost spolupracovat a respektovat úspěchy vlastní i druhých.

1. ročník: Témata námi používaných učebnic pomáhají dětem reflektovat jejich dosavadní životní cestu i perspektivu, nový stupeň samostatnosti i odpovědnosti, spojený se vstupem do školy. Zdůrazňují otázky zdravého životního stylu, odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost. Literární pojetí textů (ke čtení i k poslechu) slabikáře a čítanky, původní i převzaté verše a ilustrace, kombinace realistické fotografie i umělecké stylizace vytvářejí předpoklady pro rovnováhu mezi racionálním a citovým vnímáním světa i vnitřního života lidí.

2. ročník: Texty v učebnici podporují odpovědnost za vlastní i cizí zdraví a bezpečnost, zdůrazňují zdravý životní styl, kladný vztah k přírodě i k životnímu prostředí. Navrhované formy práce a mnohé ilustrace směřují k nenásilnému upozornění na dodržování základních zásad společenského chování. Napomáhají tím rozvoji osobnosti i sebedůvěry dětí.

3. ročník: Výchozí texty nabízejí žákům možnost zamyslet se nad hodnotami spojenými se zdravím a s bezpečím, s životem a se životním stylem. Prostřednictvím rozmanitých úloh, ilustrací, doporučených metod a forem práce rozvíjíme hodnoty spojené s důstojnými a kultivovanými vztahy mezi lidmi, spoluvytváříme pozitivní klima kolektivu a umožňujeme žákovi zažít úspěch a zvyšovat si sebedůvěru.

4. a 5. ročník: Učitel používá texty, které žákům nabízejí možnost zamyslet se nad hodnotami spojenými se zdravím a s bezpečím, s životem a se životním stylem. Své osobní zkušenosti nebo zkušenosti svých blízkých žáci uplatňují ve vlastních textech (mluvených i psaných), rozsáhlejších a kompozičně propracovanějších. Různé typy cvičení umožňují pracovat nejrůznějšími formami práce, během nichž si žáci prohlubují různorodé způsoby komunikace.

Kompetence občanské: připravovat žáky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti; vést je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

1. ročník: Témata námi používaných učebnic pomáhají dětem reflektovat nový stupeň samostatnosti i odpovědnosti, spojený se vstupem do školy, i setkání se školou jako důležitou institucí společnosti. Žáci se setkávají na obrázcích v učebnici i v textech s dětmi různých etnik, z různých zemí a kultur (mezi postavami provázejícími učebnicemi jsou Vietnamka, Rom, chlapec z neúplné rodiny, s postižením...). Různost je prezentována jako normální a žádoucí stav. Zdůrazněna je rostoucí odpovědnost dítěte za fyzické i sociálně-emoční prostředí ve třídě i v obci (včetně přírodního prostředí).

2. ročník: Osvojování občanské kompetence je podporováno užíváním různých organizačních forem práce při výuce, zejména skupinové práce. Nejvíce naplňovanou složkou této kompetence je respektování, ochrana a oceňování našich tradic a kulturního i historického dědictví. Pozornost je věnována primárně umělecké literatuře, obvyklé jsou i odkazy k dalším druhům umění. Stranou nezůstává ani genderová problematika.

3. ročník: Osvojování občanské kompetence podporují texty věnující pozornost postavení člověka ve společnosti a užívání různých organizačních forem práce při výuce, zejména skupinové práce. Hlavní důraz je kladen na respektování našich tradic a kulturního i historického dědictví, na pozitivní postoj ke kultuře, ke sportovním aktivitám, k tvořivosti.

4. a 5. ročník: Rozmanitými formami práce s učebnicí jsou žáci vedeni k sounáležitosti s třídním kolektivem, současně se však učí hodnotit a oceňovat nápady a návrhy ostatních a chovat se vhodně k ostatním. Nedílnou součástí je nácvik dovednosti umět uplatnit svá práva. Zamýšlení se nad některými výchozími texty i texty cvičení vede žáky k toleranci vůči druhým lidem a kulturám. Texty z médií umožňují žákům vyjádřit jejich vlastní názor k aktuálním společenským problémům.

Kompetence pracovní: pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

1. ročník: Řada diagnostických, ale i autodiagnostických aktivit. Dítě se tak postupně učí hodnotit svůj výkon, poznávat své dovednosti a schopnosti. Český jazyk – mimo jiné i díky své největší časové dotaci – zásadně přispívá k tomu, aby si děti osvojily základní rytmus školní práce a odpočinku, pozornosti a uvolnění. Základní zásady školní práce jsou proto i tematizovány v řadě lekcí našich učebnic. Děti postupně čtou i texty s tematikou práce dospělých.

2. ročník: Při práci jsou děti vedeny k přiměřené pracovní samostatnosti, učí se svou práci si rozvrhnout a dovést k žádoucímu cíli. Přispívají k tomu i úlohy dlouhodobějšího charakteru. Texty obsahují také zmínky o práci dospělých, a tím přispívají k budování představ o vlastní profesní

orientaci. Úlohy s popisem pracovního postupu vedou k bezpečnému a účinnému používání některých materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel při práci s nimi.

3. ročník: Učitel vede žáky k přiměřené pracovní samostatnosti tak, aby byli schopni si svou práci rozvrhnout a dovést ji k cíli. Mnohé texty v učebnici jsou popisy pracovního postupu: žákům mohou posloužit jako vodítko, jak bezpečně a účinně používat materiály, nástroje a vybavení a jak správně dodržovat vymezená pravidla při práci.

4. a 5. ročník: Žáci se učí plánovat vlastní práci a účelně ji organizovat. Prostřednictvím některých textů se seznamují s různými obory lidské činnosti a jejími výsledky. Uvědomují si její význam pro sebe i ostatní. Seznámení s některými obory umožní žákům představu o jejich budoucí profesní orientaci. Některé texty mohou žáci využít pro skutečnou činnost a ověřit si, do jaké míry jsou už schopni bezpečně a účelně používat materiály, nástroje a vybavení.

1. období

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- článek, nadpis, řádek, odstavec nácvik hlasitého a tichého čtení- procvičování plynulého čtení vět	- zvyšování plynulosti čtení, jeho kvality a rychlosti, vzbuzení zájmu o četbu prostřednictvím prezentace vhodných knih	- zvyšování plynulosti čtení, jeho kvality a rychlosti, vzbuzení zájmu o četbu prostřednictvím prezentace vhodných knih	
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- práce s učebnicí - ústní i písemné zadávání úkolu s cílem zvýšit schopnost práce podle instrukcí			
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem	- seznámení s komunikačními pravidly při rozhovoru	- dramatizace rozhovoru s kamarádem, lékařem, s pracovníkem cestovní kanceláře apod. - respektování pravidla neskákat druhému do řeči, umění naslouchat	- respektování pravidla neskákat druhému do řeči - umění naslouchat	Naslouchání druhým, vyjadřování vlastního názoru, diskuse.

- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení			
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- říkadla a jejich rytmy, nafukování balónku - hry s dechem - kontrola vlastního tempa řeči - volba hlasitosti			
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- pantomimické hry - prosba, poděkování, omluva	- pantomimické hry - žádost		Verbální komunikace, řeč těla.
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- vyprávění vlastní příhody -krátký mluvený projev	- vyprávění vlastní příhody - rozlišovat podstatné, správně řadit děj - popis zvířátka, oblíbené hračky	- vyprávění vlastní příhody - osnova	Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti, novinky.
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	- správné sezení, sklon sešitu, správná volba psací potřeby, držení pera			
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- cvičení kresebného charakteru, průpravné cviky na psaní - psaní písmen, slabik, slov - užití tečky a čárky ve větě	- psaní jednotlivých písmen, číslic, jejich automatizace - nácvik spojů jednotlivých písmen - kontrola vlastního písemného projevu	- procvičování psaní - římské číslice	
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	- opis a přepis, diktát	- opis a přepis, diktát - žádost	- opis a přepis, diktát - slohová cvičení	
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- řazení obrázků a vypravování příběhu, popis obrázků	- řazení obrázků, vět, částí textu, V, vypravování příběhu, popis obrázků		

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- hlasová a sluchová příprava pro čtení - analyticko-syntetická cvičení - věta, slovo, slabika - hlásky a písmena - analýza a syntéza slabiky	- slovo - místo slova ve větě - slabika - dělení slov na konci řádku, hláska - souhlásky, samohlásky, diakritická znaménka - abeceda - odlišná výslovnost a psaní souhlásek ve slovech - B/D, D/T, Ě/Ď, V/F, Z/S, Ž/Š, H/CH	- slova - místo ve větě a dělení slova na slabiky, - hlásky - souhlásky a jejich členění, samohlásky, diakritická znaménka - odlišná výslovnost a psaní souhlásek ve slovech - B/D, D/T, Ě/Ď, V/F, Z/S, Ž/Š, H/CH	
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- členění slov podle charakteristické vlastnosti	- slova opačného významu - antonyma, stejného významu - synonyma, mnohoznačná, slova citově zbarvená, slova souřadná, nadřazená, podřazená. - různé tvary slov a slova příbuzná	- slova opačného významu - antonyma, stejného významu - synonyma, mnohoznačná - slova citově zbarvená - slova příbuzná - kořen, předpona a přípona	
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, okolnost, věc, vlastnost		- názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů	- podstatná jména - názvy osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů - příslovce - místa, času, způsobu, důvodu, míry - vlastnosti	

- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		- podstatná jména (obecná, vlastní), slovesa, předložky, spojky	- slovní druhy ohebné a neohebné - podstatná jména, přídavná jména, zájmena a jejich základní rozdělení, číslovky určité a neurčité, slovesa, příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- krátké mluvené projevy	- různý tvar slova v porovnání ke slovu příbuznému - krátké mluvené projevy	- rod, číslo, pád podstatných jmen - časování sloves, určení osoby a čísla, infinitiv - tvary podstatných jmen a sloves	
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- věta - rozlišení věty z hlediska potřeb čtení	- místo věty v textu - věta jednoduchá a souvětí	- věta jednoduchá, její stavba, základní skladební dvojice, věta holá a rozvitá, větný člen - souvětí, spojky, psaní čárky	
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- nácvik správné intonace při čtení	- tvorba a poznávání věty tázací, oznamovací, přací, rozkazovací - správná volba intonace	- věta tázací, oznamovací, přací, rozkazovací	
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev; velká	- slova obsahující dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, d', t', ň, di, ti, ni - písmeno malé, velké, tištěné	- psaní ú/ů - psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, obojetné souhlásky. - psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	- psaní i/y po obojetných souhláskách a význam slov variabilních (např.: výr, vír), vyjmenovaná slova - velké písmeno na začátku věty	

písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		- psaní velkého písmene na začátku věty, u jmen osob, zvířat, řek, měst, zemí, hor apod.	- psaní dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - vlastní podstatná jména obecná - psaní počátečního písmene	
--	--	--	--	--

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 1. ročník	Učivo – 2. ročník	Učivo – 3. ročník	Průřezová témata
Žák - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čtení otevřených slabik a slov z nich složených - čtení slov se zavřenou slabikou - slova s více souhláskami na začátku, uprostřed a na konci	- plynulé čtení jednoduchých vět - užívání správného slovního přízvuku - uplatnění přirozené intonace - hlasité a tiché čtení s porozuměním	- plynulé čtení souvětí a vět, členění textu a větného přízvuku - rychlé čtení tiché - hlasité čtení, předčítání	
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik, slov - povídání si o čteném příběhu - rozhovor	- seznámení s knihou, kterou dítě přečetlo	- seznámení s knihou, kterou dítě přečetlo - knížka, kterou mám rád - postoje ke knize - četba jako zdroj informací	
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- co je to pohádka - nejznámější české pohádky	- seznamování se základy literatury - vyprávění pohádek a povídek o dětech, základní orientace - knihy o přírodě a věcech	- poezie - próza - divadlo - literatura umělecká, věcná - ilustrace	

		- přednes básně		
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- recitace - vyprávění - dramatizace	- práce s literárním textem - poslech četby poezie a prózy, spojování obsahu textu s ilustrací - dramatizace pohádky nebo povídky	- hledání podstaty příběhu a jeho smyslu - charakteristika literárního příběhu - atmosféra příběhu - dramatizace, domýšlení příběhů	Vyhledávání informací.

2. období

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- hlasité a tiché čtení s úkoly vyžadujícími porozumění, vyhledání informací		
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- zestručnění textu - tvorba osnovy - tvorba zápisu, výpisku		
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- následnost dějů - tvorba pozvánky	- dohledávání informací	
- reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vyřizování informací	- reprodukce přednášky - aktuality ze čtení časopisů	Otázka lidských práv.
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- nácvik telefonických rozhovorů - pravidla dialogu a jejich dodržování		Řešení problémů a příležitosti k rozvoji rozhodovacích dovedností.

- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		- reklama a vlastní tvorba reklamy	
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	- nácvik intonace, přízvuku - využití pauzy a tempa řeči v komunikaci	- volba správného tempa při četbě a pauz - čtení detektivního příběhu - tvorba textu napínavého, pro pobavení, přednášky	
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- rozlišování slov spisovných a nespisovných	- slova spisovná a nespisovná a jejich užití v běžné komunikaci	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- popis zvířete, věci, rostliny - psaní dopisu včetně adresy	- popis předmětu, děje, pracovního postupu - psaní dopisu - vyplňování poštovní poukázky, podacího lístku	
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	- sestavení osnovy, tvorba nadpisu, členění textu na odstavce - vypravování a následnost dějů	- sestavování osnovy - vypravování	

Jazyková výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- porovnávání významů slov - stavba slova, hlásková podoba, zkoumání různých podob slova - význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná	- doplňování a význam předpon	

- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	- stavba slova - kořen, předpona, přípona - předložky	- stavba slova - odvozování slova předponami a příponami - slova příbuzná - psaní bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně	
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- určování slovních druhů - skloňování podstatných jmen - časování sloves - shoda přísudku s podmětem	- slovní druhy - slovesa a mluvnické kategorie, podmiňovací způsob - zájmena a jejich druhy, osobní zájmena, nahrazování podstatných a přídavných jmen - druhy číslovek, skloňování základních číslovek - přídavná jména odvozená od jmen zakončených na -s/ -ský, ští - předložky s, z	
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	- spisovná podoba slova - citově zbarvená slova, porovnávání se slovy spisovnými		
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem	- základní větné členy - podmět vyjádřený a nevyjádřený, několikanásobný - přísudek slovesný - shoda přísudku s podmětem	
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- nauka o větě: věta jednoduchá a souvětí, věta holá, přímá řeč a věta uvozovací - spojovací výrazy	- věta jednoduchá, souvětí - spojování vět	
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách	- pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku)	

		- práce s Pravidly českého pravopisu	
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		- užití Pravidel českého pravopisu - interpunkce - interpunkce u řeči přímé	

Literární výchova

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zdokonalování čtení - práce s textem - uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché - reprodukce obsahu textu - povídání o přečtené knize	- zdokonalování čtení - práce s textem, porozumění textu - povídání o přečtené knize	Kritické čtení, rozlišování různých forem sdělení.
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- porozumění textu - reprodukce, motivy činů literárních postav - hrdinové dětských knížek, seriálů - tvorba vlastního literárního textu	- vyhledávání potřebných informací - orientace v knihovně - hodnocení textu - tvorba vlastního textu	
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- poezie, próza	- časopisy pro děti - televizní inscenace - kulturní život regionu	Sledování kulturního dění.

- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- poezie: lyrika, epika, rytmus básně - próza: pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy - divadlo: jednání, konflikt, řešení - film: různé druhy filmů	- rozlišení díla literárního od faktického	
---	--	--	--

5.1.2. Anglický jazyk

Časové dotace anglického jazyka je v prvních dvou ročnících 2 hodiny týdně, ve 3. a 4. ročníku 3 hodiny, v 5. ročníku 4 hodiny. Předmět je vyučován samostatně. Žáci mají možnost navštěvovat 1 hodinu týdně nepovinný předmět Konverzace v anglickém jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce anglického jazyka se kombinuje frontální, skupinová a individuální práce. Je kladen důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, samostatný projev. Žákům jsou průběžně nabízeny cizojazyčné časopisy či dětské knihy.

Vzdělávací strategie učebnice, které na škole používáme, jsou zaměřeny nejprve na poslech a porozumění anglickému jazyku, mluvení je založeno na reprodukci slyšeného. Na psaní a čtení se žáci zaměřují až od druhého, potažmo třetího ročníku, kdy už umí číst a psát v rodném jazyce. Jednotlivé gramatické jevy se spirálovitě rozšiřují – žáci se se stejnými jevy opakovaně setkávají v jednotlivých ročnících, vždy jsou však obohaceny o další prvky.

Učitel používá širokou škálu činností. Např. „brain-challenging activity“, navržené tak, aby vyzývaly mozek, dávaly atraktivní podněty, které žáky získají pro učení se cizímu jazyku. Aktivitu typu hra "spot difference" se stávají náročnější změnou polohy a velikosti objektů na obrázku. Žáci pak musí více pracovat, aby mohli zůstat ve hře. Učitel tedy nabízí možnost motivace hrou.

Jsou využívány metody CLIL (Integrated Learning Content and Language) - některé lekce kombinují výuku jazyků s učením se ostatním předmětům prostřednictvím angličtiny, žáci se díky tomu více naučí.

Podporovány jsou i sociální dovednosti - píšně v každé jednotce našich učebnic učí vždy nějaké sociální / životní dovednosti. Dochází k podpoře vyprávění příběhů např. s obličejovými maskami, animací či rozstříhaným textem. Příběhy jsou oživeny názornými pomůckami: maskami, loutkami apod. Texty určené k četbě rozšiřují kulturní obzor, delší texty ve formě e-mailu či blogu dovolují učiteli využívat aktuálních forem komunikace. Vyučující vede žáky k nezávislému psaní, budování důvěry v psanou formu.

Kompetence k učení

Učitel

- uvede cíl hodiny pomocí obrázkových karet, plakátu či loutky
- prezentuje novou slovní zásobu pomocí karet s obrázky na téma lekce

- podává novou látku prostřednictvím příběhu s jasnou dějovou linií a obrazovou oporou
- upevňuje získané znalosti prostřednictvím písni, jednoduchých her, říkanek a úloh na procvičení poslechu, psaní a čtení
- využívá speciální cvičení v každé kapitole k ukotvení probrané látky
- využívá zajímavých textů k upevnění porozumění čteného textu
- podporuje individuální snahu žáka o rozšíření jeho znalostí zvláštními úkoly navíc
- vede žáka k systematickému hodnocení vlastní práce prostřednictvím sebehodnocení či portfolia

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- konfrontuje žáka s běžnými pokyny a činnostmi každodenního života prostřednictvím příběhů učebnice
- vybízí žáky k odvozování slov či vět pomocí obrázků a zvukových efektů příběhů
- nechává žáky řešit různé hádanky, hlavolamy a skládačky samostatně nebo ve skupině
- zadává žákům řešit jednoduché projekty a zinscenovat krátké příběhy
- poskytuje žákům ústní vysvětlení nových slov a výrazů v angličtině a vybízí je prostřednictvím speciálních úkolů k jejich užití v jiném kontextu
- vyžaduje obměnu naučených výrazů pomocí interaktivních cvičení s obrazovou oporou, a vybízí tak žáka k uplatnění svého individuálního přístupu
- cíleně kladenými otázkami a úlohami vybízí žáka k využívání znalostí z jiných předmětů na hodinách AJ a naopak

Kompetence komunikativní

Učitel

- doprovází své slovní pokyny při výuce také gesty a mimikou
- zařazuje do hodiny komunikativní říkanky a písničky
- zařazuje do hodin obrázkovou hru k procvičení probrané gramatiky, při které žák komunikuje s kamarádem podle vzoru
- zařazuje do hodin pravidelně úkoly, které musí žák řešit se svými spolužáky a domluvit se s nimi na způsobu řešení,
- zařazuje do hodin úkoly, při kterých se žák učí vyjádřit a obhájit svůj názor a učí se respektovat názory jiných
- upevňuje ústní komunikativní schopnosti žáka prostřednictvím krátkých dialogů
- učí žáky základním písemným komunikativním dovednostem pomocí předloženého neúplného textu

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje do hodin dramatizaci příběhů různých lidí a zvířátek, žák se tak učí vcítit do rolí jiných
- přiřazuje žákům různé role v krátkých scénkách, žáci se v těchto rolích střídají
- zadává žákům samostatné práce, které pak každý prezentuje před spolužáky
- zařazuje do hodin úkoly, které žáci plní ve dvojicích nebo ve skupinách, učí se tak spolupracovat s ostatními
- k osvojení slovní zásoby využívá běžné situace každodenního života lidí, s kterými se žák může ztotožnit a které zná
- zadává písemné úkoly, při kterých žák píše o sobě, svých zálibách, o tom, co se mu líbí, co má rád, a tím ho vede k uvědomění si svých individuálních vlastností a kvalit
- vybízí žáka k využití nejen dosud známé slovní zásoby ale i svých individuálních schopností a znalostí, k odhadu významu nových slov a slovních spojení a k následnému pochopení obsahu nového textu
- zařazuje do hodin čtení textů různých žánrů, čímž poukazuje na různorodost zájmů a zálib dětí stejného věku a nutnost respektování odlišností kamarádů

Kompetence občanská

Učitel

- vyžaduje od žáka respektování pravidel hodiny, společných her a činností
- představuje kulturní tradice v jiných zemích prostřednictvím písní a her
- poukazuje na zdravý životní styl postav příběhů v učebnici
- vhodně volenými úkoly vybízí žáka k seberealizaci pomocí osvojené slovní zásoby
- zadává takové úkoly, při kterých žák s využitím osvojené látky mluví a píše o sobě a učí ho tak vidět své kvality a své rezervy
- vybízí žáka, aby referoval svým rodičům, co se už naučil, a vede ho tak k pocitu hrdosti na své schopnosti
- nechává žáka individuálně se projevit při aktivitách, které jsou nad rámec základních úkolů a cvičení učebnice a pracovního sešitu

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje od žáků dodržovat daná pravidla práce s učebnicí a pracovním sešitem
- vyžaduje od žáků plnění svých povinností a systematickou práci na zadaných úkolech
- pravidelně střídá různé formy činností a způsoby práce
- zadává úkoly s časovým omezením a vede tak žáky k vhodnému rozvržení dílčích činností na úkolů
- vyžaduje plnění úkolů ve stanoveném rozsahu a termínu
- zadává písemné a manuálně-tvořivé úkoly, při kterých žák pracuje samostatně a sám si rozvrhne postup a tempo práce
- na konci hodiny nechává žákovi prostor k sebereflexi vlastní práce a konsolidaci naučené látky individuálním, sobě přijatelným způsobem
- prostřednictvím cvičení v pracovním sešitě spojuje element hry a zábavy s opakováním a rozšiřováním probrané látky

1. období (1., 2. a 3. ročník)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Řečové dovednosti</i> Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- rozvoj porozumění a reakce na pokyn - elementární znalost základních anglických frází - zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba – základní slovní zásoba – zvířata, rodina, počasí, pocity, základní počty, abeceda, vyjádření preference (<i>I like/don't like</i>) - tematické okruhy – domov, rodina, škola, lidské tělo, jídlo, oblékání, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) – přítomný čas, základní tvorba otázek, pomocné sloveso <i>do</i>, vazba <i>there is/there are</i>, ukazovací zájmena <i>this/that, these/those</i>, předložky - práce s flash kartami, rozvíjení paměti - základní znalost reálií anglicky mluvících zemí – Vánoce a Velikonoce	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematický okruh: <i>Rozvoj schopnosti poznávání, Komunikace</i> <u>Multikulturní výchova</u> Tematický okruh: <i>Kulturní difference, Lidské vztahy</i> <u>Mediální výchova</u> Tematický okruh: <i>Tvorba mediálního sdělení</i> (tvorba slovních bublin do kreslených příběhů, prezentace vlastního práce) <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u> Tematický okruh: <i>Evropa a svět nás zajímá</i>

2. období (4. a 5. ročník)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata

<i>Poslech s porozuměním</i> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	<u>Mediální výchova</u> Tematické okruhy: <i>Vnímání autora mediálního sdělení, Tvorba mediálního sdělení</i> <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematické okruhy: <i>Mezilidské vztahy, Poznávání lidí</i> <u>Multikulturní výchova</u> Tematický okruh: <i>Kulturní difference</i> <u>Environmentální výchova</u> Tematický okruh: <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života</i> <u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>
<i>Mluvení</i> - se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí - slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	Tematický okruh: <i>Objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá</i> <u>Osobnostní a sociální výchova</u> <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> <u>Výchova demokratického občana</u> <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>

<i>Čtení s porozuměním</i> - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- práce se slovníkem, základní znalost fonetické abecedy - texty písní - základní znalost reálií anglicky mluvících zemí – Vánoce a Velikonoce, významná místa anglo-americké kultury	
<i>Psaní</i> - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře	- mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), přítomný čas, elementární znalost minulého času a tvarů nejčastěji používaných nepravidelných sloves, vazba <i>going to</i>, základní tvorba otázek, pomocné sloveso <i>do</i>, vazba <i>there is/there are</i>, ukazovací zájmena <i>this/that, these/those</i>, předložky, základní znalost frázových sloves	

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost. Při výuce žáci aktivně využívají výpočetní techniku a to i při dílčích úkolech v rámci skupinového vyučování.

Na 1. stupni je časová dotace matematiky v 1. ročníku 4 hodiny, v ostatních ročnících 5 vyučovacích hodin týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení.

Pestrá paleta podnětů umožňuje žákovi intelektuální seberealizaci, která je základem jeho poznání smyslu této práce a jádrem motivace k další práci.

Kompetence k řešení problémů

Série úloh a problémů různé náročnosti dovoluje žákovi budovat vlastní řešitelské strategie i meta-strategie a tyto dále obohacovat, upřesňovat a rozvíjet. Zdůrazněn je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka.

Kompetence komunikativní

Podporována je vzájemná interakce žáků, zejména schopnost porozumět různým typům písemné informace, schopnost artikulovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině.

Kompetence sociální a personální

Úspěšným řešením problémů narůstající obtížnost získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost je závislá na klimatu třídy jej vede k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokoncepti.

Kompetence občanské

Dovede hájit svoje přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí účinně pomáhat spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Kompetence pracovní

Radost, kterou žák zažívá z úspěšného intelektuálního rozvoje, buduje jeho potřebu smysluplné práce. Dovede si vážit času, vyhledává možnosti dalšího růstu.

Ve škole se na prvním stupni vyučuje matematika s využitím koncepce pana profesora Milana Hejného.

Práce s učebnicí a pracovními sešity je koncipována tak, aby soustavně kladla důraz na průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** a **Výchova demokratického občana**. Tato témata se promítají téměř do každé vyučovací hodiny. Propojení matematiky s ostatními průřezovými tématy je nastíněno v následující tabulce:

Průřezové téma	Obsah tématu	Příklad konkrétních cvičení
Osobnostní a sociální výchova	Je zastoupena ve všech dílech matematiky úlohami, které vyžadují vzájemnou spolupráci a komunikaci žáků, rozvíjí poznávání a sebepoznávání, schopnost řešit problémy a rozhodovat se.	Sova, Krokování, Evidence náhody, Měření výšky a rozpětí paží
Výchova demokratického občana	V průběhu vzdělávání vede učitel vyučovací hodiny jako model otevřeného partnerství. Žák se stává rovnocenným partnerem učitele, rozvíjí se u něho tolerance a schopnost argumentovat.	Autobus, Rodina, Biland
Vých. k myšlení v evrop. globál. souv.	V učebnici se nacházejí úlohy, v nichž se uplatnily rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa.	Rodina, Cestování
Multikulturní výchova	Některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Má možnost rozvíjet schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy. Byla použita jména česká i cizí.	Měření, Rodina, Biland
Environmentální výchova	Učebnice rozvíjí schopnost statistické evidence, kterou může učitel využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí.	Statistická evidence, Zvířátka
Mediální výchova	Úlohy s různými řešeními poskytují učiteli možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru řešitele. Učebnice současně vyzývá k tvorbě vlastních úloh, což učí žáka správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat. Vyvarování se hazardu (zákonitosti náhody).	Vyskytuje se v různých prostředích i jednotlivých úlohách.

1. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Rozumí číslu v různých sémantických i strukturálních modelech.	Numerace v oboru do: 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19; 20 Modelování situací v prostředí předmětů: kroků, trojúhelníku, šipek, her s kostkami (náhoda), tvarových modelů čísel, neposedů, busů, hadů, schodišť, číselných trojic, sousedů, her na obchod, hadích sítí.	Různé způsoby vnímání množství jak pomíjivého, tak trvalého, a jejich synchronizace vizuální, akustické, haptické, kinestetické. Evidence počtu souborů objektů v různých jazycích.
Má vhled do různých reprezentací malých čísel, porovnává čísla.	Čtení čísel: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 Psaní číslic 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 Porovnávání čísel	Různé zápisy množství, včetně číslic. Přepis kvantitativního údaje z jednoho jazyka do druhého.
Orientuje se na číselné ose, sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel, intuitivně zakreslí celé záporné číslo	Rytmus: dynamický a statický Propedeutika číselné osy: krokování, uspořádání podle počtu, velikosti, doplňování počtu/čísel Propedeutika cyklické adresy: ciferník	Krokování (i dozadu), jeho záznam. Řetězení příkazů. Řešení úloh na číselné ose.
Používá aditivní triádu také v kontextu.	Paměťové řešení situací v dynamických prostředích: krokování, busů, trojúhelníků, neposedů, číselných trojic, hadů	Paměťové řešení problémů v různých prostředích
Řeší úlohy (i s antisignálem). Tvoří analogické úlohy.	Řešení slovních úloh sémantických, strukturálních. Řešení situačních úloh ve všech použitých prostředích. Tvorba úloh a v celém prostředí busů.	Řešení úloh (sémantických a strukturálních) modelováním, dramatizací, metodou pokus – omyl apod. Tvorba úloh metodou analogie.

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Dokáže číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku.	Týden Hodiny Věk	Modelování, dramatizace a zakreslování časových jevů.
Eviduje statické a dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulek.	Celé prostředí busu i krokování. Dále nestandardní úlohy.	Tabulková evidence hry Bus a Šípková evidence krokování. Pohyb v různých grafech.
Doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů. Orientuje se ve schématech.	Doplňování tabulky. Cesta v grafu. Řešení grafu.	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech.

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Vyjádří slovně jednoduchou prostorovou situaci. Vytvoří a přestaví krychlovou stavbu podle plánu a zaznamená těleso v plánu. Má intuitivní představu tvaru čtverce a trojúhelníku také v prostředí sirkových obrazců i origami. Vyparketuje daný obdélník.	Orientace v prostoru. Krychlové stavby. Dřívkové tvary. Papírové tvary (origami).	Verbální popis polohy. Tvorba plánů staveb a stavění podle plánů. Popis procesu stavby i přestavby. Tvorba „papírových deček“ skládáním a stříháním. Řešení sirkových tvarových úloh.

2. ročník

1. DÍL - ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 100. Sčítá a odčítá v oboru do 100.	Numerace v oboru do 15, 20, 23, 25, 27, 30, 35, 40; Modelování situace v prostředí busů, kroků, kostkových her (náhoda) schodišť, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů, sčítacích tabulek,	Různé způsoby vnímání množství jak pomíjivého, tak trvalého.

Získává porozumění pro násobení jednomístným číslem. Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých kontextech sémantických i strukturálních. Rozumí slovům – <i>polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina</i> .	hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, číselných tabulek, peněz, výstavišť. Propedeutika kmenových zlomků. Ikonomický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně.	Evidence počtu souborů objektů v různých jazycích. Paměťové řešení problémů v různých prostředích. Rozvoj pravděpodobnostní intuice.
Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100. Zapisuje a čte čísla v oboru do 100. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech, např. <i>délka, obsah, čas, peníze</i> .	Porovnání čísel v početních úlohách, v pravidelnostech, slovních úlohách. Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.	Přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého. Schopnost lineárního uspořádání souboru jevů.
Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adresy, stavu, ale i změny a porovnání.	Pravidelnosti. Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť. Propedeutika cyklické adresy: ciferníky.	Schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji. Řešení úloh na číselné ose včetně Šípkových rovnic.
Řeší násobení formou opakovaného sčítání. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.	Propedeutika násobení. Dělení na části, dělení po částech včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně.	Schopnost abstrahovat opakující se manuální činnost vedoucí k násobení i dělení.
Umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) a slovní úlohy se dvěma různými početními úkony. Umí tvořit analogické úlohy. Rozumí kombinatorickému kontextu násobení.	Řešení úloh sémantických z prostředí kroků/schodišť, busů, peněz, Dědy Lesoně, Strukturálních z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, číselných tabulek, neposedů a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace.	Poznávání různých strategií řešení úloh (sémantických i strukturálních), poznávání účinnosti těchto strategií. Tvorba úloh metodou analogie i metodou přenosu.

1. DÍL - PROVÁDÍ ZPAMĚTI JEDNODUCHÉ POČETNÍ OPERACE.

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Umí číst minuty, orientuje se kalendáři (den, měsíc, rok).	Hodiny, kalendář.	Modelování časových jevů.

Umí evidovat složitější statické a dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí vytvořit z náhodných jevů statistický soubor. Poznává relační strukturu jisté životní zkušenosti.	Celé prostředí kroků /schodišť, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem (jejich výčet viz níže).	Tabulková evidence hry Bus a Šípková evidence krokování i schodů. Pohyby v lineárních a grafických prostředích.
Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100. Umí vybrat objekty podle zadaných vlastností, umí třídit soubor objektů. Umí pracovat s orientovaným grafem a s grafem ohodnoceným.	Doplňování tabulky včetně celého prostředí busů. Cesta v grafu včetně celého prostředí výstavišť. Řešení grafu v celém prostředí pavučin. Výběr objektů jistých vlastností, třídění.	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech.

1. DÍL - GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary a některými jejich vlastnostmi včetně souměrnosti. Orientuje se na čtverečkovaném papíru a využívá jej. Umí pracovat s krychlovými tělesy a umí je zapisovat. Umí vytvořit síť krychle a vztahu krychle, její síti porozumí prostřednictvím metaforického jazyka. Pozná jednotky délky 1 cm a 1 m, jednotku objemu 1 l. Má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku.	Orientace v rovině včetně prostředí cyklotras. Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb. Parkety. Tvary ze dřívce. Měření.	Tvorba plánů staveb i záznamů jejich konstrukcí; překlad těchto jazyků a jejich vzájemný vztah. Pokrývání roviny parketami různých tvarů. Měření délky: obsahu a objemu. Poznávání vztahu krychle a její sítě jako korespondence 2D a 3D.

2. DÍL - ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 100. Sčítá a odčítá v oboru do 100. Získává porozumění násobení jednomístným číslem. Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sémantických i strukturálních. Rozumí slovům: <i>polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina</i>.	Numerace v oboru do 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100. Násobky 2 -6. Modelování situací v prostředí busů, kroků, kostkových her, schodišť, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím neposedů, sčítacích tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových čtverců, výstavišť, cyklotras. Propedeutika kmenových zlomků. Ikonický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně.	Různé způsoby vnímání množství jak pomíjivého, tak trvalého. Evidence počtu souborů objektů v různých jazycích. Paměťové řešení problémů v různých prostředích. Rozvoj pravděpodobnostní intuice.
Rozšiřuje počítání v číselném boru do 100. Zapisuje a čte čísla v oboru do 100. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (<i>délka, obsah, čas, peníze</i>).	Porovnání čísel v početních úlohách. Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.	Přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého. Schopnost lineárního uspořádání souboru jevů.
Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adres, stavu, ale i změny a porovnání.	Pravidelnost. Propedeutika cyklické adresy. Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť. Úlohy o věku.	Schopnost rozpoznat pravidelnost a doplnit ji. Řešení úloh na číselné ose včetně šípkových rovnic.
Řeší násobení formou opakovaného sčítání. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.	Násobení – násobky. Dělení na části, dělení po částech včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně.	Schopnost abstrahovat opakující se manuální činnost vedoucí k násobení i dělení.
Umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) a slovní úlohy se dvěma různými početními úkony. Umí tvořit analogické úlohy.	Řešení úloh sémantických z prostředí kroků/schodišť, busů, peněz, Dědy Lesoně, strukturálních z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, barevných trojic, hadů,	Poznávání různých strategií řešení úloh (sémantických i strukturálních), poznávání účinnosti těchto strategií. Tvorba úloh metodou analogie i metodou přenosu.

Rozumí kombinatorickému kontextu násobení.	výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobilkových čtverců a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace. Tvorba slovních úloh.	
--	---	--

2. DÍL – ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Umí číst minuty, orientuje se v kalendáři (den, měsíc, rok).	Hodiny, roky, kalendář včetně úloh o věku.	Modelování časových jevů.
Umí evidovat složitější statické a dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí vytvořit z náhodných jevů statistický soubor. Poznává relační strukturu jisté životní zkušenosti	Celé prostředí kroků/schodišť, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem (jejich výčet viz níže). Propedeutika statistiky.	Tabulková evidence hry Bus a Šípková evidence krokování i schodů. Pohyby v lineárních a grafických prostředích.
Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100. Umí vybrat objekty podle zadaných vlastností, umí třídit soubor objektů. Umí pracovat s orientovaným i neorientovaným grafem a s grafem ohodnoceným	Doplňování tabulky včetně celého prostředí busů. Cesta v grafu včetně celého prostředí výstavišť. Řešení grafu v celém prostředí pavučin. Výběr objektu jistých vlastností, třídění.	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech.

2. DÍL - GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary a některými jejich vlastnostmi včetně souměrnosti.	Rovinné útvary. Čtverečkovaný papír. Orientace v rovině v prostředí cyklotras.	Tvorba plánů staveb i záznamů jejich konstrukcí, příklad těchto jazyků a jejich vzájemný vztah.

Orientuje se na čtverečkovaném papíru a využívá jej. Umí pracovat s krychlovými tělesy a umí je zapisovat. Umí vytvořit síť krychle a vztahu krychle, její síti porozumí prostřednictvím metaforického jazyka. Pozná jednotky délky 1 cm a 1 m, jednotku objemu 1 l. Má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku.	Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb. Parkety. Tvary ze dřívек. Měření. Stříhy na krychle – sítě krychle.	Pokrývání roviny parketami různých tvarů. Měření délky: obsahu a objemu. Poznávání vztahu krychle a její sítě jako korespondence 2D – 3D.
---	--	--

3. DÍL - ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 100. Sčítá a odčítá v oboru do 100. Získává porozumění pro násobení jednomístným číslem. Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sémantických i strukturálních. Rozumí slovům <i>polovina</i>, <i>čtvrtina</i>, <i>třetina</i>, <i>šestina</i> a <i>pětina</i>.	Numerace v oboru do 100. Násobky 7 – 10. Modelování situací v prostředí rodiny, busů, kroků, kostkových her (náhoda), schodišť, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím, sčítacích tabulek, hadů, pavučin, peněz, násobilkových čtverců, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras. Propedeutika kmenových zlomků. Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilanských peněz. Ikonnický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně.	Různé způsoby vnímání množství jak pomíjivého, tak trvalého. Evidence počtu souborů objektů v různých jazycích. Paměťové řešení problémů v různých prostředích. Rozvoj pravděpodobnostní intuice.
Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100. Zapisuje a čte čísla v oboru do 100. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech, např. <i>obsah</i>, <i>délka</i>, <i>čas</i>, <i>peníze</i>.	Porovnání čísel v početních úlohách, při měření a v celém prostředí Dášanky. Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.	Přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého. Schopnost lineárního uspořádání souboru jevů.

Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adresy, stavu, ale i změny a porovnání.	Pravidelnost. Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť. Úlohy o věku.	Schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji. Řešení úloh na číselné ose včetně šipkových rovnic.
Řeší násobení formou opakovaného sčítání. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.	Násobení – násobky. Dělení na části, dělení po částech včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně.	Schopnost abstrahovat opakující se manuální činnost vedoucí k násobení i dělení.
Umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s anatisignálem) a slovní úlohy se dvěma různými početními úkony. Umí tvořit analogické úlohy. Rozumí kombinatorickému kontextu násobení.	Řešení úloh sémantických z prostředí kroků/schodišť, busů, peněz, Dědy Lesoně, strukturálních z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, číselných tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobílkových čtverců a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace.	Poznávání různých strategií řešení úloh (sémantických i strukturálních), poznávání účinnosti těchto strategií. Tvorba úloh metodou analogie i metodou přenosu.

3. DÍL – ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Umí číst minuty, orientuje se v kalendáři (den, měsíc, rok).	Hodiny, kalendář včetně úloh o věku.	Modelování časových jevů.
Umí evidovat složitější statické a dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí tvořit z náhodných jevů statistický soubor. Poznává relační strukturu jisté životní zkušenosti.	Celé prostředí kroků/schodišť, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem (jejich výčet viz níže). Propedeutika statistiky v prostředí Dášanky. Prostředí rodiny.	Tabulková evidence hry Bus a Šipková evidence krokování i schodů. Pohyby v lineárních a grafických prostředích.
Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100.	Doplňování tabulky včetně celého prostředí busů. Cesta v grafu včetně celého prostředí výstavišť.	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech.

Umí vybrat objekty podle zadaných vlastností, umí třídit soubor objektů. Umí pracovat s orientovaným i neorientovaným grafem a s grafem ohodnoceným.	Řešení grafu v celém prostředí pavučin. Tvorba grafu. Výběr objektu jistých vlastností, třídění.	
---	---	--

3. DÍL – GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Získává zkušenosti se základními rovinnými útvary a některými jejich vlastnostmi včetně souměrnosti. Orientuje se na čtverečkovaném papíru a využívá jej. Umí pracovat s krychlovými tělesy a umí je zapisovat. Umí vytvořit síť krychle a vztahu krychle, její síti porozumí prostřednictvím metaforického jazyka. Pozná jednotky délky 1 cm a 1 m, jednotku objemu 1 l. Má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku.	Rovinné útvary. Geoboard a čtverečkovaný papír. Orientace v rovině v prostředí cyklotras. Krychlové stavby, jejich plány, proces konstrukce krychlových staveb. Parkety. Tvary ze dřívěk. Měření. Obvod a obsah. Stříhy na krychle – síť krychle.	Tvorba plánů staveb i záznamů jejich konstrukcí, překlad těchto jazyků a jejich vzájemný vztah. Pokrývání roviny parketami různých tvarů. Měření délky, obsahu a objemu. Poznávání vztahu krychle a její sítě jako korespondence 2D a 3D.

3. ročník**ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE**

Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák používá přirozená čísla	Žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 1000.	Numerace v oboru do 1000 Násobky	Různé způsoby vnímání množství jak pomíjivé, tak trvalé.

k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Sčítá a odčítá v oboru do 1000. Získává porozumění pro násobení jednomístným číslem. Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sématických i strukturálních. Rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina. Žák užívá závorky.	Modelování situací v prostředí (průběžně) rodiny, busu, kroků, kostkových her (náhoda), schodiště, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím, sčítacích tabulek, násobilkových tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových obdélníků, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras, algebrogramů, indického násobení, Propedeutika kmenových zlomků Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilanských peněz Ikonickejazyk v celém prostředí Děda Lesoně	Evidence počtu souboru objektů v různých jazycích. Paměťové řešení problémů v různých prostředích. Rozvoj pravděpodobnostní intuice.
Čte, zapisuje a porovnává čísla do 1000, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti	Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 1000. Zapisuje a čte čísla v oboru do 1000. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. délka, obsah, čas, peníze).	Porovnávání čísel v početních úlohách, při měření Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Děda Lesoně	Přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého. Schopnost lineárního uspořádání souboru jevů.
Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1000 jak na modelování adresy, stavu, tak změny i porovnání. Porovnává trojčíselná čísla pomocí číselné osy.	Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodiště Úlohy o věku	Schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji. Řešení úloh na číselné ose včetně šipkových rovnic.
Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Dobře se orientuje v situacích s násobením i dělením. Umí násobit vícemístná čísla a dělit trojmístné číslo jednomístným. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.	Násobení (násobky) Dělení na části, dělení po částech , včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně	Schopnost abstrahovat opakující se manuální činnost vedoucí k násobení i dělení.
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a	Umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek	Řešení úloh sémantických z prostředí kroky/schodiště, bus, peníze, Děda Lesoně	Poznávání různých strategií řešení úloh (sémantických

modeluje osvojené početní operace	(i s antisignálem) i slovní úlohy se dvěma různými početními výkony. Umí tvořit analogické úlohy. Rozumí kombinatorickému kontextu násobení. Buduje řešitelské strategie – řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy.	strukturálních z prostředí součtové trojúhelníky, pavučiny, sčítací tabulky, číselné tabulky, barevné trojice, hadi, výstaviště, rozklad, sousedé, neposedové, násobilkové obdélníky a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace	i strukturálních); poznávání účinnosti těchto strategií. Tvorba úloh metodou analogie i metodou přenosu.
-----------------------------------	--	--	--

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Prohlubuje si znalosti o měření času, užívá ciferník i jako stupnici.	Hodiny, kalendář včetně úloh o věku	Modelování časových jevů.
Popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor. Pracuje s daty, eviduje je tabulkou i grafem, organizuje soubor dat. Nabývá vhledu do statistického souboru. Vytváří (ne)orientovaný graf, grupuje.	Celé prostředí kroků/schodiště, busu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, kde data se evidují v tabulce a grafem Propedeutika statistiky Prostředí rodiny	Tabulková evidence hry „bus“ a šipková evidence krokování i chodů. Pohyby v lineárních i grafických prostředích.
Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000.	Doplňování tabulky , celé prostředí bus Cesta v grafu , včetně celého prostředí výstaviště Řešení grafu - celé prostředí pavučin Tvorba grafu	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech.

	Pozná některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí.	Výběr objektu jistých vlastností, třídění	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. Porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	Umí pracovat s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích. Pozná různé trojúhelníky a čtyřúhelníky (i nekonvexní), kružnici, dále kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli. Zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnosti (rovinná souměrnost). Umí narýsovat rovinné útvary. Seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje). Využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D.	Rovinné útvary Geoboard a čtverečkovaný papír, mřížový bod Orientace v rovině v prostředí cyklotras Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlové stavby Parkety Dřívkové tvary Měření Obvod a obsah Stříhy na krychle (sítě krychle)	Tvorba plánů staveb i zápisu konstrukce stavby; vzájemný překlad mezi těmito jazyky. Pokrývání roviny parketami různých tvarů. Měření délky, obsahu i objemu. Poznávání vztahu krychle a její sítě jako korespondence 2D – 3D.

4. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák využívá při pamětném i písemném	Žák počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000.	Numerace v oboru do 1 000 000. Pořadí početních operací. Modelování situací v prostředích	Používání čísel a jiných znakových systémů k modelování kvantitativních jevů (pomíjivých,

počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Využívá početní operace k modelování sémantických situací. Umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu $1/n$ pro malá n . Nabývá zkušenosti s pojmem parametr.	a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště b) strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny Kmenové zlomky v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce).	trvalých, procesuálních, konceptuálních, spojitých, nespojitých). Převody záznamů situací z jednoho jazyka do jiného. Paměťové řešení problémů v různých prostředích.
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Buduje procept vícemístných přirozených čísel a operací s nimi. Dělí dvomístným číslem (se zbytkem). Má vytvořenu představu záporného čísla jako adresy. Umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky). Seznamuje se s jazykem písmen.	Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení. Písemné odčítání obvyklým i modifikovaným způsobem, písemné násobení obvyklým i indickým způsobem. Písemné dělení dvomístným číslem (se zbytkem). Pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel. Algebrogramy, hadi, pavučiny	Písemně sčítá, odčítá a násobí v oboru do 1 000 000. Rozumí některým sémantickým reprezentantům pojmů: záporné číslo, kmenový zlomek, procento, desetinné číslo. Používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadi, sítě).
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka. Nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky.	Porovnávání čísel v různých prostředích Číselné řady Zaokrouhlování Měření a zaokrouhlování získaných údajů Číselné rytmy a pravidelnosti Sémantické modely čísel osy (horizontální i vertikální) Trojí role čísla na číselné ose (adresa, změna, vzdálenost)	Zaokrouhluje údaje. Poznávání vztahů v souboru čísel prostřednictvím číselné osy. Měří délku v daných jednotkách, s danou přesností.
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém	Řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem. Umí tvořit analogické úlohy.	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland,	Řeší slovní i numerické úlohy s dobrým porozuměním pro sémantický význam čtyř základních početních operací

oboru přirozených čísel	Rozumí kombinatorickému pojetí násobení.	b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, neposedy v kombinaci s jiným prostředím, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselná kouzla, algebrogramů, indického násobení, ... Kombinatorické situace	a relace uspořádání. Poznává různé strategie řešení úloh (sémantických i strukturálních); poznává účinnost těchto strategií. Tvoří úlohy metodou analogie i metodou přenosu.
-------------------------	--	---	---

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Rozvíjí si algoritmické myšlení (program a podprogram). Rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím.	Evidence souboru dat tabulkou. Doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky (např. bus, stovková tabulka). Využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů. Diagramy různých typů (vývojové, výstaviště, cyklostezky, pavučiny) Organizační principy.	Organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech, práce s vývojovými diagramy, využití tabulky jako nástroje k řešení úloh. Přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého.
Vyhledává, sbírá a třídí data	Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací. Tvoří obdobné úlohy. Pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem. Nabývá vhled do statistického souboru.	Závislosti v různých prostředích aritmetických a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, cyklotrasy a autobusové linky, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla, a geometrických: cesty po čtvercové mříži, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa. Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti	Řešení úloh ve zmíněných prostředích pomocí metod výše uvedených a navíc pomocí metody přenosu situací mezi různými kontexty. Interpretace graficky vyjádřených závislostí.

		Práce s parametrem jak propedeutika funkčního myšlení.	
--	--	--	--

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce	Rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesa i v prostředí čtverečkovaného papíru. Umí sestrojit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). Aktivně používá některé geometrické jazyky.	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, pěti- a šestiúhelník, trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích. Šipkový zápis rovinného útvaru. Chirurgie. Sova. Krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby. Koule, kužel, válec, kvádr, jehlan. Sítě těles	Konstrukce jednoduchých rovinných útvarů ve čtvercové síti i bez ní. Modelování a popisování základních vlastností 2D i 3D útvarů. Hledání tvarů splňujících různé geometrické podmínky. Sestrojení sítě krychle, kvádrů.
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	Získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek. Pozná různé jednoduché mnohoúhelníky	Měření a poměřování. Evidence údajů. Kmenové zlomky v kontextu části (úsečky, rovinného obrazce).	Využívá grafického součtu a rozdílu úseček při řešení slovních úloh. Změří obvod mnohoúhelníku a v jednoduchých případech ověří výpočtem.
Sestrojí rovnoběžky a kolmice	Rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení. Seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje).	Vzájemná poloha dvou přímek. Popis konstrukce kolmic a rovnoběžek. Konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček. Reprezentace úhlů pomocí hodin.	Určování vzájemné polohy dvou přímek. Konstrukce kolmic a rovnoběžek i ve čtvercové síti.

			Postupný přechod od slovního popisu konstrukce k popisu symbolickému.
Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě. Prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů. Uvědoměle pracuje s jednotkami.	Parkety, dřívková geometrie Geodeska a čtverečkovaný papír, mřížový útvar Určování obsahu útvaru metodou rámování. Měření: obvod, obsah, objem	Pokrývání roviny parketami různých tvarů. Určování obvodu, obsahu i objemu.
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti. Využívá čtverečkového papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D.	Středová i osová souměrnost Symetrie v různých geometrických prostředích: výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa	Určování os souměrnosti modelováním. Dokreslování útvaru souměrného podle osy.

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech	Ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace. Objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy.	Úlohy v různých prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla c) geometrických: parkety, dřívka	Řešení a tvorba úloh v různých prostředích. Schopnost analyzovat slovní popis situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů.

školské matematiky			Poznávání úloh s větším počtem řešení.
-----------------------	--	--	--

5. ročník

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Žák využívá při pamětném i písemné počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Žák počítá v číselném oboru přes 1 000 000. Umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání. Umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty.	Numerace i v oboru přes 1 000 000. Pořadí početních operací. Modelování situací v prostředích: a) sémantických, autobus, krokování a schody, děda, Lesoň, Bilandi; b) strukturálních; stovková tabulka, hadi a pavučina. c) zlomky (počet, veličina, úsečka, rovinný obrazec). Desetinná čísla, obdélníková čísla, dělitelnost, grafy dělitelů.	Žák používá čísla a jiné znakové systémy k modelování kvantitativních jevů (pomíjivých, trvalých, procesuálních, konceptuálních, spojitých, nespojitých). Paměťově řeší problémy v různých prostředích.
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. Porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	Počítá v některých jiných číselných soustavách (souvislost mezi písemnými algoritmy). Řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic, přičemž využívání i jazyk písmen. Umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru celých čísel. Dělí dvoumístným číslem (se zbytkem). Umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky).	Pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení. Bilandská a ciferníková aritmetika, triády. Písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem). Pohyb po číselné ose včetně záporných čísel. Násobilkové obdélníky, šipkové grafy, hadi. Rovnice v různých prostředích (Lesoň, hadi, Myslím si číslo).	Písemně sčítá, odčítá a násobí v oboru nad 1 000 000. Převádí záznamy situací z jednoho jazyka do jiného. Rozumí některým sémantickým reprezentantům pojmů: záporné číslo, zlomek, procento, desetinné číslo. Používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadi, sítě). Znázorňuje číslo na číselné ose, teploměru či jiném modelu.
Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje	Provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování,	Porovnání čísel v různých prostředích a jejich zaokrouhlování. Číselné řady, číselné rytmy a pravidelnosti. Figurální čísla.	Zaokrouhluje údaje. Poznává vztahy v souboru čísel pomocí číselné osy.

výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel. Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	fragmentace, změna měřítka). Provádí operace se zlomky. Rozumí číslu se dvěma desetinnými místy v některých sémantických kontextech a umí s nimi operovat.	Uspořádání desetinných čísel a zlomků a jejich znázornění na číselné ose.	Uspořádá zlomky a desetinná čísla. Rozpozná pravidelnosti, hledá zákonitosti.
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	Řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem. Umí tvořit analogické úlohy. Buduje řešitelské strategie založené na použití simplifikace, izomorfizmu, zobecnění a substituce.	Využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích: a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, Biland, b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, neposedové v kombinaci s jiným prostředím, algebrogramy, sousedé, algebrogramy, indické násobení, ... Kombinatorické situace, pravděpodobnost a náhoda.	Řeší a tvoří slovní i numerické úlohy dobrým porozuměním pro sémantický význam čtyř základních početních operací a relace uspořádání. Poznává různé strategie řešení úloh, poznává účinnost těchto strategií.
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			

Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací. Pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem	Evidence souboru dat tabulkou, organizační principy. Doplnění scházecích údajů do strukturované tabulky. Sloupcový graf. využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů: Vennovy diagramy, vývojové diagramy.	Organizuje soubor jevů, doplňuje tabulky, orientuje se v grafech, pracuje s diagramy. Využívá tabulku jako nástroj k řešení úloh. Přepisuje kvantitativní údaje i vztahy z jednoho jazyka do druhého.
Vyhledávání, sbírá a třídí data	Vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a jejich základní zpracování). V některých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla. Zapisuje proces, tvoří program pro situaci s jedním parametrem. Umí řešit jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní situace.	Závislosti v různých prostředích aritmetických (sémantických i strukturálních). Propedeutika statistiky a pravděpodobnosti. Průměr	Interpretuje graficky vyjádřené závislosti. Seznamuje se s prvky statistiky a pravděpodobnosti. Určí aritmetický průměr.

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce.	Rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesy (čtyřstěn). Umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce). Aktivně používá některé geometrické jazyky. Umí řešit	Rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý), kruh a kružnice. Pravidelné mnohoúhelníky a jejich úhlopříčky. Konvexní a nekonvexní mnohoúhelníky. Klasifikace útvarů. Šípkový i souřadnicový zápis rovinného útvaru. Krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys. Popis konstrukce a přestavba krychlové stavby.	Zkonstruuje jednoduché rovinné útvary ve čtvercové síti i bez ní. Modeluje a popisuje základní vlastnosti 2D a 3D útvarů. Hledá tvary splňující různé geometrické podmínky. Sestaví síť krychle, kvádra a dalších těles. Sestaví úhel dané

	jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy o trojúhelníku i o některých čtyřúhelnících a pravidelných mnohoúhelnících.	Koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, čtyřstěn. Síť těles. Reprezentace úhlů.	velikosti. Postupně přechází od slovního popisu konstrukce k popisu symbolickému.
Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	Prohlubuje zkušenosti s měřením v geometrii. Poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod, seznamuje se s jejich konstrukcí.	Měření a zaokrouhlování získaných údajů. Evidence údajů. Zlomky v kontextu části (úsečky či rovinného obrazce).	Měří délku v daných jednotkách s danou přesností. Změří obvod mnohoúhelníku. Určí část útvaru pomocí zlomku.
Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	Upevňuje představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení. Má představu o vzájemné poloze přímek a rovin ve 3D. Upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu. Prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů. Uvědoměle pracuje s jednotkami.	Popis konstrukce kolmic a rovnoběžek. Konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček. Parkety, čtverečkovaný papír, mřížový útvar. Určování obsahu útvaru metodou rámování. Jednotky délky, obsahu a objemu, včetně nestandardních jednotek. Určování obvodu a obsahu 2D útvarů. Určování objemu, povrchu a kostry krychle a hranolu. Síť krychle, kvádr, tetraedru, trojbokého hranolu.	Sestrojí kolmice a rovnoběžky i ve čtvercové síti. Při konstrukcích využívá kolmost a rovnoběžnost. Určuje obvod a obsah 2D útvarů. Uvědoměle pracuje s jednotkami (i netradičními). Určuje objem, povrch a kostru některých 3D útvarů. Sestrojí model a síť krychle, kvádr, tetraedru, trojbokého hranolu.
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osové souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	Rozvíjí představy o středové i osové souměrnosti. Pracuje se souřadnicemi v 2D s využitím čtverečkovaného papíru.	Středová i osová souměrnost. Symetrie v různých geometrických prostředích, výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa. Osa úhlu.	Rozpozná symetrické útvary v různých geometrických prostředích. Určí osy souměrnosti útvaru. Dokreslí útvar souměrný podle osy. Sestrojí osu úhlu.

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
Očekávané výstupy	Očekávané výstupy – doplnění, upřesnění, rozšíření	Názvy tematických celků – popis učiva	Typické činnosti pro rozvíjení a ověřování dosažení výstupu
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace. Objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy.	Úlohy v různých prostředích: a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, PENÍZE, Biland, výstaviště, rodina; b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla; c) geometrických: parkety, dřívka.	Řešení a tvorba úloh v různých prostředích. Schopnost analyzovat slovní popis situace nebo procesu prostřednictvím manipulace obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů. Poznávání úloh s větším počtem řešení.

5.3. INFORMATIKA

5.3.1. Informatika

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Předmět je vyučován na 1. stupni ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací vždy 1 hodina týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly žáky vedeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, příslušnou literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou
- žák je veden k otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při řešení těchto úloh, učíme je chápat, že se v životě při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- žák je veden k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj, k nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- vedeme žáky k porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- žák je veden k nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem

Kompetence komunikativní

- učíme žáky komunikaci na dálku, využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci je učíme dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)
- vedeme žáky k rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů, ke komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

Kompetence sociální a personální

- při práci vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- zveme žáky k hodnocení prací – žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk má různé schopnosti a jiný stupeň zručnosti
- žák je veden ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce

Kompetence občanské

- žáky seznamujeme s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...), vedeme je k tomu, aby zákony dodržovali (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací vedeme žáky ke kritickému zamyšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami
- žáci jsou vedeni k posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s digitálními technologiemi
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- žáci se učí standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	- data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	- data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	- Mediální vých.: Mediální sdělení - Osobnostní a sociální výchova: Komunikace, Řešení problémů a rozhod. dovednosti

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná	- řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci	- programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu - kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení	- Osobnostní a sociální výchova: Komunikace, Řešení problémů a rozhod. dovednosti

opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
--	--	--	--

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	- systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi	- práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	- Osobnostní a sociální výchova: Kreativita

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	- hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů - internet	- hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní - počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat	- Osobnostní a sociální výchova: Komunikace, Řešení problémů a rozhod. dovednosti

- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	- bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	- bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla	
---	---	---	--

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět zahrnuje učivo od prvního do pátého ročníku. Výuka probíhá formou projektů, exkurzí, aktivní činnosti žáků, pozorování a vyvozování závěrů pomocí pokusů, řešením modelových situací, případně formou výkladu. Důraz je kladen na názornost. Vede žáky k účinné mezilidské komunikaci, rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro praktický život, vážit si práce druhých a umět spolupracovat, hodnotit. Učivo obsahuje některá průřezová témata.

Pro učivo 1. období je v každém ročníku přidělena časová dotace 2 hodiny týdně, ve 2. období je učivo rozčleněno na dva předměty: přírodovědu a vlastivědu, přičemž přírodověda má časovou dotaci 1 hodinu týdně, vlastivěda ve 4. ročníku 1 hodinu týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Předměty jsou vyučovány samostatně.

5.4.1. Prvouka

Zaměření kompetence Činnosti a témata rozvíjející dané kompetence

k učení	Motivace k učení ve škole i mimo ni. Zásady chování při hodině. Kde je u nás knihovna, internet. Všude na světě se děti učí. Podmínky k učení pro mne i pro druhé. Znalosti jsou zdrojem pokroku. Reflexe učení. Učení ve formálních a neformálních situacích. Význam vzdělání pro různá povolání. Památky jako zdroj informací. Média jako zdroj informací. Průběžně: Pozorování, experimentování, záznam informací. Vyhledávání informací na internetu. Zjišťování informací od rodičů a dalších dospělých.
k řešení problémů	Rozhodování, výběr alternativ. Plánování pracovního postupu. Tabulka jako nástroj řešení úlohy. Jednání v nebezpečných situacích. Porovnávání, vyhledávání rozdílů. Předpovídání průběhu děje (formulování hypotéz), jejich porovnávání s pozorováním, nacházení příčinných vztahů. Řešení konfliktů ve vztahu s vrstevníky a rodiči. Ekonomické chování jako situace rozhodování. Analogie mezi řešením problému počítačem a člověkem. Postup plánování a přípravy třídního výletu. Předpovídání průběhu děje (formulování hypotéz), jejich porovnávání s pozorováním, nacházení příčinných vztahů. Průběžně: Logické operace – třídění (kategorizace), přiřazování, uspořádání v logickém a časovém sledu.

komunikativní	Komunikace ve škole s dospělými, se spolužáky. Komunikace se zdravotníky – význam terminologické přesnosti. Komunikace s cizími lidmi, v nebezpečných situacích. Mediální komunikace. Průběžně – ústní a písemné formulování závěrů pozorování a provádění pokusů, zkoumání, komunikace při práci ve dvojicích, skupinové a kooperativní práci. Počítač jako důležitý prostředek mediální komunikace.
sociální a personální (spolupráce a úcta)	Bezpečnost v dopravě. Bezpečnost u vody. Požární bezpečnost a přivolání pomoci při haváriích, živelních pohromách a v dalších situacích ohrožení. Bezpečnost vzhledem ke zvířatům. Nebezpečí úrazu, nebezpečí ze strany cizích lidí. Chování při úrazu. Zdravá výživa. Zdravý chrup. Režim dne. Zdraví, nemoc. Prevence a postup při týrání a zneužívání. Odmítání návykových látek a dalších forem rizikového chování. Sebepojetí, sebeúcta. Empatie, projevování citů. Ohled k zájmům a potřebám druhých. Respektování odlišnosti. Ochrana přírody. Orientace v čase, v jízdním řádu. Průběžně: Práce ve dvojicích, skupinové a kooperativní formy práce.
Občanská	Naše obec. Pravidla soužití ve škole, v rodině. Empatie, projevování citů. Rozdíly mezi lidmi jsou normální. Nenásilné řešení konfliktů. ČR – parlamentní demokracie. Základní dělba mocí ve státě. Průběžně – spolupráce se spolužákem.
Pracovní	Sebepoznání. Profese ve škole. Profese v primární sféře ekonomiky – les, dřevovýroba. Profese, náplň práce, příprava na ni. Plánování pracovního postupu. Proměny pracovních příležitostí v preindustriální, průmyslové a současné civilizaci. Profese ve zdravotnictví, význam týmové spolupráce různých lidí a různých profesí. Profese v průmyslu, obchodu a službách. Proměny práce v zemědělství. Průběžně: Samostatná práce, spolupráce, autoevaluace, práce žáků podle instrukce.

Očekávané výstupy	Učivo – 1. období (1. – 3. ročník)	Průřezová témata
-------------------	------------------------------------	------------------

Místo, kde žijeme - žák vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola - prostředí školy, činnosti ve škole, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace - obec - místní krajina a její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany - regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO - Občan, občanská společnost a stát
Lidé kolem nás - žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ - chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - různá povolání a pracovní činnosti	Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MkV - Kulturní difference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity

Lidé a čas - žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	- orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období - současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - významné osobnosti, památky v regionu - báje a pověsti regionu	EV - Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Rozmanitost přírody - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, význam pro život - nerosty a horniny, půda - den a noc, roční období - rostliny, houby, živočichové - životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi - rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy - rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	

Člověk a jeho zdraví - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality - návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií - osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - přivolání pomoci v případě ohrožení zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	
---	---	--

5.4.2. Vlastivěda

Zaměření kompetence Rozvíjení dané kompetence

k učení	učit žáky užívat obecné termíny, symboly a znaky z vlastivědy vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací a jejich propojování nabízet žákům různé způsoby, metody a formy učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
k řešení problémů	vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti ukazovat žákům různé druhy informací, které mohou vést k řešení problémů, k jejich ověřování a srovnávání umožňovat žákům vyjadřovat závěry svých pozorování a obhajovat je
komunikativní	rozvíjet u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost a historické události seznamovat žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, výukové programy, ...) upozorňovat na využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků
sociální a personální (spolupráce a úcta)	vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací vlastivědného charakteru předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj nabízet žákům m přiměřeně náročné úkoly, aby dosahovali pocitu sebeuspokojení
občanská	na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí vést žáky k respektování pochopení a chránění našich tradic a kulturního i historického dědictví
pracovní	motivovat žáky k zodpovědnému přístupu k zadaným úkolům a k úplnému dokončení práce navozovat dostatek modelových situací, které povedou žáky k praktickému ověřování znalostí z vlastivědy

Místo, kde žijeme

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	- obec, místní krajina, oblast, okres, region - významné obce a města, objekty v místní krajině - dopravní síť, cestovní ruch - životní prostředí		Evropa a svět nás zajímá.
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- pojem vlast, cizina - symboly české republiky; prezident, premiér - základní státoprávní pojmy		Formy participace občanů v politickém životě.
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- práce s mapou, buzolou a jinými ukazateli směru pohybu v krajině, ve městě		
- rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- mapa České republiky, základní orientace - přírodní prvky osídlení - hlavní přírodní a kulturní atraktivity - chráněná území - životní prostředí - Evropa, orientace na mapě Evropy, důležitá centra a jejich význam - mapa světa - kontinenty, oceány		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Objevujeme Evropu a svět.
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- náš region v minulosti, místní pověsti, události, předkové - regionální zvláštnosti, tradice, lidová tvorba		Multikulturní výchova - kulturní difference.
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- exkurze - vyprávění o cestách, výletech		Rozvoj schopnosti poznávání.

Lidé kolem nás

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- mezilidské vztahy - komunikace, její pravidla - verbální a nonverbální komunikace - principy demokracie - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům - práce ve skupině		Občanská společnost a škola. Komunikace. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	- základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy		Občan, občanská společnost a stát.
- rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	- základní formy vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky		Environmentální výchova - vztah člověka a prostředí.
	- pomoc při řešení problému a možnosti zlepšení životního prostředí v obci - nesnášenlivost mezi lidmi - sociální problémy		Environmentální výchova - PRO Den Země.

Lidé a čas

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
-------------------	-------------------	-------------------	------------------

Žák - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	- základní údaje z historie naší vlasti - státní útvary - rozdíl mezi pověstí a skutečností - změny z hlediska nové techniky - současnost	
- využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- místní knihovna - kronika - proč věci chráníme - umělecký odkaz, dokumentace	
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	- způsob života lidí v dějinách - významná data a události - státní svátky	

5.4.3. Přírodověda

Kompetence k učení

- Podporujeme objevování a poznávání všeho, co žáka zajímá, co se mu líbí – žák současně poznává nové oblasti života, novou problematiku, navazuje na známá fakta a učí se porozumět neznámým oblastem
- Rozvíjíme orientaci žáka ve světě informací a napomáháme mu k časovému i místnímu propojení historických, zeměpisných a kulturních informací

Kompetence k řešení problémů

- Umožňujeme žákům poznávat podstatu zdraví i příčiny nemocí. Upevňujeme preventivní chování a účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti
- Žáci při práci používají i jiné zdroje – odbornou literaturu, internet apod.

Kompetence komunikativní

- Uvědoměle pracujeme na rozvoji slovní zásoby v osvojovaných tématech při pojmenovávání pozorovaných skutečností pro žákovu následnou efektivnější prezentaci vlastních názorů a výtvorů
- Vytváříme podmínky pro rozvoj samostatného a sebevědomého vystupování a jednání u žáků, k efektivní a bezproblémové komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- Zprostředkováváme žákům poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití (včetně pravidel silničního provozu), k plnění vlastních povinností a společných úkolů

Kompetence občanské

- Vytváříme ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání aktivního uplatnění při jejich ochraně

Kompetence pracovní

- Utváříme u žáků pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Rozmanitost přírody

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- základní orgány rostlin, jejich funkce - rozdíl mezi výživou zelených rostlin a hub - základní ekosystémy	- význam energie pro život a její získávání	Environmentální výchova – ekosystémy.
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- příprava živočichů a rostlin na zimu - popis změn v přírodě v průběhu roku	- význam Slunce a jeho postavení vůči Zemi - důsledky pohybu Země kolem své osy - globus a důsledky pohybu Země	Environmentální výchova – Základní podmínky života.
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- rozlišení vybraných jedovatých a jedlých druhů hub, kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, jedovaté a léčivé rostliny, běžné plevele - vznik půdy, příčiny zvětrávání, poznávání základních nerostů a hornin	- příklady organismů žijících v různých oblastech Evropy a světa - příčiny přizpůsobování organismů vnějším podmínkám	
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- cílené pozorování přírodnin - orientace v atlase hub, květin, rostlin, živočichů - vztah organismů a neživé přírody	- třídění organismů, rozlišování rostlin na byliny a dřeviny, živočichy na bezobratlé a obratlovce - určování živočichů a rostlin s pomocí atlasů	
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- činnost člověka a její vliv na životní prostředí - popis základních prací v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví	- ohleduplné chování k přírodě - příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí - odpovědnost	Environmentální výchova - vztah člověka a prostředí.

- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	- měření pomocí teploměru, vah, odměrného válce, hodinek a stopek, vedení záznamu - zacházení s kompasem a magnety - pěstování rostlin	- práce se siloměrem	
--	--	----------------------	--

Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy	Učivo – 4. ročník	Učivo – 5. ročník	Průřezová témata
Žák - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života		- stavba těla, základní funkce a projevy - trávicí a řídicí soustavy - životní potřeby člověka - rozdíly mezi mužem a ženou	
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	- nemoci, jejich příznaky, preventivní péče	- vývoj jedince, vznik života, puberta - osobní a intimní hygiena a péče o tělo - rodina a rodinné vztahy, povinnosti	
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- denní režim - duševní hygiena, pohybový režim - vzájemné posuzování využívání volného času, sestavení návrhu denního režimu - zdravý životní styl		

- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- možná nebezpečí ohrožující zdraví, rodinné prostředí, výběr kamarádů, cizí dospělé osoby - mimořádné události a rizika ohrožení - postup v případě ohrožení (var. signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém - bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví	
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	- návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- správná výživa, vhodná skladba stravy, složky potravin - dopad stravy na vývoj člověka - nákup potravin, jejich trvanlivost - výběr a způsoby uchovávání potravin - pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) - základní pravidla společenského chování - agresivita, šikana, týrání, zneužívání - řešení konfliktních situací	
- rozpozná život ohrožující zranění - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	- drobné úrazy a poranění - prevence nemocí a úrazů - obvazová technika, stabilizovaná poloha - poskytnutí první pomoci při drobných poraněních; nácvik přivolání první pomoci	

5.5. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.5.1. Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce vede žáky na 1. stupni k tvořivému myšlení, spolupráci, motivuje žáky k další činnosti, rozvíjí u žáků schopnosti a dovednosti potřebné pro praktický život, vážit si práce druhých, umět spolupracovat a hodnotit. (Na 2. stupni postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.)

Předmět je na 1. stupni vyučován s časovou dotací 1 hodina týdně v každém ročníku. Výuka probíhá formou praktických činností ve třídě, příp. na jiném vhodném místě. Předmět je vyučován samostatně.

Zaměření kompetence Rozvíjení dané kompetence

k učení	motivovat žáky k plánování činností při práci s různými materiály a při přípravě pokrmů vytvářet situace, při nichž si žáci prakticky osvojují práci podle návodu předkládat dostatečné množství příkladů pro zvládnutí práce s různými materiály umožňovat žákům poznat výhody vlastního náčrtu při nejrůznějších činnostech nabízet žákům možnost hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok navozovat situace pro hodnocení žáků navzájem
k řešení problémů	motivovat žáky k samostatnému řešení daných činností a napomáhat jim hledat další řešení využívat skupinové práce k řešení problémových úkolů nabízet různé zdroje informací, které vedou žáka k optimálnímu řešení úkolu s využitím kreativity
komunikativní	motivovat žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování, naslouchání druhým a obhajování svých názorů při různých praktických činnostech motivovat žáky k prezentaci prací, zapojovat je do soutěží nabízet žákům možnost vystavovat své práce na veřejnosti seznamovat žáky se základními významy pojmů z dané oblasti
sociální a personální	motivovat žáky k práci ve dvojici a menší pracovní skupině

(spolupráce a úcta)	předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho rozvoj
občanská	směřovat žáky k důslednému plnění pracovních povinností podporovat tvořivý přístup žáků k plnění zadaných úkolů začleňovat do výuky lidové tradice k rozvíjení pozitivního postoje k našemu kulturnímu a historickému dědictví vést žáky k respektování věkových a sociálních zvláštností jiných žáků
pracovní	motivovat žáky ke snaze provádět práci v co nejlepší kvalitě upozorňovat na dodržování daných pravidel, možná rizika při různých pracovních činnostech a hledat cesty k jejich minimalizaci vést k uvědomělému a bezpečnému používání nástrojů, materiálů a vybavení

1. období

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- práce s papírem a kartonem, s textilem, jehlou a nití, práce s přírodním materiálem, s drátkem - modelování - výrobky motivované lidovými zvyky, tradice, řemesla			Kreativita.
- pracuje podle slovního návodu a předlohy	- origami - tvorba podle šablony	- origami	- origami - výroba na podkladě obrázku a slovního popisu	

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- stavba věže - hra se stavebnicí	- stavebnice - práce s návodem	- stavebnice - práce s návodem	Psychohygiena.

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- proměny během roku - výroba lektvaru z přírodnin	- pozorování pučení - pozorování klíčení - hry se semínky	- pěstování rostliny, včetně sklizně	
- pečuje o nenáročné rostliny	- péče o pokojové rostliny	- péče o pokojové rostliny	- množení pokojových květin, přesazování	

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - připraví tabuli pro jednoduché stolování	- držení příboru - prostírání	- výroba svačiny - oslava narozenin	- výroba dvou pokrmů	
- chová se vhodně při stolování	- zásady správného stolování			

2. období

Práce s drobným materiálem

Očekávané výstupy	Učivo - 4. a 5. ročník	Průřezová témata
Žák - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- práce s papírem a kartonem - modelování - práce s textilem, jehlou a nití - práce s přírodním materiálem, s drátkem - výrobky motivované lidovými zvyky, tradice, řemesla - ošetření poranění a zásady bezpečnosti s nástroji	Kreativita.

Konstrukční činnosti

Očekávané výstupy	Učivo - 4. a 5. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - zásady bezpečnosti, ošetření poranění	Psychohygiena.

Pěstitelské práce

Očekávané výstupy	Učivo - 4. a 5. ročník	Průřezová témata
Žák - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin - klíčivost, růst rostlin, rychlení, rozmnožování	
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- ošetřování pokojových rostlin, zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování - řez a jednoduchá vazba a úprava květín	
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- příprava potřebných pomůcek a zacházení s nimi - zásady bezpečnosti, ošetření poranění	

Příprava pokrmů

Očekávané výstupy	Učivo - 4. a 5. ročník	Průřezová témata
Žák - orientuje se v základním vybavení kuchyně	- základní vybavení kuchyně	
- připraví samostatně jednoduchý pokrm	- potraviny a jejich úprava, příprava jednoduchého pokrmu, pohoštění - úprava ovoce, zeleniny za studena, nápoje	
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- úprava stolu a stolování	
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů - udržování pořádku a čistoty	

5.6. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.6.1. Tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání, jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena, úrazová zábrana, etika, právo.

Obsah předmětu je převážně vyučován v koncentrovaných tematických blocích, proto jsou osnovy členěny do tematických celků. V jejich rámci je učivo předkládáno jako ucelený soubor námětů a výstupů a není děleno do ročníků. Součástí je pouze učivo základní, které bude nabídnuto všem žákům, a učivo rozšiřující (nezávazné), které je možno nabídnout jednotlivcům nebo skupinám žáků, které je mohou zvládnout.

Na 1. stupni výuka probíhá v jednotlivých ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Výuka probíhá v pronajaté tělocvičně sousední základní školy (Radlická 140), v bazénu Plavecké školy Pulec (Sportovní areál SK Motorlet, Radlická 298/105) a v terénu. Výuka plavání probíhá zpravidla v délce 10 hodin v každém ročníku, vždy tak, aby každý žák absolvoval 40 hodin během prvních 5 let plnění povinné školní docházky.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- Učíme je poznávat smysl a cíl svých aktivit
- Ukazujeme způsob zpracování informací o pohybových aktivitách ve škole

Kompetence k řešení problémů

- Snažíme se uplatňovat bezpečného chování ve sportovním prostředí
- Řešíme problémy v souvislosti s nesportovním chováním
- Učíme je vnímat nejruznější problémové situace a plánovat způsob jejich řešení

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke spolupráci při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- Učíme je reagovat na povely a pokyny a sami je i vydávat
- Snažíme se zorganizovat pohybové soutěže a činnosti a účinně je zapojit do diskuze
- Učíme je komunikovat na odpovídající úrovni a osvojovat si kultivovaný ústní projev

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k jednání v duchu fair - play (dodržují daná pravidla, označí přestupky,...)
- Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině a podílejí se na pravidlech práce v týmu
- Vytváříme pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- Učíme žáky podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevoval přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- Vedeme je k spojování pohybové činnosti se zdravím
- Snažíme se, aby respektovali názory ostatních
- Formujeme jejich volní a charakterové rysy
- Učíme je rozlišit a uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- Učíme je spoluorganizovat svůj pohybový režim
- Vedeme je k efektivitě při organizování vlastní práce

Hlavní průřezová témata pokrývaná předmětem (v každé vyučovací hodině):

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA:

především tematické okruhy

- Sebepoznání a sebezpojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita

- Mezilidské vztahy

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA:

především tematické okruhy

- Lidské vztahy
- Princip sociálního smíru a solidarity

1. období

Očekávané výstupy	Učivo – 1. – 3. ročník
-------------------	------------------------

Žák - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	- pravidla chování při TV a zásady hygieny - správné a čestné chování a jednání - kondiční, kompenzační, relaxační, posilovací, koordinační a tvořivá cvičení - ošetření drobného zranění spolužáka - správné držení těla - sedy, lehy, dřepy - rychlé přeběhy, lezení, přelézání - kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou, cvičení na lavičkách, žebřinách, - švihadla, šplh - chytání a házení míče, hod na cíl, dribling - skok z místa, skok do dálky a do výšky, nácvik odrazu - běh do 60 m - pohybové a míčové hry (zaměřené na orientaci v prostoru) - plavání (základní plavecká výuka): hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika) - dle aktuálních podmínek školy může být žákům nabídnut lyžařský kurz v délce trvání 1 až 5 dní
--	---

2. období

Očekávané výstupy	Učivo – 4. – 5. ročník
Žák - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- pravidla chování při TV a zásady hygieny - správné a čestné chování a jednání - kondiční, relaxační, posilovací, vyrovnávací, koordinační a tvořivá cvičení - ošetření drobného zranění spolužáka - správné držení těla - základní pomoc a záchrana při cvičení - akrobacie - kotoul vpřed a vzad - gymnastika - skoky na trampolíně, přeskoky přes kozu a bednu, stoje na rukou - cvičení na nářadí: žebřiny, lavičky, kruhy, kladina, hrazda (jsou-li k dispozici); šplh na tyči (lano) - rytmická gymnastika - úpoly - přetahy, přetlaky - atletika - běh na 60 m, štafeta, atletický čtyřboj, vytrvalostní běh až na 10 min.; skok z místa, skok daleký; hod míčkem, hod na cíl - drobné hry - sportovní hry - košíková, fotbal, vybíjená, házená - cvičení v přírodě - podle místních podmínek (bobování, sáňkování, plavání) - plavání: základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a pomoci tonoucímu - dle aktuálních podmínek školy může být žákům nabídnut lyžařský kurz v délce trvání 1 až 5 dní

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. Výtvarná výchova

Výtvarná výchova vede k osobnostnímu rozvoji žáka, rozvíjí schopnost poznávání sebe i okolního světa, sebeovládání, soustředění se. Obsahuje cvičení pro rozvoj rysů kreativity, je prostředkem odpočinku a měla by vést k pozitivnímu naladění. Důležitá je také kooperace dětí, uplatňuje se určitý druh komunikace, jelikož každé výtvarné dílo je zároveň výpovědí. Předmět rovněž seznamuje děti s lidovou slovesností, zvyky, tradicemi a výtvarnou kulturou. Prostřednictvím výtvarné výchovy se dítě snadněji propracovává od konkrétního myšlení, které převládá na 1. stupni, k abstraktnímu myšlení.

Výuka probíhá ve třídě nebo venku. Vhodná témata lze realizovat jako projekt v rámci mezipředmětových vazeb. Vzniklá díla učitel vystavuje na žáky viditelných místech jako podporu jejich činnosti.

Časová dotace pro výuku výtvarné výchovy je v 1., 2. a 5. ročníku 1 vyučovací hodina týdně, ve 3. a 4. ročníku 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

- Vedeme žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby.
- Zprostředkujeme pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa.
- Rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik.
- Vnímáme uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána.
- Otevíráme před žáky možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků.
- Vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

- Otvíráme před žáky možnosti přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání.
- Rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

- Předkládáme dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí.
- Poskytujeme prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáků s významnými výtvarnými díly a jejich autory.
- Vytváříme potřeby návštěv výstav výtvarných prací.
- Podchycujeme individuální zájem žáků o kulturní dění a jeho podpora.

Kompetence pracovní

- Osvojujeme výtvarné techniky a učíme práci s různými nástroji.

1. období

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník	Průřezová témata
Žák - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- poznávání výtvarných materiálů a nástrojů - hra se stopou - hra s linií, hledání vlastností linie - hry s tekoucí barvou - otisky materiálů	- hry s kreslířskými materiály, linie tenká, široká - hry s barvou, její vlastnosti - otisky materiálů - akvarel - výrazové vlastnosti barvy - sytost	- hra se stínem, užití linie, kontrast ploch, tmavá a světlá - míchání barev - barvy studené a teplé, malba temperami - podoby přírody	
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie,	- uspořádání tvarů - formát na výšku a šířku - velikost objektu a volba formátu	- uspořádání tvarů - formát na výšku a šířku - velikost objektu a volba formátu	- dotváření obrázků - výtvarná tvorba inspirovaná fotografií, např. vesmíru	

tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- počasí, příroda a běh času - povrchy materiálů, přírodnin	- charakteristické okolí školy (dlažba, zeď, tráva) - dekorativní náměty	- Návrhy obalů na vybraný výrobek - hra s náhodou	
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	- sluchový podnět - zachycení zvuku - zrakový podnět - kresba podle skutečnosti, předmět z okolí - hmatový podnět – poznávání předmětů po hmatu, kresba poslepu	- vytvoření sbírky předmětů, které se nám líbí - např. kamínků - hledání krásna kolem sebe - stylizace	- zrakový podnět - portrét - sluchový podnět - Čtvero ročních období A. Vivaldi - zachycení chutě, vůně - vyjádření vlastních pocitů	
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	- ztvárnění svých představ o okolním světě - rodina, dopravní prostředky - kresba a malba podle fantazie	- ztvárnění svých představ o okolním světě - technika - kresba a malba podle fantazie	- kresba a malba podle fantazie - místo, kde žiji, životní prostředí - příběhy všedního dne	Osobnostní a sociální výchova - kreativita, psychohygiena.
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- práce s uměleckým dílem - plnění podobného úkolu jako autor díla - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce - vede učitel, např. společná práce na velkém formátu (dokreslování lístečků)	- práce s uměleckým dílem - výtvarný přepis - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce - např. ztvárnění čarodějnice na velký formát, učitel jako pomocník a poradce	- práce s uměleckým dílem - výtvarná parafráze, přepis pocitu z díla - ilustrace - hodnocení výtvarného díla - skupinová práce	

2. období

Očekávané výstupy	Učivo - 4. ročník	Učivo - 5. ročník	Průřezová témata
Žák při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- osvojování si výtvarně výrazových prostředků prostřednictvím her - kontrast, zkoumání barvy, hry s linií, kompozice a vědomé uplatnění při práci - vycházky do přírody, pozorné vnímání a uvědomování si souvislostí	- osvojování si výtvarně výrazových prostředků prostřednictvím her – uplatnění náhody, vytváření různých variant, hry s písmem - etudy s linkou, tvarem a barvou - vyvážení kompozice - vycházky do přírody, pozorné vnímání a uvědomování si souvislostí	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- poznávání vlastností povrchů - frotáže, kresby textur - výtvarný přepis věcí - přírodnin a věcí - nezvyklé pohledy na skutečnost - objevování detailů a řezů, jejich proměna, pozorování pomocí hmatu	- výtvarné poznávání předmětů denního života, jejich podob, funkcí a způsobu používání - přepis přírodnin, jejich stavby, tvarů a barev - objevy při pozorování přírodnin - detaily, výřezy, zvětšeniny, povrchy, řezy a asociace	
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	- život na Zemi - např. Slunce jako zdroj světla a tepla na Zemi - historie lidského rodu - báje a pověsti, lidská síla - poznávání sama sebe - smyslové poznatky, tělové zkušenosti, zanechávání otisků, podoby tváře, tělo a pohyb, nálady a myšlenky - vyjádření nálady, lidské vlastnosti - tvorba podle vlastní fantazie	- Země, planeta lidí - zeměkoule, pásma života, vzdálené kraje, mapy neznámých kontinentů, rostliny a zvířata, životní prostředí, zodpovědnost lidí za život - Země jako místo pro člověka - lidské sídliště, lidské činnosti, minulost a přítomnost - člověk ve vesmíru - vesmírné objekty, hvězdy, kosmonautika, ufo	Enviromentální výchova - vztah člověka a prostředí. Osobnostní a sociální výchova – psychohygiena, kreativita, sebepoznávání.

		- pocity, nálady, gesto, mimika, vzájemné vztahy, dialog, prožívání času a prostoru, výtvarné akce	
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- hudba a výtvarné umění - soustředění se na vnímání jinými smysly než zrakem jako zdroj inspirace - výtvarný přepis	- hudba a výtvarné umění - soustředění se na vnímání jinými smysly než zrakem jako zdroj inspirace - výtvarný přepis	
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- vyjádření prožitku ze setkání s uměleckým dílem - hudba, literatura, divadlo, tanec	- vyjádření prožitku ze setkání s uměleckým dílem - hudba, literatura, divadlo, tanec; přepis dojmu - přepis světa přírody a jeho projevů - užití linií, tvarů a barev	
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- práce s uměleckým dílem - návštěva regionální památky - parafráze reprodukcí - zvětšování detailů, dokreslování částí - přepis reprodukce s využitím jiných výrazových prostředků	- práce s uměleckým dílem - pozorování světa umění - aktivní kontakt s uměleckým dílem - rozbor uměleckého díla, zvětšování a proměňování	
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- skupinová práce - hodnocení díla	- skupinová práce - hodnocení díla	Osobnostní a sociální výchova - mezilidské vztahy, kooperace.

5.7.2. Hudební výchova

Hudební výchova má především za cíl zajistit hudební rozvoj žáků. Rozvíjí především dovednosti vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové. Umožňuje žákům kompenzovat a uvolnit pracovní napětí a nabídnout radostné prožitky. Učitel má za úkol podněcovat zájem žáků o hudbu a měly by být položeny také základy pro samostatnou orientaci žáků ve světě hudby. Žáci prožívají ve škole hudbu nejen citově, ale učí se s ní pracovat, vnímat její funkci a také hodnotit. Styk s hudbou kultivuje smyslové vnímání a formuje osobnostní postoje, prohlubuje sociální citlivost, otvírá svět hudební kultury, kompenzuje potřebu setkání s krásnem.

Výuka hudební výchovy je začleněna do časového plánu v dotaci 1 hodina týdně ve všech ročnících 1. stupně.

Kompetence k učení

- učíme žáky znát a používat jednoduché textové zdroje (učebnice HV, zpěvníky, naučná literatura, časopisy,...)
- vedeme žáky k samostatné reprodukci i produkci hudebních činností, oceňujeme jejich snahu o experimentování
- vytváříme u žáků zásoby písňového materiálu, který žák efektivně využívá nejen v rámci výuky, ale i v průběhu praktického života
- učíme se vytvářet situace vedoucí k vytváření radosti žáků z prováděné hudební činnosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby uměli známé a již dříve ověřené postupy aplikovat při řešení problémů obdobných i analogicky použít při problémech nových (např. při vlastní produkci)
- učíme je nalézat a objevovat různé varianty řešení (např. při vokálních či hudebně pohybových činnostech)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k souvislému a kultivovanému projevu ústnímu, zejména pak pěveckému
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní a kultivovanou komunikaci s okolím (např. v oblasti poslechových činností)
- nabízíme žákům různé typy textů, obrazových materiálů, audio i videozáznamů a vedeme je k orientování se v nich a k praktické manipulaci s nimi

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke kooperativní činnosti ve výuce – práce ve skupinách, ve dvojicích (např. při instrumentálních nebo hudebně pohybových činnostech,...)
- nabízíme žákům příležitost přispívat k diskusi ve skupině i k debatě celé třídy – vyjádřit se tak k daným úkolům a problémům a tím je

nenásilně navádíme k vytváření příjemné atmosféry v týmu

- vedeme žáky k posuzování sebe sama i druhých (např. při vokálních činnostech)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot, k odmítání útlatku a násilí (např. při objasňování různých vývojových období v hudbě a souvislostí mezi nimi,...)
- vytváříme podmínky pro respektování a ocenění tradic národa a jeho kulturního i historického dědictví
- navozujeme vytváření smyslu pro kulturu a tvořivost a pozitivního postoje k uměleckým dílům hudebním i ostatním

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a efektivnímu používání nástrojů a vybavení ve třídě, k dodržování vymezených pravidel a plnění povinností a závazků
- vytváříme podmínky k ochraně zdravého prostředí, kulturních i společenských hodnot
- vedeme je k objektivnímu sebehodnocení (při všech hudebních činnostech) a k posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci

1. období

Očekávané výstupy	Učivo - 1. ročník	Učivo - 2. ročník	Učivo - 3. ročník
Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě rytmicky přesně v jednohlase	- pěvecké návyky – hlasová hygiena - sjednocování hlasového projevu - interpretace jednoduchých písní s doprovodem i bez	- měkké nasazení - správná výslovnost - interpretace vhodných písní - záznam hudby: nota a pomlka celá, půlová a čtvrt'ová	- hlasová hygiena - správné dýchání (mezi frázemi), pěvecké dělení slov - jednoduchý kánon - počátky jednoduchého dvojhlasu - záznam hudby: nota a pomlka celá, půlová, čtvrt'ová a osminová - houslový klíč

- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- nejjednodušší doprovod na nástroje Orffova instrumentáře – akcentace těžké doby - hry na tělo - hudba hlasitá, tichá (kvalita tónů)	- doprovod na nástroje Orffova instrumentáře – takt 2/4	- rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu - melodizace textu
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad ve 2/4 taktu - pohybové vyjádření nálady v hudbě	- pohybové rozlišení taktu 2/4 a 3/4 - taneční hry se zpěvem - krajový folklór - pohybové vyjádření stoupavé a klesavé melodie	- dvoudobá chůze a tanec, přísuvný krok - taktování, jednoduché lidové tance - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a náladu skladby, směr melodie - vyjádření hudby – pantomima, improvizace - orientace v prostoru - při tanci či pohybových hrách - kvalita tónu – délka, síla, barva, výška - hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, barva

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- rozlišení hudby vokální a instrumentální - rozpoznání některých hudebních nástrojů vizuálně a sluchově (klavír, housle, flétna...) - interpretace hudby - „verbalizace“ ve smyslu, jaká je to hudba a proč je taková	- kvality tónů – délka, barva, síla, výška - poslech hry na některé hudební nástroje - hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka - poslech skladeb různého tempa, dynamiky a stylu	- rozlišení hudby vokální a instrumentální
---	--	--	--

2. období

Očekávané výstupy	Učivo - 4. ročník	Učivo 5. ročník
Žák - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	- hudební výraz - upevňování vokálních dovedností - sjednocování hlasového rozsahu - intonace v dur - intonace v moll - dynamická znaménka	- hudební výraz, dynamická znaménka - upevňování vokálních dovedností, střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu - průprava dvojhlasu
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- celý tón a půltón - taktování 4/4 taktu - doprovod jednoduchých lidových písní - hra lidových písní na Orffovy hudební nástroje + hra na tělo	- hra lidových písní na Orffovy hudební nástroje + hra na tělo - doprovod na nástroje rytmické ad libidum - hra jednoduché čtyřtaktové přede hry, meziher a dohry - rytmické schéma jednoduché skladby (jednoduchý motiv)

- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- hudební výraz - rozlišování základů hudebních stylů a žánrů - skupiny hudebních nástrojů – řazení nástroje do skupiny (žesťové, strunné...) - nejznámější skladatelé naši i evropští - sólo a sbor - mužské a ženské pěvecké hlasy	- poslech polky, valčíku (Smetana, Dvořák...) - poslechové skladby významných světových postav klasické i moderní hudby - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby - rozpoznání hudebních nástrojů sluchově - nejznámější skladatelé naši i evropští
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	- taktování 3/4 taktu - vyjádření charakteru poslouchané hudby jednoduchými lidovými tanci a pohybovými hrami - jednoduché lidové tance ve 2/4 a 3/4 taktu a krajový folklór - odvození pohybu z rytmické složky populární hudby	- kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu - vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku pohybem - taktování na 2 a 3 doby

5.8. ETIKA

Posláním předmětu etika je vychovávat osobnosti s vlastní identitou a hodnotovou orientací, ve které zaujímají významné místo úcta k člověku a k přírodě, spolupráce a sociální citění. Při plnění tohoto cíle se vyučující neuspokojuje s pouhým poskytováním informací o morálních zásadách, ale zážitkovým učením účinně podporuje pochopení a zvnitřnění mravních norem a napomáhá osvojení způsobu chování, které je s nimi v souladu. Etická výchova připravuje mladé lidi pro život tak, aby jednou jako dospělí přispěli k vytváření harmonických a stabilních vztahů v rodině, na pracovišti, mezi společenskými skupinami, ve vlastní zemi i mezi národy.

Do předmětu zařazujeme témata **ctností**, o jejichž rozvoj se ve spolupráci s rodiči snažíme. Každý měsíc se zaměřujeme na jednu konkrétní ctnost. Držíme se tříletého plánu (cyklu):

MĚSÍC	ROK 1	ROK 2	ROK 3
IX	Pořádek	Dodržování pravidel	Ohleduplnost
X	Vytrvalost	Slušnost	Pořádek
XI	Přátelství	Solidarita	Láska k vlasti
XII	Hospodárnost	Štědrost	Úcta
I	Hygiena a čistota	Vděčnost	Pracovitost
II	Loajalita	Spravedlnost	Umírněnost
III	Poslušnost	Vlídlnost	Statečnost
IV	Optimismus	Pořádek	Upřímnost
V	Trpělivost	Skromnost	Zodpovědnost
VI	Dobré využití času	Zájem o druhé	Radost

Etika je vyučována s dotací 1 hodiny v každém ročníku 1. stupně. Předmět je vyučován samostatně.

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vedeme žáky k aktivnímu pozorování a třídění informací (encyklopedie, internet), jejich porovnávání a systematizaci
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení a posuzovat vlastní pokrok
- předkládáme příklady ze života

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učili se rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti

- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vedeme je k jejich ověřování a srovnávání
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému a také k objevování jiných postupů řešení

Kompetence komunikativní

- zařazujeme skupinové práce, ale i v kritické čtení, zařazujeme doplňování pracovních listů
- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory
- zařazujeme do výuky diskusi, rozhovor, výměnu zkušeností a hledání odpovědí, dialog pro upevňování názorů

Kompetence sociální a personální

- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka a pozitivní postoj k sobě samému
- klademe důraz na ochotu spolupracovat, toleranci a vytrvalost
- vedeme žáka k porozumění sobě samému i druhým
- napomáháme ke zvládnutí vlastního chování, rozvíjíme seberegulaci zejména při nesouhlasu a odporu
- přispíváme k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- vedeme žáky k uvědomování si hodnoty i úskalí odlišnosti lidí v názorech a přístupech k řešení problémů
- předáváme žákům základy psychohygieny, aby byli schopni účinně organizovat svůj život a předcházet stresům v osobním životě i v mezilidských vztazích
- na základě analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot, včetně jejich projevů v chování lidí, vytváříme u žáků povědomí o kvalitách typu: odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování druhého, schopnost ustoupit a upřednostnit druhého
- vedeme žáky k rozvoji dobrých vlastností
- vytváříme dovednosti rozhodování v eticky problémových situacích všedního dne
- rozvíjíme u žáků empatické cítění a vedeme je k jeho využívání při komunikaci i jednání s druhými lidmi ze všech věkových kategorií i sociálních vrstev společnosti
- vedeme žáky ke kreativě v mezilidských vztazích

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení a respektování řádu, pravidel a zákonů, jako nutnosti pro dobré fungování společnosti
- učíme žáky uvažovat o problémech v širších souvislostech
- rozvíjíme u žáků disciplinovanost a sebekritiku
- vedeme žáky ke kritickému myšlení
- motivujeme žáky k ohleduplnosti a ochotě pomáhat, zejména slabším
- vytváříme u žáků respekt ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem

- vedeme žáky k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- rozvíjíme pocit zodpovědnosti nejen za sebe, rodinu a za svůj národ i stát, ale i za jiné národy a celý svět
- umožňujeme žákům posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu
- budujeme u žáků kvalitní žebříček hodnot
- přispíváme k utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí
- vedeme žáky k angažovanosti v řešení problémů v oblasti společnosti i životního prostředí ve svém blízkém i vzdálenějším okolí
- umožňujeme žákům pochopit cíle a strategie mediálních obsahů a zaujmout k nim zdravý a kritický postoj

Kompetence pracovní

- budujeme u žáků zodpovědný přístup k práci jakéhokoli druhu
- vedeme je k pochopení nezbytnosti práce pro život i rozvoj jedince a společnosti
- poukazujeme na nutnost dodržovat stanovený pracovní postup a předcházet zdravotním i hygienickým rizikům při práci
- vytváříme u žáků zodpovědný přístup k volbě budoucího povolání, a to vzhledem k osobním schopnostem a talentům, i k potřebám společnosti
- e u žáků kladný a aktivní přístup nejen k práci, ale i k životu v nejširším pojetí

5. ročník

	Téma	Výstup	Učivo	Integrované obory průřezová témata poznámky	Mezipředmětové vztahy
		Žák:			
Pozitivní hodnocení druhých Tuživnost Pracovní dovednosti Formování zdravé jetí a sebe	Dialog jako prostředek komunikace	zvládá vést dialog s druhými v rovnocenné i podřízené pozici	- význam dialogu - zásady dialogu - nácvik dialogu s rodiči a učiteli - nácvik dialogu s vrstevníky	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: - Osobnostní a sociální výchova - Mediální výchova - Výchova demokratického občana - Multikulturní výchova PODPOŘENÉ KOMPETENCE: - k učení - k řešení problému - komunikativní - sociální a personální - občanské - pracovní	Jazyk a jazyková komunikace /ČJ, CJ/ Člověk a zdraví /Tv/ Člověk a jeho svět Umění a kultura /Hv, Vv/ Informační a komunikační technologie Člověk a svět práce
	Sebehodnocení a sebeúcta	- uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, - vnímá a reflektuje svoje úspěchy - utváří své pozitivní sebehodnocení - vnímá vliv pozitivního naladění na svůj život - prohlubuje sebpřijetí - rozlišuje způsoby vhodné a nevhodné sebe prezentace - rozvíjí své sebeovládání - utváří si, vnímá a reflektuje své cíle	- vnímání úspěchu - význam úspěchu - sebehodnocení, - podpora sebeoceňování, - význam pozitivního naladění - vliv pozitivního naladění na zdraví - rozvoj sebepoznání, - sebpřijetí, - způsoby vhodné a nevhodné sebe prezentace, - význam komunikace při sebe prezentaci - sebeovládání, - překonávání překážek při dosahování cílů - cílevědomost	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: - Osobnostní a sociální výchova - Mediální výchova PODPOŘENÉ KOMPETENCE: - k řešení problému - komunikativní - sociální a personální - občanské - pracovní	Člověk a zdraví /Tv/ Člověk a jeho svět Člověk a svět práce
	Iniciativa a tvořivost	- vnímá a reflektuje význam iniciativy pro společnost - iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky - reflektuje své neúspěchy a vyvozuje z nich poučení pro další jednání - rozvíjí smysluplné využití volného času	- iniciativa ve vztahu k jiným, - výhody a rizika iniciativnosti - zásady iniciativnosti - hledání možností jak vycházet s druhými v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, - iniciativa nepřijíatá jinými, - zpracování neúspěchu - smysluplné využití volného času	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: - Osobnostní a sociální výchova - Mediální výchova - Environmentální výchova - Multikulturní výchova PODPOŘENÉ KOMPETENCE: - k učení - k řešení problému - komunikativní - sociální a personální - občanské - pracovní	Jazyk a jazyková komunikace /ČJ, CJ/ Matematika a její aplikace Člověk a zdraví /Tv/ Člověk a jeho svět Umění a kultura /Hv, Vv/ Informační a komunikační technologie Člověk a svět práce
	Asertivita	- vnímá důležitost asertivity pro svůj život - dokáže rozlišit vhodnost nabídky k aktivitě především od svých vrstevníků - reaguje asertivně na nevhodné nabídky k aktivitě - zvládá techniku odmítání	- základy asertivity, - význam asertivity, - rozlišování mezi nabídkami druhých, - schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, - schopnost odmítnout nabídku k užívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání - technika odmítání	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: - Osobnostní a sociální výchova - Mediální výchova - Environmentální výchova - Multikulturní výchova PODPOŘENÉ KOMPETENCE: - k učení - k řešení problému - komunikativní - sociální a personální - občanské - pracovní	Jazyk a jazyková komunikace /ČJ/ Člověk a zdraví /Tv/ Člověk a jeho svět
	Prosociální chování	- povzbuzuje druhé - projevuje zájem o spolužáky a vrstevníky - dokáže být druhým prospěšný - respektuje druhé - vyjadřuje prosociální chování vůči druhým svobodně	- povzbuzení druhých - služba pro druhé - zájem o spolužáky a vrstevníky - respektování druhých - svobodné přijetí vlastních závazků a povinností vůči druhým - zodpovědnost za svá rozhodnutí	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA: - Osobnostní a sociální výchova - Výchova demokratického občana PODPOŘENÉ KOMPETENCE: - k řešení problému - komunikativní - sociální a personální - občanské	Jazyk a jazyková komunikace /ČJ, CJ/ Člověk a zdraví /Tv/ Člověk a jeho svět

Během pětileté školní docházky na první stupni naší školy jsou zařazeny tyto projektové dny (projektové dny se opakují každé 2 roky, poslední z uvedených projektů každý rok):

- Multikulturní výchova	prosinec	2015 / 2017 / 2019 / 2021 / 2023 / 2025 atd.
- Environmentální výchova	prosinec	2014 / 2016 / 2018 / 2020 / 2022 / 2024 atd.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	červen	2014 / 2016 / 2018 / 2020 / 2022 / 2024 atd.
- Výchova demokratického občana	červen	2015 / 2017 / 2019 / 2021 / 2023 / 2025 atd.
- Mediální výchova	období Velikonoc	

Projektových dnů se vždy účastní všichni žáci.

Hodinová dotace jednoho projektu: minimálně 4 vyučovací hodiny.

Multikulturní výchova: rozdělena na 2 bloky (každý z nich zajistí 1 vyučující), bloky probíhají paralelně nebo se prolínají

- A. Kulturní difference, multikulturalita a etnický původ
- B. Lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: rozdělena na 2 bloky (každý z nich zajistí 1 vyučující), bloky probíhají paralelně nebo se prolínají

- A. Objevujeme Evropu a svět; Evropa a svět nás zajímá
- B. Jsme Evropané

Výchova demokratického občana: rozdělena na 3 bloky (každý z nich zajistí 1 vyučující), bloky probíhají paralelně nebo se prolínají

- A. Občan, občanská společnost, škola a stát
- B. Formy participace občanů v politickém životě
- C. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Environmentální výchova: rozdělena na 3 bloky (každý z nich zajistí 1 vyučující), bloky probíhají paralelně nebo se prolínají

- A. Základní podmínky života, ekosystémy
- B. Vztah člověka k prostředí
- C. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova: rozdělena na 4 bloky (každý z nich buď zajistí 1 vyučující, případně více vyučujících), bloky probíhají paralelně nebo se prolínají (každý rok se uskuteční 2 bloky, a to tak, že žádné 2 roky po sobě nejsou realizovány stejné bloky)

- A. Kritické čtení, vnímání autora a mediálních sdělení
- B. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- C. Fungování a vliv medií ve společnosti
- D. Stavba mediálních sdělení a tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Podrobný rozpis každého projektu vypracuje vždy pověřený vyučující (s dostatečným časovým předstihem). Bude vycházet z konkrétní situace školy, dispozic zapojených dětí a dalších možností.

5.10. NÁBOŽENSTVÍ

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťanský) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici. Otevírá možnost života s církví.

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu s časovou dotací 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídě. Předmět je nabízen žákům 1. – 5. ročníku a je vyučován ve skupinách tvořených vždy z 1 ročníku. Výuka nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Do předmětu zařazujeme témata **ctností**, o jejichž rozvoj se ve spolupráci s rodiči snažíme. Každý měsíc se zaměřujeme na jednu konkrétní ctnost. Plán ctností připravujeme zvlášť pro každý školní rok.

Ve vyučovacím předmětu náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce Bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností vůči učení církve.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence k řešení problémů

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, ve kterých se žáci učí reflektovat problémové situace, přemýšlet o jejich příčinách a promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení s důrazem na etický přístup k druhým lidem a k životnímu prostředí.
- Volbou vhodných metod – zejména diskuse a filosofického kladení otázek – a preferováním otevřeným forem výuky vedeme žáky ke kritickému myšlení, ke schopnosti dělat uvážlivá rozhodnutí s náležitými argumenty, s vědomím zodpovědnosti a se zřetelem k hodnocení výsledků. Vedeme žáky k tomu, aby hledali kritéria pro volbu řešení problémů a dokázali návrhy svých řešení zdůvodnit s pozorností vůči učení církve.
- Upozorňujeme žáky na možnost vzniku konfliktů v oblasti jiné náboženské příslušnosti nebo příslušnosti k jiným křesťanským konfesím nebo k většinové ateistické společnosti. Vedeme je k předcházení konfliktům a řešení problémů zejména poznáním vlastních tradic a porozuměním postojů jinak světonázorově nebo nábožensky smýšlejících lidí.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).

- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jak vůči Bohu, tak vůči lidem a vůči samotnému světu. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (vůči kultuře evropské). Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme k tomu, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň a jako povolání spolupracovat na dobrém rozvoji světa, ale jako prostředek k vlastnímu posvěcení.

1. období

Očekávané výstupy	Výstup předmětu	Učivo – 1. – 3. ročník
- žák oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje - žák umí vyjádřit radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu - žák oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvoř, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany - žák umí reprodukovat biblické příběhy knihy Genesis a rozlišit v nich některé situace ve svém životě	PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	- Bůh nám dává život - svět jako znamení Boží lásky - místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany - biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis
- žák zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve - žák většinou umí projev radost a vděčnost z daru a umí popsat, že narození Ježíše je darem Boha člověku - žák umí reprodukovat vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	- proměny kolem nás - oslava v rodině a oslava ve společenství církve - doba adventní - Vánoce - doba postní a velikonoční události

- žák si všímá proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech - žák má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc - žák umí vysvětlit formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí		- církevní svátky během roku
- žák umí reprodukovat události vztahující se k Ježíšovu dětství a umí podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš - žák umí reprodukovat biblické události a vztáhnout je ke konkrétním slavnostem liturgického roku - žák umí interpretovat Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života - žák formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života - žák umí reprodukovat uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha - žák umí jednoduchým způsobem hodnotit své jednání ve shodě se svým svědomím - žák umí popsat jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	- biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství - liturgické slavnosti a svátky - Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují - jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu - biblické události jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství - jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí - svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části
- žák umí jednoduchým způsobem vysvětlit, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci - žák umí uvést probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě	POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM	- Bible jako dar - štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost - příběh Kaina a Ábela jako jednání člověka, který si přivlastňuje

- žák umí reprodukovat události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu - žák umí interpretovat biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postoji člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církve nazývá hřích - žák umí vysvětlit pojem záchrana a najít jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Panně Marii		Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit - proroctví a příběh Panny Marie jako příslib záchrany - příklady Ježíšova učení
- žák umí popsat neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání - žák umí modlitbu Otče náš a umí jednoduše vysvětlit její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu - žák umí vyjmenovat nejdůležitější události v životě Marie a vyjádřit k ní přiměřeným způsobem svůj vztah - žák formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, umí napodobit znamení kříže a umí vysvětlit jeho význam	ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	- neděle jako den oslavy - modlitba Otče náš - Panna Maria a základy mariánské úcty v liturgii - Apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže

2. období

Očekávané výstupy	Výstup předmětu	Učivo – 4. – 5. ročník
- žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě - žák je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě - zná názvy evangelií - žák je všímavý ke kráse a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	- život jako cesta - víra jako jiný úhel pohledu na svět - Bible jako orientační bod - jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření - Bible jako literární text

- žák vnímá a umí vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí - žák umí odpovědět na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů		
- žák umí rozlišit aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu - žák oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“ - žák umí jednoduše porovnat dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu, Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu - žák umí reprodukovat uvedené velikonoční události a prostřednictvím postavy apoštola Petra vstoupit do děje - žák umí zopakovat události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstoupit do děje - žák je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry - žák je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení - žák hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	ZCITLIVĚNÍ PRO KŘESŤANSKÉ SLAVNOSTI A SVÁTKY	- oslava v rodině a oslava ve společenství církve - doba adventní - Vánoce - doba postní a velikonoční události - svatodušní události - svátky svatých během roku
- žák umí interpretovat biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dát je do souvislosti s dějinami prvotní církve - žák umí objasnit souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání - žák je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	- jednotlivá přikázání Desatera - jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí - svátost smíření - dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla - misie, situace solidarity - křesťanská naděje

- žák je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem - žák umí přiřadit vybrané prvky biblické události k učení církve	POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM	- Bible jako dar - Panna Maria - příklady Ježíšova učení - obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem - souvislost biblických událostí s učením církve
- žák umí vysvětlit uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu - žák umí interpretovat uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“ - žák chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života	ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘEŠŤANSKÉHO UČENÍ	- Apoštolské vyznání víry - hlásání Božího království - svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě

5.11. KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Konverzace v anglickém jazyce slouží k upevnění učiva, s nímž se žáci setkávají v běžných hodinách AJ, a k osvojení si rozšiřujících znalostí a dovedností.

Předmět rozvíjí u žáků osvojení a správné používání především ústní podoby spisovného anglického jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Výuka je zaměřena na receptivní, interaktivní a produktivní řečové dovednosti. Konverzace v anglickém jazyce podporuje vytváření pozitivního vztahu k cizímu jazyku, osvojování jazykových dovedností, poznání kulturních a národnostních rozdílů mezi anglofonními zeměmi a Českou republikou.

Předmět je nepovinný a je nabízen s jednohodinovou týdenní dotací pro každou třídu prvního stupně školy. Konverzace je vyučována v kmenových třídách v rámci hlavního vyučovacího času (výuka tohoto nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole).

Metody používané ve výuce: hra, rozhovory, práce ve dvojici, skupinová práce, dramatizace pohádek a příběhů.

Výuka vede žáky k rozvoji následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- poznávat smysl, důvod a cíl náplně vyučovacích hodin pro praktický život
- samostatně vyhledávat prostředky a cestu k odstraňování překážek v komunikaci

Kompetence k řešení problémů:

- řešit jednoduché situace v AJ – nebát se komunikovat v cizím jazyce
- dokázat nahradit neznámý výraz jinými slovy

Kompetence komunikativní:

- porozumět jednoduchému sdělení (písemnému, ústnímu)
- dokázat formulovat jednoduché myšlenky v AJ

Kompetence sociální a personální:

- nebát se v jednoduchých situacích v cizojazyčném prostředí – umět požádat o radu a pomoc
- spolupracovat v anglicky mluvící skupině na řešení problému

Kompetence občanské:

- tolerovat a respektovat různé názory
- získávat představu o různých zvycích v anglofonních zemích

Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat se slovníkem a internetem
- využívat AJ k vyhledávání informací pro vlastní potřebu

1. období (1., 2. a 3. ročník)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
<i>Řečové dovednosti</i> Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- rozvoj porozumění a reakce na pokyn - elementární znalost základních anglických frází - zvuková podoba jazyka – základní výslovnostní návyky - slovní zásoba – základní slovní zásoba (totožná se slovní zásobou z hodin běžné výuky AJ) - tematické okruhy shodné s hodinami běžné výuky AJ - rozvíjení paměti	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematický okruh: <i>Komunikace</i>

2. období (4. a 5. ročník)		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata

<i>Mluvení</i> - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	- tematické okruhy – shodné s tematickými okruhy běžný hodin AJ - slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Tematický okruh: <i>Komunikace</i>
--	--	--

DRUHÝ STUPEŇ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

5B.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5B.1.1. Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Český jazyk a literatura a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
5	5	5	5

Organizační vymezení:

- Předmět český jazyk a literatura navazuje na 2. stupni svým vzdělávacím obsahem na základy položené na 1. stupni ZŠ.
- Místem realizace tohoto předmětu je obvykle učebna.
- Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter. Je rozdělen do tří složek – slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.
- Ve výuce tohoto předmětu je kladen důraz na zvládnutí pravidel českého pravopisu, komunikaci žáků a nácvik ústního projevu na veřejnosti.
- Metody práce jsou zaměřeny na samostatnou i skupinovou práci, příhodně doplněnou o dramatické prvky, na získávání informací četbou i prostřednictvím sdělovacích prostředků a internetu.
- Součástí výuky je využívání audiovizuální techniky a návštěvy divadelních představení a dalších kulturních akcí.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Požadujeme od žáků zodpovědný přístup k plnění všech zadaných úkolů. (KU, KP)
- Dbáme o to, aby si žák dokázal vyhledávat a třídit informace získané četbou i ve sdělovacích prostředcích. (KU, KŘP)
- Směřujeme žáky k řešení problémů, aby si dokázali sami vyhledat informace, které neznají. (KU, KP, KŘP)
- Podporujeme u žáků schopnost popsat správně své myšlenky, vyjadřovat se výstižně, souvisle a vhodně vzhledem k dané situaci, a to v písemném i ústním projevu. (KU, KK, KSP, KP)
- Zapojujeme žáky do nácviku diskuse i vystupování na veřejnosti. (KSP, KK, KP, KO)
- Vedeme žáky k četbě jako prostředku rozšiřování slovní zásoby a informací. (KU, KSP)
- Vedeme žáky k zodpovědnosti za výsledky své práce. (KU, KŘP, KP, KO)

Očekávané výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> Žák: - Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát. - Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. - Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci. - Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	- klíčová slova - výpisky, výtah - vlastní tvořivé psaní: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis nebo e-mail - mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika Komunikace
<u>Jazyková výchova</u> Žák: - Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. - Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. - Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. - Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. - Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí. - V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	- zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost - stavba slova - tištěné a elektronické jazykové příručky - základní tvaroslovné kategorie - podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa - přísudek jmenný, shoda podmětu s přísudkem - přívlastek, předmět, příslovečné určení - souvětí	

<u>Literární výchova</u> Žák: - Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele. - Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. - Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. - Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	- základy literární teorie: epika, lyrika - literární druhy a žánry: dobrodružná, literatura, pohádka, bajka, balada - návštěva kulturní akce, vlastní shrnutí	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> - Žák odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s informačními zdroji, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- kritické čtení a naslouchání - slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby - životopis	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika MV - Tvorba mediálního sdělení
<u>Jazyková výchova</u> - Žák správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí.	- slovesa, příslovce - přívlastek, předmět, příslovečné určení - vedlejší věta a její druhy - psaní velkých písmen	

<u>Literární výchova</u> - Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	- literární druhy a žánry: fantasy, sci-fi, epos, legenda - základy literární teorie a historie - interpretace literárního díla - návštěva kulturní akce, vlastní shrnutí	
Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
<u>Komunikační a slohová výchova</u> - Žák se zapojuje do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	- komunikační žánry: diskuse, dialog - kritické čtení a naslouchání - mluvený projev připravený a nepřipravený - písemný projev - slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
<u>Jazyková výchova</u> - Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí,	- spisovný jazyk, obecná čeština, interdialekt, nářečí - příbuznost jazyků - druhy vět, souvětí, poměry mezi větami - předložky - interpunkce	

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh.	- obohacování slovní zásoby, tvorba slov, zkratky	
<u>Literární výchova</u> - Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	- literární teorie - literární interpretace - literární historie - drama - literatura pro mládež - ústní lidová slovesnost - adaptace literárních děl	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika
<u>Člověk ve společnosti</u> - Žák kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	- žurnalistika: reportáž, zpráva, analýza mediálního textu	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova - Žák využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů,	- teze, konspekt - připravený mluvený a písemný projev - nadvětné spojování - referát, úvaha, výklad, formální dopis, žádost - kritické čtení - prožitkové čtení - mluvený projev: kultivace projevu žáka	MV - Vnímání autora mediálních sdělení Práce v realizačním týmu

- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj, - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.		
<u>Jazyková výchova</u> - Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh, - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí, - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	- vývoj jazyka, útvary/poloútvary národního jazyka: nářečí, slang, profesionalismus, argot - jazyková norma a kodifikace - výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické - tvorba slov, slova přejatá - přenesená pojmenování (metafora, metonymie), frazeologie - tvaroslovné kategorie, neohebná slova - věta jednoduchá a souvětí, aktuální členění výpovědi a vět - grafické znázornění stavby věty - jazyková norma a kodifikace - doplněk	
<u>Literární výchova</u> - Žák uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování, - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo,	- literární historie - literární žánry: pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie - kýč, brak - kompozice literárního díla - adaptace literárních děl: filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks - připravený písemný a ústní projev - kritické čtení - literární teorie a kritika - vlastní tvorba	MV - Tvorba mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení

- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty, - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.		
--	--	--

5B.1.2. Anglický jazyk

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Cizí jazyk a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení:	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	4	4	4	4

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Anglický jazyk navazuje na výuku anglického jazyka nižších ročníků. Předmět je vyučován samostatně.
- Jsou využívány: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, v případě možnosti dopisování se zahraničními kamarády, krátkodobé projekty.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán v systému spirálovitě se opakujících gramatických jevů v kombinaci s vhodnými tématy pro rozvoj slovní zásoby. Výchozí myšlenkou je dovést žáky k myšlení a komunikaci v anglickém jazyce. Sekundárně teprve využívat získané slovní zásoby a aplikace gramatických jevů.
- Pro některé aktivity využíváme i jiná místa než učebnu (např. vycházky do přírody).
- Žáci druhého stupně jsou rozdělováni do skupin na AJ dle úrovně znalosti jazyka, ne dle věku.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Průběžně motivujeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce – poskytujeme příležitosti ke čtení cizojazyčné literatury, časopisů, zahraniční návštěvy, videoprogramy. (KO, KŘP, KU)
 - Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP, KP)
 - Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
 - Vybízíme žáka k hodnocení svých pracovních výsledků, kriticky pohlížet na svou činnost a vyhledat prostředky pro zlepšení a dosažení dalších cílů. (KU)
 - Připravujeme žáky k výstižnému, přesnému, souvislému, kultivovanému projevu, a to jak písemnému, tak ústnímu. (KK)
 - Učíme žáka požádat o pomoc a zároveň pomoci druhému. (KSP)
 - Učíme žáky respektovat osoby druhých lidí, vážit si jich, vcítit se do situací jiných lidí, ale také odmítat nátlak a hrubé zacházení.
- Seznamujeme žáky s jinými kulturami, vedeme je k toleranci a respektování. (KO)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV - Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperační kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostatečné slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realita zemí příslušných jazykových oblastí	MkV - Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita EV - Vztah člověka k prostředí MV - Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
---	---	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV - Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
Mluvení - žák se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheets k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV - Kulturní diference Etnický původ Multikulturalita EV - Vztah člověka k prostředí MV - Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu

Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV - Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheetsy k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV - Vztah člověka k prostředí MV - Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- seznámení s realiami anglo-amerického světa - práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata

Poslech s porozuměním - žák rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - poslechová cvičení, rozvíjení porozumění různých přízvuků anglického jazyka	OSV - Rozvoj schopností poznávání Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - žák mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, worksheetsy k procvičení slovní zásoby - tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	MkV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita EV - Vztah člověka k prostředí MV - Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Čtení s porozuměním - žák vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	- seznámení s reáliemi anglo-amerického světa - práce se slovníkem - práce se zjednodušenými anglickými originály	

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
---	---	--

5B.1.3. Španělský jazyk

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení:	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	2	2	2	2

Organizační vymezení:

- Místo realizace předmětu je obvykle kmenová třída, případně kmenová třída jiného ročníku.
- Jsou využívány: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, v případě možnosti dopisování se zahraničními kamarády, krátkodobé projekty.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Důraz je kladen na komunikaci žáků ve španělském jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP, KP)
 - Směřujeme žáky k řešení problémů, především aby si dokázali sami vyhledat informace, které neznají. (KU, KP, KŘP)
 - Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
 - Vybízíme žáka k hodnocení svých pracovních výsledků, kriticky pohlížet na svou činnost a vyhledat prostředky pro zlepšení a dosažení dalších cílů. (KU)
 - Připravujeme žáky k výstižnému, přesnému, souvislému, kultivovanému projevu, a to jak písemnému, tak ústnímu. (KK)
 - Učíme žáka požádat o pomoc a zároveň pomoci druhému. (KSP)
 - Učíme žáky respektovat osoby druhých lidí, vážit si jich, vcítit se do situací jiných lidí, ale také odmítat nátlak a hrubé zacházení.
- Seznamujeme žáky s jinými kulturami, vedeme je k toleranci a respektování. (KO)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, kalendářní rok (měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie Španělska - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>osobní zájmena, sloveso být a pravidelná slovesa v přítomném čase, tvorba otázky, národnosti a jejich pojmenování, určitý a neurčitý člen, rod podstatných jmen, sloveso vidět, dělat a nacházet se v přítomném čase, zápor ve větě, vybrané předložky, jednotné a množné číslo</i>	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, realie Španělska - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>přivlastňovací zájmena, nepravidelná slovesa, přídavná jména, pretérito perfecto simple, hay/está, ir a + infinitiv, ukazovací zájmena, příslovečná určení místa</i>	OSV – Komunikace VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Kulturní difference
Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Čtení s porozuměním - žák jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		

Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
---	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – charakter, sporty, oblékání, nákupy, obec, počasí, realie španělsky mluvících zemí - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - <i>gramatika: přídavná jména: rod a číslo, slovesa gustar a encantar, přítomný čas sloves, vyjádření intenzity a frekvence, sloveso tener que + infinitiv, tvoření rozkazu, slovesa querer a poder, číslovky, gerundium, sloveso estar + gerundium</i>	OSV – Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		

Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – volný čas, jídlo, zvířata, příroda, realie španělsky mluvících zemí - slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - <i>gramatika: jednoduchý minulý čas, přivlastňovací zájmena, vazba hay que + infinitiv, vyjádření množství, přičestí, složený minulý čas, stupňování přídavných jmen (pozitiv, komparativ, superlativ)</i>	OSV – Komunikace VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Kulturní difference
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky		
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5B.1.4. Německý jazyk

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Organizační vymezení:

- Místo realizace předmětu je obvykle kmenová třída, případně kmenová třída jiného ročníku.
- Jsou využívány: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, v případě možnosti dopisování se zahraničními kamarády, krátkodobé projekty.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Důraz je kladen na komunikaci žáků v německém jazyce a na nácvik správné výslovnosti a porozumění.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Při výuce kombinujeme frontální, skupinovou i individuální práci. (KU, KŘP, KP)
- Směřujeme žáky k řešení problémů, především aby si dokázali sami vyhledat informace, které neznají. (KU, KP, KŘP)
- Klademe rovnoměrný důraz na porozumění a vlastní vyjádření, interakci, poskytujeme dostatek příležitostí k samostatnému projevu. (KU, KŘP)
- Vybízíme žáka k hodnocení svých pracovních výsledků, kriticky pohlížet na svou činnost a vyhledat prostředky pro zlepšení a dosažení dalších cílů. (KU)
- Připravujeme žáky k výstižnému, přesnému, souvislému, kultivovanému projevu, a to jak písemnému, tak ústnímu. (KK)
- Učíme žáka požádat o pomoc a zároveň pomoci druhému. (KSP)
- Učíme žáky respektovat osoby druhých lidí, vážit si jich, vcítit se do situací jiných lidí, ale také odmítat nátlak a hrubé zacházení. Seznamujeme žáky s jinými kulturami, vedeme je k toleranci a respektování. (KO)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie Německa, Rakouska a Švýcarska	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>jednoduchá věta oznamovací, tázací, věta s modálním slovesem, slovosled v těchto větách, vyjádření záporu pomocí nicht a kein; člen určitý a neurčitý v 1. a ve 4. pádě; zájmena: osobní, tázací, ukazovací; základní číslovky 0 – 20; přítomný čas, modální slovesa möchten, müssen, können; slovesa se 4. pádem</i>	
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie Německa, Rakouska a Švýcarska	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>jednoduchá věta oznamovací, tážací, věta s modálním slovesem; 2. pád vlastních jmen; tážací W-zájmena wo, woher, wann, wie, warum, wie viel, um wie viel, welch-; základní číslovky do 100; modální sloveso mögen; slovesa s odlučitelnou předponou; přívlastňovací zájmena v 1. pádě, osobní zájmena ve 3. pádě; minulý čas (préteritum, úvod do perfekta); trpné přičestí minulé končící na -(e)t; předložky a 3. pád</i>	
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie Německa, Rakouska a Švýcarska	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>minulý čas (perfektum); trpné přičestí minulé končící na -en; modální sloveso wollen; řadové číslovky (datum); přivlastňovací zájmena; reflexivní zájmena (přítomný a minulý čas sloves); osobní zájmena ve 3. pádě; modální sloveso dürfen a sollen; stupňování přídavných jmen (pozitiv, komparativ, superlativ); předložky se 3. a 4. pádem</i>	
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Poslech s porozuměním - žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie Německa, Rakouska a Švýcarska	OSV - Komunikace MV - Kulturní difference VMGES - Objevujeme Evropu a svět MV - Tvorba mediálního sdělení
Mluvení - žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - gramatika: <i>spojení weil, dass, wenn, trotzdem; rozkazovací způsob; konjunktiv II; modální slovesa v minulém čase; slovesa pojící se se 3. a 4. pádem; další předložky se 3. a 4. pádem</i>	
Čtení s porozuměním - žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Psaní - žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		

5B.2. MATEMATIKA

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Matematika a její aplikace a průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Časové vymezení:	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	5	4	4	5

Organizační vymezení:

- Místo realizace předmětu je obvykle kmenová třída.
- Vyučovací předmět Matematika navazuje na výuku matematiky nižších ročníků.
- Žáci jsou vedeni k aktivnímu zapojení do výuky.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy:
 - Na prvostupňový tematický okruh Číslo a početní operace navazuje a jej prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, kde si žáci osvojují aritmetické operace.
 - V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi.
 - V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás.
 - Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení.
- Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software) a používat některé další pomůcky (modely, rýsovací pomůcky apod.).

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k hledání různých řešení matematických úloh. (KU, KŘP)
- Vedeme žáky k respektování pravidel, práv a povinností, zodpovědnosti za vlastní řešení. (KO)
- Pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení. (KŘP, KU, KK)
- Vedeme žáky k tomu, aby vysvětlovali své postupy při řešení matematických úloh nebo reagovali na matematické problémy. (KK, KU, KSP)
- Vedeme žáky k poznání vlastních schopností a k radosti z vlastního úspěchu, poskytujeme podnětné prostředí pro vyjádření jejich osobní zkušenosti. (KU, KP, KSP)
- Klademe důraz na to, aby při řešení problémových úloh žáci využívali svých předchozích zkušeností. (KŘP, KU)

- Vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symbolů. (KU, KK)
- Žáky vedeme ke spolupráci ve skupině či dvojici, aby dokázali spolupracovat s druhými při řešení matematických úloh. (KSP, KK, KU)
- Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení a využívání problémových a aplikovaných úloh v praxi. (KP, KU, KŘP)
- Motivujeme žáky k účasti v různých matematických soutěžích. (KU, KŘP)

Vzdělávací oblast matematiky velmi těsně souvisí s oblastí „Člověk a příroda“ (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis), stává se pro ni důležitým nástrojem. Lze však najít propojení se všemi vyučovacími předměty (včetně českého jazyka, dějepisu, občanské výchovy, výtvarné výchovy, výpočetní a informační technologie, tělesné výchovy apod.).

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (zlomkem, přirozeným číslem, desetinným číslem) Závislosti, vztahy a práce s daty - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah grafem Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	dělitelnost přirozených čísel – násobek, dělitel, znaky dělitelnosti, prvočíslo a číslo složené zlomky a desetinná čísla – rozšíření pojmu, porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení a dělení desetinných čísel, řešení slovních úloh, převádění jednotek závislosti a data – příklady závislostí z praktického života, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční úlohy	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

Geometrie v rovině a v prostoru - žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - načrtne a sestrojí síť základních těles - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	rovinné útvary – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník (typy trojúhelníků), vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost metrické vlastnosti v rovině – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost prostorové útvary – kvádr, krychle – objem, povrch konstrukční úlohy – konstrukce trojúhelníku ze tří stran, množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu), osová souměrnost, středová souměrnost nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy	
Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata

Číslo a proměnná - žák provádí početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel; - zaokrouhluje, účelně využívá kalkulátor - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - řeší jednoduché problémy, určuje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	dělitelnost přirozených čísel – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti celá čísla – čísla navzájem opačná, číselná osa, porovnávání celých čísel, slovní úlohy zlomky a desetinná čísla – převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, krácení a rozšiřování zlomků, porovnávání zlomků poměr – měřítko, úměra, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka procenta – procento, promile; základ, procentová část, počet procent	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti
---	--	--

Geometrie v rovině a v prostoru - žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středové souměrnosti, určí osově a středově souměrný obraz - při výpočtech a k argumentaci používá věty o shodnosti - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí síť základních těles - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	rovinné útvary – čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) metrické vlastnosti v rovině – obvod a obsah trojúhelníku prostorové útvary – kolmý hranol – objem a povrch konstrukční úlohy – osová a středová souměrnost, osa úsečky, střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku	
--	---	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák provádí početní operace v oboru reálných čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje, účelně využívá kalkulátor - určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic (nerovnic)	mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina, početní operace s mocninami, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, pravidla pro počítání s mocninami výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, početní operace s mnohočleny rovnice a nerovnice – lineární rovnice s jednou neznámou, slovní úlohy řešené rovnicemi, úlohy o pohybu, o společné práci, o směsích, lineární nerovnice procenta – jednoduché úrokování	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

Geometrie v rovině a v prostoru - žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí a otočení, určí posunutý a otočený obraz - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	rovinné útvary – kružnice, kruh, vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic metrické vlastnosti v rovině – délka kružnice, obsah kruhu, kružnicový oblouk, kruhová výseč prostorové útvary – rotační válec – objem a povrch konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice, konstrukce trojúhelníků, konstrukce čtyřúhelníků, posunutí, otočení, osa úhlu, kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná - žák účelně využívá kalkulátor - určí hodnotu lomeného výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lomené výrazy – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny, početní operace s lomenými výrazy rovnice – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebezpojetí Kreativita Komunikace Řešení problémů a rozhodovací schopnosti

Závislosti, vztahy a práce s daty - žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data a porovnává data - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - umí využít funkční vztahy v jednoduchých reálných situacích	závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce, goniometrické funkce ostrého úhlu	
Geometrie v rovině a v prostoru - žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - dokáže použít k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	rovinné útvary – podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků), dělení úseček v daném poměru prostorové útvary – jehlan, rotační kužel, koule – objem, povrch	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy - žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	nestandardní aplikační úlohy – číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	

- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		
--	--	--

5B.3. INFORMATIKA

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Důraz je kladen též na prevenci nežádoucích jevů a etické chování při využívání softwaru. Pokud je to možné, je součástí výuky rovněž zapojení žáků do informatických soutěží a akcí.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Výchovně vzdělávací strategie:

- Usilujeme o porozumění toku informací. (KU)
- Vedeme k tvorbě pozitivního vztahu k informačním technologiím. (KU)
- Učíme žáky, aby při zpracovávání informací rozlišovali podstatné od nepodstatného. (KU)
- Snažíme se o to, aby si žáci osvojili standardní postupy při zpracovávání informací. (KU)
- Zařazujeme metody sebehodnocení, aby si žák uvědomil, které učivo ovládá, co sám dokáže vyřešit, co si dokáže samostatně ověřit a co si potřebuje doplnit. (KU)
- Usilujeme a pomáháme žákům vhodně pojmenovat problém. (KŘP)
- Podporujeme žáky, aby popisovali činnosti prováděné se SW a HW. (KK)
- Dbáme o to, aby žáci naslouchali druhým a poučili se z jejich názorů. (KK)
- Vedeme k používání správného jazyka informatiky, užívání správných termínů. (KK)
- Podněcujeme ohleduplnost k práci druhých, směřujeme žáka, aby poskytl rady a pomohl. (KSP)
- Vyžadujeme respektování práv k duševnímu vlastnictví při užívání softwaru. (KO)
- Učíme žáky, aby zaujali odpovědný přístup k nevhodnému obsahu internetových stránek či jiných médií. (KO)
- Požadujeme dodržování stanovených pravidel pro práci s digitálními technologiemi a postupy pro instalaci softwaru. (KP, KO)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečného chování při práci s informačními a komunikačními technologiemi. (KP)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. (KK, KO)

- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Učivo – 7. ročník	Učivo – 8. ročník	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ Žák - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat	- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat - kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastností; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity - modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat - kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastností; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity - modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	- data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat - kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastností; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity - modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy	OSV - Komunikace
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ Žák	Psaní všemi deseti: - jednotlivá písmena české abecedy - skupiny písmen	- algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	- algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	- algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu	OSV - Kreativita

- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- opravy chyb - velká písmena - čárky, tečky a další diakritická znaménka - interpunkce - čísla	- programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk - kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu	- programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - kontrola: ověření algoritmu, programu; nalezení chyby; úprava algoritmu a programu - tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	- programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné - kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu - tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
---	---	---	--	--	--

INFORMAČNÍ SYSTÉMY Žák - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu		- informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti - návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	- informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti - návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel	- informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti - návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel - hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	- chybové stavy počítače	- hardware a software: pojmy hardware	- hardware a software: pojmy hardware	- hardware a software: pojmy hardware	MV - Kritické

Žák - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití - řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení - bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat	a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka - řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení - bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy	a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka - počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva - řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení	čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
---	--	---	---	---	---

				- bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat - digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	
--	--	--	--	---	--

5B.4. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5B.4.1. Dějepis

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu oborů Dějepis a Výchova k občanství. Do vzdělávacího obsahu dějepisu jsou začleněna průřezová témata Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Dějepis navazuje na výuku předmětu Vlastivěda v nižších ročnících. Místo realizace předmětu je většinou v kmenové třídě.
- Vyučovací předmět je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, např.: Zeměpis (orientace v prostoru, územní rozsah států), Výtvarná výchova (stavební slohy, umělecká díla, významní umělci), Hudební výchova (významní skladatelé), jazyky (významní spisovatelé a jejich tvorba).
- Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi a osobami, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě.
- Při práci je uplatňován individuální přístup k žákům, je kladen důraz na slovní projev. Je možnost zapojit se do soutěží.
- Je využívána frontální, skupinová i samostatná výuka.
- K nejčastějším nástrojům k práci patří učebnice, historické mapy, přístupné historické dokumenty, odborná literatura, internet. Žáci jsou vedeni k využívání poznatků, které získali v jiných vyučovacích předmětech, z četby beletrie, z divadelních her, televizních pořadů, návštěv muzeí, výstav, kulturních památek apod.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Předkládáme žákům dostatek spolehlivých zdrojů, které jim umožní poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem. (KO, KU, KSP)
- Vybízíme žáky ke kritickému myšlení, aby pouze nepřebírali informace o historických událostech, ale zamýšleli se nad nimi. (KU, KO)
- V diskuzích umožňujeme žákům formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory. (KK, KŘP, KSP)
- Pomocí referátů a prezentací je učíme schopnosti vyjadřovat se. (KK, KSP, KŘP)
- Skupinovou práci vedeme žáky ke komunikaci, práci v týmu, respektování názoru druhých. (KK, KU, KP, KŘP, KSP)
- Učíme žáky respektovat, chránit a vážit si naší tradice a kulturního dědictví. (KO, KSP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Člověk v dějinách - žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	- význam zkoumání lidských dějin - historický čas a prostor - získávání informací o dějinách - historické prameny	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá OSV - Mezilidské vztahy
Počátky lidské společnosti - žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka, člověk a společnost v pravěku - způsob života a obživy, počátky řemesel - rozvoj řemesel a obchodu, zánik rodové společnosti - naše země v období pravěku	MV - Etnický původ MV - Multikulturalita
Nejstarší civilizace, kořeny lidské kultury - žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství	- vznik starověkých států - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - přínos starověkých civilizací - kořeny řecké civilizace - Řecko, Makedonie, Řím - helénismus	VDO - Principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování VDO - Občan, občanská společnost a stát

- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		
Člověk, stát a právo - žák objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	- demokratické základy státu - antická demokracie	

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa - žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- raný středověk - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - Český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - křesťanství - románská kultura a životní styl raného středověku - struktura středověké společnosti	VMEGS - Jsme Evropané
Objevy a dobývání, počátky nové doby - žák vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky	- rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV.	VMEGS - Jsme Evropané

žadající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	- Gotická kultura a životní styl v období vrcholného středověku - středověká církev - husitské hnutí a války - doba poděbradská a jagellonská - zámořské objevy a počátky dobývání světa - nástup Habsburků na český trůn	
---	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Objevy a dobývání, počátky nové doby - žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	- konflikt mezi Anglií a Francií - renesance, humanismus - parlamentarismus - reformace v Evropě - třicetiletá válka - český stát a velmoci v 17. – 18. století - baroko a osvícenství	VDO - Občan, občanská společnost a stát
Modernizace společnosti - žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	- vynálezy a objevy - proměny v dopravě, technice, kultuře - vznik USA a první demokratická ústava - francouzská revoluce, republika a jakobínská diktatura - Napoleonovy výboje - České království mezi velkými evropskými revolucemi - 1848–1849 v Evropě - západoevropské velmoci po 1848 - nové státy na mapě Evropy - české země v Rakousku-Uhersku - absolutismus	MkV - Etnický původ Kulturní difference

- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií	- Rusko a Balkán v 19. století - kolonizace Afriky - Japonsko a proměny států v Asii - světová velmoc USA - počátky dělnického hnutí, feminismu a pacifismu - přírodní vědy a jejich úspěchy - vědecko-technická revoluce - nové myšlenkové proudy, teorie a hnutí - Evropa na přelomu století - Rusko za posledních Romanovců - proměny v habsburské monarchii - mocenská seskupení na přelomu století - 1. světová válka	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Moderní doba - žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- USA světovou velmocí - SSSR - Asie - od bídy k rozvoji výroby - nové myšlenky a ideologie - Evropa podle versailleského systému - vznik Československé republiky - komunistická diktatura - nacismus v Německu - Československo a Mnichovská dohoda - 2. světová válka - Protektorát Čechy a Morava - boje na východní frontě, v Africe, Asii a Tichomoří	VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Jsme Evropané OSV - Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika

- zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
Rozdělený a integrující se svět - žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí. - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- obnova poválečné Evropy - studená válka - Asie, Latinská Amerika, Afrika - technika a informační revoluce - evropská hnutí, ideové proudy a mezinárodní spolupráce - železná opona - Evropa dvou systémů - počátky období totalitní moci, komunismus - převratné změny 60. let - normalizace - globalizace - internet - krize a pád komunistických režimů - 17. listopad 1989 a vznik ČR - ČR a Evropa na přelomu tisíciletí - moderní terorismus - EU, NATO - islámský radikalismus	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika MkV - Multikulturalita Princip sociálního smíru a identity MV - Fungování a vliv médií ve společnosti
Člověk ve společnosti - žák rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	- nacismus, komunismus	OSV - Mezilidské vztahy MkV - Princip sociálního smíru a identity
Člověk, stát a právo - žák rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	- vznik moderních států po 1918	

- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
---	--	--

5B.4.2. Etika

Vyučovací předmět Etika vychází částečně z obsahu vzdělávacího oboru Výchova k občanství, částečně má školou vytvořený vzdělávací obsah, vycházející z obsahu vzdělávacího oboru Etická výchova. Z průřezových témat etika navazuje především na vzdělávací obsah Osobnostní a sociální výchovy, Multikulturní výchovy a Mediální výchovy.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Etika navazuje na výuku předmětu se stejným názvem v nižších ročnících.
- Místo realizace předmětu je většinou v kmenové třídě.
- Je využívána názornost, dramatizace, dialogy, učení hrou, modelové situace, diskuze, videoprojekce, sebehodnocení, myšlenkové mapy, práce ve dvojici, ve větší skupině i samostatná práce apod. Učitel je především průvodcem.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Motivujeme žáka k vyjadřování svých myšlenek a formulování vlastního názoru. (KU, KK, KSP)
- Vedeme žáky k naslouchání druhým. (KU, KŘP, KK, KSP)
- Motivujeme žáka k práci s texty a audiovizuálními materiály, učíme ho jim porozumět a využít k získání informací. (KU, KŘP, KP)
- Navozujeme skupinovou práci, kdy dochází k interakci a komunikaci v rámci mezilidských vztahů. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Dáváme žákům prostor individuálně se zamyslet nad jednotlivými tématy a přesáhnout je do osobního života. (KU, KŘP, KSP)
- Klademe žákům otevřené otázky, které je vedou k přemýšlení, a zároveň je i motivujeme, aby si sami kladli obdobné otázky a hledali odpovědi. (KU, KŘP, KO, KP)
- Podporujeme dobré vztahy mezi žáky a vedeme je k zásadám lidského soužití i mimo výuku etiky. (KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Skrz modelové situace, didaktické hry a prvky dramatické výchovy nabízíme žákům možnost tvořivě vyzkoušet různá řešení každodenních problémů a vlastní schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Poskytujeme žákům dostatek příležitostí k diskusi i ke zpětné vazbě. (KU, KŘP, KK, KSP, KP)
- Aktivně vybízíme a motivujeme k pomoci druhým. (KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel a hodnotíme plnění jednotlivých povinností žáků. (KU, KŘP, KK, KSP, KO, KP)
- Vedeme žáky k samostatnosti, aby si dokázali ohlídat své povinnosti nejen ve škole, ale i doma. (KU, KSP, KP)
- Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí. (KO, KSP, KK)
- Vysvětlujeme základní společenské normy. (KO, KSP, KK, KP)
- Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování a chování v krizových situacích. (KSP, KK, KP)

- V žácích podporujeme kladný vztah k životnímu prostředí. (KO, KP)

V rámci výchovy ke ctnostem pracujeme s tříletým cyklem ctností, kdy se každý měsíc cíleně zaměřujeme na jednu dobrou vlastnost:

MĚSÍC	ROK 1	ROK 2	ROK 3
IX	Pořádek	Dodržování pravidel	Ohleduplnost
X	Vytrvalost	Slušnost	Pořádek
XI	Prátelství	Solidarita	Láska k vlasti
XII	Hospodárnost	Štědrost	Úcta
I	Hygiena a čistota	Vděčnost	Pracovitost
II	Loajalita	Spravedlnost	Umírněnost
III	Poslušnost	Vlídlost	Statečnost
IV	Optimismus	Pořádek	Upřímnost
V	Trpělivost	Skromnost	Zodpovědnost
VI	Dobré využití času	Zájem o druhé	Radost

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - konfrontace ctností s vlastním životem - formulování definice ctnosti - konfrontace ideálů ctností s reálným životem společnosti - ctnosti v životě významných osobností	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika VDO - Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností připívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	- ctnost jako volba mezi dobrem a zlem - životní cíle a plány - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	MkV - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí MV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu
---	---	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností připívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - konfrontace ctností s vlastním životem - formulování definice ctnosti - konfrontace ideálů ctností s reálným životem společnosti - ctnosti v životě významných osobností	OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO - Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Výchova k občanství – Člověk jako jedinec - žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	- ctnost jako volba mezi dobrem a zlem - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny - vnitřní svět člověka – systém osobních hodnot, sebehodnocení - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MkV - Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
---	---	---

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů	OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí,

- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí. - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností připívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy Výchova k občanství – Člověk jako jedinec - žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Výchova k občanství – Člověk ve společnosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	- stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - etická dilemata výchovy ke ctnostem - základní vědecké poznatky ke ctnostem - propojení teoretických aspektů ctnosti s praxí vlastního života - ctnosti v životě mezi vrstevníky - sebevýchova ke ctnostem - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášenlivosti - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti - formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO - Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MkV - Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí MV- Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení
---	---	--

- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Výchova k občanství – Člověk, stát a hospodářství - žák rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	- peníze: formy placení - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a získávání prostředků - tržní hospodářství – nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu	Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
--	---	---

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Etická výchova - žák komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhájí svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy Výchova k občanství – Člověk jako jedinec - žák objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Výchova k občanství – Člověk ve společnosti	- výchova ke ctnostem: viz výše (dle aktuálního roku) - pravidla komunikace ve skupině - principy mezilidských vztahů - stmelování skupiny - vyjadřování vlastního názoru - zásady aktivního naslouchání - výchova ke ctnostem v rodině - návyk ctnosti - sebereflexe návyku ctnosti - etická dilemata výchovy ke ctnostem - základní vědecké poznatky ke ctnostem - propojení teoretických aspektů ctnosti s praxí vlastního života - ctnosti v životě mezi vrstevníky - sebevýchova ke ctnostem - rozdílné projevy chování, odlišnosti v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti - charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - životní cíle a plány - naše okolí – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku - vlastenectví: pojem vlasti, památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti	OSV - Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika VDO - Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MkV - Kulturní difference, Lidské vztahy Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
---	---	--

- žák objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání Výchova k občanství – Člověk, stát a právo - žák rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání Výchova k občanství – Mezinárodní vztahy, globální svět - žák popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	- státní symboly, státní svátky, významné dny - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - demokracie: znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus - význam a formy voleb do zastupitelstev - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - poškozování lidských práv, šikana, diskriminace - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů - právní norma, předpis, publikování právních předpisů - druhy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele, styk s úřady - Evropská unie a ČR, – podstata, význam, výhody integrace	MV - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
---	---	---

- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva - žák objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- globalizace – projevy - významné globální problémy	
--	--	--

5B.5. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5B.5.1. Fyzika

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího obsahu Fyzika a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	2	2

Organizační vymezení:

- Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 6. - 9. ročníku a navazuje na výstupy dosažené na 1. stupni v oblasti Člověk a jeho svět – předmět přírodověda. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k tomu, aby žáci hledali a poznávali fyzikálních jevy a fakta ve světě a uvědomili si jejich vzájemné souvislosti. Předmět umožňuje žákům lépe porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si užitečnost poznatků a jejich použití v reálném životě. Žáci poznávají fyzikální jevy specifickými poznávacími metodami: provádění experimentu, pozorování a popisování jeho průběhu, vytváření a ověřování hypotéz, analyzování výsledků a vyvozování závěrů. Integrální součástí je tvorby dovedností správného měření fyzikálních veličin a rozvoj schopnosti užití daných měření v dalších souvislostech. Při řešení problémů využívají žáci nejen předchozí zkušenosti z fyziky, ale také z jiných předmětů – zeměpis, matematika ad. Velice důležitou složkou výuky fyziky je také historie objevů a vědců, kteří za těmito objevy stojí. Pomocí řešení problémových situací žáci získávají nejen poznatky, ale i současně obdiv a citový vztah k okolnímu světu.
- Fyzika se vyučuje v běžných učebnách s využitím přenosné audiovizuální techniky.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování okolního světa, přírody, k vyhledávání informací o fyzikálních jevech v přírodě, k nalézání a hodnocení souvislostí a zákonitostí mezi přírodními objekty, jevy a procesy. (KU)
- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)

- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci, a to jak písemně, tak ústně. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, založenou na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi, spolupráci. (KK, KSP)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídát role ve skupině. (KSP)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru. (KSP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování. (KO)
- Vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou přírody a životního prostředí, s ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých. (KO)
- Učíme a vedeme žáky k poskytnutí předlékařské pomoci. (KO)
- Diskutujeme s žáky o nebezpečí plynoucích z kouření, alkoholismu, drogové závislosti i z jiných projevů nezdravého životního stylu. (KO)
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k rozvíjení pozorovacích dovedností při práci se zvětšovací lupou, s mikroskopem a s příslušnou laboratorní technikou. (KP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s laboratorními pomůckami. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
---------	-------------------	------------------

Látky a tělesa - žák rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	měřené veličiny: - délka - objem - hmotnost - teplota a její změna - čas skupenství látek: souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Pohyby těles, síly - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- pohyby těles - rychlost	
Elektromagnetické a světelné děje - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	- model atomu - elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič - elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Pohyb těles, síly - žák rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	- pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý - gravitační pole a gravitační síla – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice

- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - změřit velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Mechanické vlastnosti tekutin - žák využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Energie - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; - ochrana lidí před radioaktivním zářením - přeměny skupenství – tání a tuhnutí; vypařování a kapalnění; hlavní faktory - ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Zvukové děje - žák rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku - v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Elektromagnetické a světlené děje - žák sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	- elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač - elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky - elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními - vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění - Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
Vesmír - žák objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	- sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	OSV - Rozvoj schopností poznávání Kooperace a kompetice EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

5B.5.2. Chemie

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
-	-	2	2

Organizační vymezení:

- Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 8. a 9. ročníku.
- Předmět žákovi umožňuje poznání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Rozvíjí a upevňuje dovednost pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednost poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými látkami. Vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti, do kterých zasahuje chemie a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.
- Žáci se učí nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím, získávají poznatky z různých oborů chemie a jsou seznamováni se stále rostoucím využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti.
- Výuka chemie, tak jako ostatních přírodovědných předmětů, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.
- Chemie se vyučuje v běžných učebnách s využitím audiovizuální techniky.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání chemických dějů a vztahů k životnímu prostředí.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Vedeme k poznání rozvoje i zneužití chemie, k odpovědnosti za zachování životního prostředí. (KP)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhuji řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)

- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídát role ve skupině. (KSP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s chemikáliemi, laboratorními pomůckami. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KU)

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- žák určí společné a rozdílné vlastnosti látek	- vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	- zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- rozlišuje směsi a chemické látky	- směsi různorodé, stejnorodé roztoky	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	- oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	- voda: destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody - vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	- částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony - chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	OSV - Rozvoj schopností poznávání

- orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, a usuzuje na jejich možné vlastnosti	- prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo	
- rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání	- chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů - kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných - prakticky významných kyselin a hydroxidů - soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, - vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	OSV - Rozvoj schopností poznávání EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	- paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	OSV - Rozvoj schopností poznávání EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	- přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	OSV - Rozvoj schopností poznávání

- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	- chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy a insekticidy - hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky	OSV - Rozvoj schopností poznávání EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
---	--	--

5B.5.3. Přírodopis

Vyučovací předmět Přírodopis vychází ze vzdělávacího oboru Přírodopis, z oboru Výchova ke zdraví a z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Časové vymezení:	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	1	1	2	2

Organizační vymezení:

- Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně v 6. - 9. ročníku.
- Přírodopis žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.
- Vyučovací předmět Přírodopis navazuje na prvouku a přírodovědu z 1. stupně. Žáci jsou učitelem vedeni k aktivnímu zapojení do výuky (konverzace, diskuze, projekty).
- Předmět poskytuje ucelený pohled na přírodu a její části, na život, jeho rozmanité projevy, podmínky a vývoj, na lidský organismus, předpoklady jeho zdravého vývinu a na vztahy člověka k přírodě. V přírodopisu se snažíme žáky motivovat k zájmu o přírodu, k vytváření citlivých a odpovědných vztahů k přírodě, k životu a ke zdraví. Výuka přírodopisu významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.
- Předmět svým zaměřením vede k utváření a rozvíjení všech klíčových kompetencí, z průřezových témat se v přírodopisu realizují zejména témata environmentální výchovy.
- Podporujeme žáky v přípravě na biologickou olympiádu.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí. Umožňujeme žákům pochopit přírodu jako systém propojených vazeb.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k samostatnému pozorování přírody, k vyhledávání informací o přírodě, k nalézání a hodnocení souvislostí a zákonitostí mezi přírodními objekty, jevy a procesy. (KU)
- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)

- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)
- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci. (KK)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Usilujeme o to, aby žáci byli schopni střídát role ve skupině. (KSP)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru. (KSP)
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování. (KO)
- Vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou přírody a životního prostředí, s ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých. (KO)
- Učíme a vedeme žáky k poskytnutí předlékařské pomoci. (KO)
- Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem. (KO)
- Diskutujeme s žáky o nebezpečí plynoucích z kouření, alkoholismu, drogové závislosti i z jiných projevů nezdravého životního stylu. (KO)
- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a k rozvíjení pozorovacích dovedností při práci se zvětšovací lupou, s mikroskopem a s příslušnou laboratorní technikou. (KP)
- Vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s přírodninami, chemikáliemi, laboratorními pomůckami, s mikroskopickými preparáty. (KP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)
- Zdůrazňujeme propojenost našich kulturních tradic se vztahem k přírodě. (KO)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika - žák rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	- vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života - dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací - viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	EV - Základní podmínky života Ekosystémy OSV - Rozvoj schopností poznávání
Biologie rostlin - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování - systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas - význam rostlin a jejich ochrana	
Biologie hub - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	- houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami - lišejníky – výskyt a význam	EV – Vztah člověka k prostředí Ekosystémy
Biologie živočichů - žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnoho buněčné, rozmnožování - vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) - rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů	
Praktické poznávání přírody - žák aplikuje praktické metody poznávání přírody	- praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně	EV - Základní podmínky života

	dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	OSV - Rozvoj schopností poznávání
Základy ekologie - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	- organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému - ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	EV - Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Biologie živočichů - žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) - rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů	EV – Základní podmínky života Ekosystémy
Biologie rostlin - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	- anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) - fyziologie rostlin – základní principy růstu, rozmnožování - systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití - hospodářsky významných zástupců - význam rostlin a jejich ochrana	EV – Základní podmínky života Ekosystémy
Výchova ke zdraví - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Vztahy mezi lidmi a formy soužití - vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek Osobnostní a sociální rozvoj - Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	OSV

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Biologie živočichů - žák porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – savci - rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva - projevy chování živočichů	
Biologie člověka - žák určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka - anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	EV - Základní podmínky života Ekosystémy OSV - Sebepoznání a sebepojetí
Obecné biologie a genetika - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
Výchova ke zdraví - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a	Změny v životě člověka a jejich reflexe - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity Zdravý způsob života a péče o zdraví	

vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, náklady respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci - manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových	
--	---	--

	situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Neživá příroda - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	- nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků - vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky - půdy – složení, vlastnosti a význam půdy - vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka - mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	EV - Základní podmínky života
Výchova ke zdraví - uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt;	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti - autodestruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a	

uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné - prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	
--	--	--

5B.5.4. Zeměpis

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávacího oboru Zeměpis a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Časové vymezení:	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
	2	2	2	1

Organizační vymezení:

- Výuka zeměpisu na 2. stupni navazuje na výuku vlastivědy z prvního stupně.
- Vyučovací předmět Zeměpis umožňuje žákovi poznávat procesy probíhající v přírodě, jejich příčiny a důsledky, závislost člověka na přírodě a vlivy člověka na stav životního prostředí. Kromě přírodovědného charakteru má zeměpis i význam společenský. Žák zde poznává také kulturní, společenské, hospodářské a politické zvláštnosti různých regionů světa, učí se respektu k jiným kulturám.
- Výuka probíhá v běžných učebnách s využitím audiovizuální techniky.
- Ve výuce je snaha o aktivizující formy učení, samostatnou práci žáků. Cílem předmětu je obohatit rozhled žáků uvedením do přírodních, hospodářských a sociálních podmínek života lidí v místní oblasti na území republiky, v Evropě a dalších světadílech. Žáci si osvojí dovednosti samostatně pracovat s různými druhy map, grafy, statistickými materiály a moderními zdroji informací. Žáci by si měli vytvořit smysl pro jedinečnost a krásu přírodních objektů i lidských výtvorů.
- Obsah učiva předpokládá maximální využití aktivizujících vyučovacích metod a forem práce. Směřují nejen k získávání potřebných vědomostí, ale i dovedností a návyků týkajících se pozorování a poznávání přírody a vztahů člověka k životnímu prostředí.
- Využíváme frontální, skupinovou výuku, kooperaci i samostatnou práci.
- Používáme pomůcky: glóbus, školní atlasy, mapy, odborná literatura, geografické časopisy, denní tisk, encyklopedie, statistiky, fotografie, videoprogramy, kompas, turistický průvodce, katalogy cestovních kanceláří, zeměpisné grafy a tabulky.
- Žáky podporujeme v přípravě na zeměpisnou olympiádu.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Používáme takové postupy a metody, kterými si žáci osvojují schopnosti kritického myšlení. (KU)
- Zadáváme žákům referáty, popřípadě jiné formy samostatných aktivit, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají a hodnotí přírodopisné informace z různých zdrojů – na internetu, v časopisech, encyklopediích. (KU)
- Vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování a poznání dále zpracovávali a využívali pro své další učení. (KU)
- Vedeme žáky ke správnému používání odborné terminologie. (KU)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU, KK)
- Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů. (KŘP)

- Vytváříme praktické problémové úlohy a situace a učíme je žáky řešit. (KŘP)
- Zařazujeme metody, ve kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná data. (KŘP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky k jednoznačné srozumitelné a kultivované komunikaci. (KK)
- Umožňujeme žákům formulovat své myšlenky v písemné i mluvené formě. (KK)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi. (KK)
- Učíme žáky reagovat na hodnocení ostatních, umět přijmout kritiku. (KK)
- Učíme žáky při skupinovém vyučování spolupracovat při řešení problému. (KSP)
- Učíme žáky spoluvytvářet a respektovat pravidla práce ve skupině. (KSP)
- Zařazujeme kooperativní formy výuky. (KSP)
- Učitel uvádí, vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům na konkrétních příkladech nutnost ochrany přírodního a životního prostředí. (KO)
- Učitel vede své žáky k praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu, v chování a ochraně za mimořádných událostí. (KO)
- Pozitivním hodnocením podporujeme žákovu sebedůvěru. (KSP)
- Zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh. (KP)
- Hodnotíme kladně svědomitou a systematickou práci žáků a pomáháme rozvíjet dovednosti potřebné pro budoucí život žáků. (KP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- planeta Země, tvar a velikost Země, pohyby Země, Země se otáčí kolem své osy, Země obíhá kolem Slunce – prokázání na konkrétních příkladech tvaru Země, pohyby, které vykonávají tělesa Sluneční soustavy, důsledky, které z nich vyplývají pro Zemi, střídání dne a noci, délka dne, střídání ročních období	EV - Základní podmínky života OSV - Rozvoj schopností poznávání
- prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	- planeta Země, pohyby Země, Země se otáčí kolem své osy, Země obíhá kolem Slunce – pojmy polární den/noc, rovnodennost, slunovrat	EV - Základní podmínky života OSV - Rozvoj schopností poznávání
- organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a grafů	- glóbus, mapy, poledníky a rovnoběžky, určování zeměpisné, čas na zeměkouli, znázorňování výškopisu a polohopisu na mapách, práce s turistickou mapou, místní krajina – základní kartografické a topografické pojmy, poledník, rovnoběžka, určování zeměpisné polohy, jednotlivá časová pásma, datová hranice, základní mapové značky, mapy podle měřítka	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání

- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- složky přírodních sfér, význam jednotlivých přírodních složek na Zemi, atmosféra, předpověď počasí, podnebí, trvání dne a noci na Zemi, délka dnů a nocí v závislosti na zeměpisné šířce, teplotní pásy – složení atmosféry, její vliv na život na Zemi, prvky, které určují ráz počasí a podnebí, pojem podnebí a počasí	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	- litosféra, stavba Země, dno oceánu, zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, zvětrávání a činnost větru, působení povrchové tekoucí vody – vzájemné vztahy složek krajinné sféry vnitřní členění planety Země, principy vzniku zemětřesení a sopečné činnosti	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	- povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů – vnitřní a vnější procesy, které formují povrch Země, jejich příklady a jakým způsobem působí na zemský povrch	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- hydrosféra, oceány a moře, pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině: vodní toky, jezera, bažiny a umělé vodní nádrže, ledovce, podpovrchová voda – složky hydrosféry, příklady vody při formování krajiny, pojmy: průliv, průplav, povodí, na mapě: členění světového oceánu	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	- pedosféra, typy půd, půda, její činitelé a struktura, nebezpečí, která půdu ohrožují – pojem „půda“ - její složení, základní rozdělení, půdní typy a druhy, jejich ovlivnění přírodními podmínkami, činitelé, kteří se podílejí na vzniku půdy, příklady ohrožení půdy	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	- biosféra, tropické lesy, savany, pouště, subtropické rostlinstvo, stepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti, život ve vodách oceánů, výškové stupně v krajině – určení s pomocí mapy: hlavní vegetační pásy, příklady rostlin a živočichů příslušných vegetačních pásů, závislost rozšíření vegetačních pásů na zeměpisné šířce a nadmořské výšce	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání

- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- obyvatelstvo na Zemi: rozmístění obyvatelstva, státy a národy, rasy, náboženství, jazyky a písmo, světová sídla – porovnávání různých oblastí světa, základní pojmy	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- hospodářství na Zemi: hospodářství a integrace, zemědělství, rostlinná a živočišná výroba, nerostné suroviny, průmyslová výroba, doprava, služby, cestovní ruch, světové organizace	EV - Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání
- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- pozorování a orientace v terénu	OSV - Rozvoj schopností poznávání
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	- pozorování a orientace v terénu	OSV - Rozvoj schopností poznávání

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost světa	OSV - Rozvoj schopností poznávání VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
- vyjmenuje a vysvětlí pojmy stát, republika, monarchie, diktatura	- obecné uspořádání světa a států - příklady států, kde je republika, monarchie, diktatura, tyto pojmy	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	MKV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Afrika: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha a členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo, poměry – přírodní podmínky kontinentu, vymezení klimatické oblasti, obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky; srovnání vyspělých a zaostalých oblastí, nejdůležitější státy, objevování a kolonizace Afriky	MKV - Kulturní difference Etnický původ EV - Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Amerika: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha a členitost pobřeží	MKV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Amerika: povrch a nerostné suroviny, podnebí, vegetace, vodstvo, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo, staré civilizace –přírodní podmínky kontinentu, klimatické oblasti, vegetační pásy, příklady typických rostlin a živočichů daných oblastí, obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky, regionální členění Ameriky	MKV - Kulturní difference Etnický původ EV - Ekosystémy

- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Asie: fyzicko geografické charakteristiky poloha, rozloha, členitost	MKV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Asie: povrch, vodstvo, podnebí, vegetace, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo a sídla, počet a hustota obyvatelstva, hospodářství a doprava, nerostné suroviny, průmysl, zemědělství, doprava	MKV - Kulturní difference Etnický původ EV - Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Austrálie: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost pobřeží a povrch	MKV - Kulturní difference Etnický původ Multikulturalita
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Austrálie: podnebí a vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo, přírodní zdroje, přírodní podmínky kontinentu – klimatické oblasti, vegetační pásy, příklady typických rostlin a živočichů jednotlivých oblastí, socioekonomické charakteristiky, objevení Austrálie a její obyvatelstvo, regionální členění Austrálie, obyvatelstvo, sídla, demografické a kulturní charakteristiky, nejdůležitější regiony, města	MKV - Kulturní difference Etnický původ EV - Ekosystémy
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Antarktida: poloha, přírodní podmínky	EV - Ekosystémy
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Indický oceán, Tichý oceán a Oceánie, obyvatelstvo a hospodářství a Oceánie - Atlantský oceán a Severní ledový oceán, základní údaje	EV - Ekosystémy

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- Evropa: fyzicko-geografické charakteristiky, poloha, rozloha, členitost	MKV - Kulturní difference VMEGS - Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá
- používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	- činnosti s mapami, grafy, diagramy a se zeměpisnými atlasy	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	- vyhledávání na mapách jednotlivých světadílů a oceánů, zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů, poloha, rozloha, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států	EV - Základní podmínky života OSV - Rozvoj schopností poznávání
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států	- Evropa: povrch, vodstvo, podnebí, rostlinstvo, živočišstvo, socioekonomické charakteristiky, obyvatelstvo, hospodářství – přírodní podmínky kontinentu: nejvýznamnější přírodní tvary: pohoří, nížiny, řeky, jezera, průplavy; klimatické oblasti, vegetační pásy: příklady typických rostlin a živočichů daných oblastí	MKV - Kulturní difference VMEGS - Objevujeme Evropu a svět MKV - Multikulturalita
- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- Evropa: regionální členění – Jižní Evropa, Západní Evropa, Severní Evropa, Střední Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa, současná tvář Evropy – obyvatelstvo, sídla; demografické a kulturní charakteristiky; srovnání vyspělosti jednotlivých států v rámci kontinentu a začlenění vybraných států v porovnání s ostatními kontinenty do jednotlivých regionů na základě přírodních a hospodářských podmínek	MKV - Kulturní difference Etnický původ VMEGS - Objevujeme Evropu a svět

- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	- Evropa: společenské a hospodářské složky v krajině lidé na Zemi – zeměpisné tabulky: počet obyvatel, rozdělení obyvatelstva světa do základních lidských ras, do národů, jazyků, náboženství, rozmístění obyvatelstva na Zemi	MKV - Kulturní difference Etnický původ VMEGS - Objevujeme Evropu a svět MKV - Multikulturalita
- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- společenské a hospodářské složky v krajině lidé na Zemi – největší města, venkovská a městská sídla, pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole	MKV - Kulturní difference VMEGS - Objevujeme Evropu a svět
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	- světové hospodářství zemědělství, rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství – hlavní úloha hospodářství, sektory pomocí mapy hlavní oblasti světového hospodářství	MKV - Kulturní difference VMEGS - Objevujeme Evropu a svět
- porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	- průmysl, doprava, služby, cestovní ruch, světový trh a mezinárodní obchod	MKV - Kulturní difference
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- společné a odlišné znaky států, svrchovanost států, poloha a územní rozloha států, státy podle původu a počtu obyvatel, státní zřízení, formy vlády, státy podle politického systému, politické a hospodářské seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN	MKV - Kulturní difference Multikulturalita
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- krajina a životní prostředí, ekosystémy planety Země, krajina kulturní, přírodní	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- globální problémy lidstva ochrana přírody a krajiny	VMEGS - Jsme Evropané EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- žák uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	- Česká republika: poloha, rozloha, státní hranice, vývoj státního území a postavení ve světě a v Evropě	VMEGS - Jsme Evropané

- žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- přírodní poměry a zdroje ČR, geologický vývoj, povrch a jeho členění na horopisné celky, nerostné suroviny, podnebí, vodstvo, půdy, biota: rostlinstvo a živočišstvo, ochrana přírody a krajiny	EV - Ekosystémy Vztah člověka k prostředí VMEGS - Jsme Evropané
- hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- hospodářství ČR průmyslová odvětví: těžební, energetický, hutní, strojírenský, chemický, gumárenský, výroba papíru, celulózy, průmysl stavebních hmot, skla, porcelánu a keramiky, spotřební, potravinářský zemědělství: rostlinná a živočišná výroba lesní a vodní hospodářství doprava a spoje služby, cestovní ruch a rekreace zahraniční obchod	VMEGS - Jsme Evropané
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- obyvatelstvo ČR: sídla, počet, hustota, národnosti, rozdělení obyvatel podle věku, sídla, náboženství	VMEGS - Jsme Evropané
- vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- oblasti: regiony ČR Praha, Hradec Králové, Pardubice, Polabí, Ústí nad Labem, podkrušnohorské pánve a Karlovarsko, Plzeň a oblast střední a jihozápadní Čechy, České Budějovice a jihočeské pánve, Liberec a oblast severních a severovýchodních Čech, Jihlava a Českomoravská vrchovina, Brno, Zlín a Karpaty, na jižní Moravě Olomouc, střední Morava a Jeseníky, Ostrava a Karpaty na severní Moravě	VMEGS - Jsme Evropané
- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	- oblasti: místní region, zeměpisná poloha v rámci ČR, specifika regionu	EV - Ekosystémy VMEGS - Jsme Evropané
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu	- přírodní poměry hospodářské, kulturní, ekologické poměry	EV - Ekosystémy VMEGS - Jsme Evropané

- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	- zásady bezpečného pohybu v krajině (při mimořádných i modelových situacích a událostech), kvalita a faktory ohrožující místní krajinu	VMEGS - Jsme Evropané
Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	- Globální zeměpis, globalizace, integrace ve světě, mezinárodní organizace	VMEGS - Jsme Evropané
- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	- krajinná sféra, znaky a funkce krajín	EV - Ekosystémy
- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- přírodní a kulturní krajiny	EV - Ekosystémy
- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace - posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	- obyvatelstvo světa, kulturní rozmanitost, sídla	VMEGS - Jsme Evropané MKV - Kulturní difference
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	- Světové hospodářství	VMEGS - Jsme Evropané EV - Ekosystémy

- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- aktuální globální problémy	VMEGS - Jsme Evropané
- rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	- světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	EV - Ekosystémy VMEGS - Jsme Evropané

5B.6. UMĚNÍ A KULTURA

5B.6.1. Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Výtvarná výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	1	1

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Výtvarná výchova navazuje a dále rozšiřuje výuku výtvarné výchovy nižších ročníků. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Inspiraci k činnostem se často stávají také literární díla, dramatická díla (divadlo, film) a multimediální tvorba (fotografie, videa).
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán různými metodami. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.
- Žáci jsou učitelem motivováni k aktivní tvorbě ve výuce i mimo ni (fotografie, tvorba videa, charitativní projekty, účast na výtvarných soutěžích, dekorace školy atd.). Výuka je podpořena možností aktivně se zapojovat do kreativní tvorby ve vybraných uměleckých kroužcích.
- Výuka je propojena s výukou ostatních předmětů – práce na projektech, které otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů.
- Výuka probíhá v učebnách, kde je žákům při výuce běžně k dispozici výtvarný materiál, umělecké pomůcky a dostatečný pracovní prostor. Pro některé aktivity využíváme i jiná místa než učebnu (např. návštěva galerie, vycházky do přírody apod.).

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům výtvarné oblasti a aby s nimi dovedli zacházet – ukazujeme žákům, že přehled v oblasti umění a kultury jim umožní prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat. (KU)
- Motivujeme žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, aby svůj názor byli schopni obhájit – předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě. (KŘP, KK)
- Poskytujeme dostatečný prostor k vlastnímu uměleckému projevu žáků. (KK)
- Žákům ukazujeme potřebu spolupráce, důležitost úkolů (rolí), které ve skupině plní, a předvádíme jim na příkladech z uměleckého světa nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování. (KSP)

- Budujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost – vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění. (KO)
- Vysvětluje žákům, jak správně používat výtvarné pomůcky a jak o ně pečovat. (KP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a v prostoru (podobnost, kontrast, struktura), ve vizuálně obrazném vyjádření - prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, kresba, plastika, komiks - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV - Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV - Tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace - typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření, kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	OSV - Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV - Tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a v prostoru (podobnost, kontrast, struktura), ve vizuálně obrazném vyjádření - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě - prostředky pro vyjádření emocí, fantazie, představ a osobních zkušeností – akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření – volná malba, kresba, plastika, komiks, fotografie, ilustrace, video - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	OSV - Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV - Tvorba mediálního sdělení

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie - užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazových vyjádření - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	OSV - Sebepoznání a sebepojetí Psychohygiena Kreativita Komunikace MkV – Multikulturalita MV - Tvorba mediálního sdělení

5B.6.2. Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět hudební výchova je zaměřený na rozvoj hudebnosti, uměleckého přemýšlení a kreativity.
- Žáky vedeme k rozvoji melodického i harmonického myšlení a k rozvoji rytmických technik a dovedností. Zároveň jsou žákům formou zábavných výkladů a prezentací předkládány dějinné souvislosti a základní hudební teorie. Žáci jsou vedeni k nalézání souvislostí v oblasti dějin i uměleckých slohů nebo například také mezi hudební vědou a přírodními vědami.
- Cílem hudební výchovy je dát žákům prostor pro relaxaci ducha, zaujmout jejich rozvíjející se intelekt pro poslech a tvoření hudby a rozvíjet kreativitu a sociální vazby. Dále žáky vedeme k základní znalosti hudební teorie a dějin umění, které pomáhají žáky kultivovat.
- V rámci možností školy vypisujeme hudební kroužky, na které mohou žáci v rámci mimoškolních aktivit docházet. Prvky hudební výchovy (dějiny umění, rytmižace textu, významné osobnosti, lidová hudba, fyzikální podstata hudby) se také objevují v jiných předmětech.
- Škola pravidelně pořádá hudební vystoupení: vánoční besídka a celoškolní koncert. Zde mají žáci prostor k hudebnímu vystoupení.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Žáky vedeme ke ztišení a poslechu. (KU, KK, KSP)
- Žáky vedeme k respektování odlišností i v oblasti hudebního vkusu, míry nadání a hudebního umění. (KK, KSP, KO)
- Žákům předkládáme zábavnou formou (často prezentacemi) dějinné i umělecké souvislosti. (KU, KK, KŘP)
- Žáky podporujeme ve hře na hudební nástroj. (KU, KK, KŘP, KSP, KP)
- Žáky vedeme k sebeprezentaci a k umění hudebního vystoupení. (KK, KŘP, KSP, KP)
- S žáky tvoříme hudbu, písně, básně a prezentujeme je při hudebních vystoupeních. (KU, KK, KŘP, KSP, KP)
- Žáky vhodně seznamujeme s různými kulturami a etniky, vedeme je k pochopení nám vzdálených hudební kultur. (KU, KK, KSP, KO)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře - záznam hudby <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasy a jednohlasy zpěv - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů či počítače, případně nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, případně notační programy a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehmotných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperační a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

	- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	
--	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasy a jednohlasy zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané

- rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) - záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby - vyjadřování hudebních i nehumáních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	
---	--	--

	- pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí	
--	---	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<i>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</i> - pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití	OSV - Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Komunikace

- reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách - hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu - reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <i>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</i> - hra na hudební nástroje - záznam hudby - vyjadřování hudebních i nehmotných představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i> - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i> - hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehmotnými díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)	Kooperace a kompetice VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané
--	---	---

	- hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a preferencí	
--	---	--

5B.7. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova a průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
2	2	2	2

Organizační vymezení:

- Vyučovací předmět Tělesná výchova navazuje na výuku tělesné výchovy v nižších ročnících. Žáci jsou do výuky zapojeni plněním obsahu předmětu Tělesná výchova a také jsou učitelem povzbuzováni k aktivnímu vedení výuky (vedení zahřívacích a protahovacích cvičení, vedení zahřívacích a doplňkových zábavných her).
- Výuka předmětu probíhá v tělocvičně TJ Sokol Smíchov, ve sportovních areálech v blízkosti školy či v přírodě.
- Žákům je dle aktuálních kapacitních, finančních a jiných podmínek některé školní roky nabídnut lyžařský kurz v délce trvání 1 až 5 dní.
- Žákům jsou při výuce běžně k dispozici obvyklé sportovní pomůcky a nářadí.
- Vzdělávací obsah je žákům předkládán v systému tělesných cvičení, činností a her, které podporují fyzický a psychický vývoj žáka. Výchozí myšlenkou je dovést žáky k myšlení v duchu fair play a k vnímání tělesných aktivit jako prostředku zdravého životního stylu.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Vedeme žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a dovedností a učení se je dále individuálně rozvíjet. (KU)
- Žáci jsou vedeni k tomu, aby pěstovali správné zásady chování při sportovních akcích, dodržovali pravidla fair play a poskytli v rámci svých schopností vhodnou pomoc spoluhráči i soupeři. (KSP, KU)
- Různorodostí zařazovaných aktivit (cviků, sportovních prvků) vedeme žáky k neustálému reflektování nových situací a tím rozvíjíme jejich schopnost řešit problémy. (KŘP, KK, KU)
- V týmových aktivitách vedeme žáky ke spolupráci, plnění důležitých úkolů v týmu a přispívání k utváření kladných vztahů ve sportovním kolektivu. (KSP, KK, KŘP, KU)
- Žáky motivujeme k vzájemné komunikaci při hledání herních strategií. (KK, KSP)
- Vedeme žáky k tomu, aby při veškerých sportovních aktivitách respektovali a dodržovali nejen pravidla dané sportovní aktivity, ale i základní pravidla hygienická. (KO)
- Žáky učíme správně užívat základní tělovýchovné názvosloví. (KP, KU)
- Učíme žáky správně používat sportovní náčiní a nářadí, chránit svoje zdraví při sportovních činnostech a dodržovat základní pravidla ve sportu. (KP, KU)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - kondiční formy cvičení pro daný věk žáků - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem - sportovní hry (minimálně dvě hry) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků v daném šk. roce) - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
---	--	--

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců - zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - atletika – rychlý běh, případně základy překážkového běhu (dle aktuálních podmínek školy), hod míčkem nebo granátem - sportovní hry - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy	OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
---	--	--

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovňovací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného - gymnastika - atletika dle aktuálních možností školy – např. základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování - historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci - pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
---	--	--

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
- žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - učí se poskytovat první pomoc při drobných i závažnějších poraněních - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- význam pohybu pro zdraví - zdravotně orientovaná zdatnost - prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - pohybové hry - gymnastika - atletika - sportovní hry - lyžování, snowboarding, bruslení (dle aktuálních podmínek školy v daném školním roce) - další (i netradiční) pohybové činnosti (dle aktuálních podmínek školy a zájmu žáků) - komunikace v TV - organizace prostoru a pohybových činností; sportovní výstroj a výzbroj - historie a současnost sportu - pravidla osvojovaných pohybových činností - měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Poznávání lidí Kreativita Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

5B.8. PRACOVNÍ ČINNOSTI

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je utvářen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Člověk a svět práce stejnojmenné vzdělávací oblasti. Dále vychází z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Časové vymezení:

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
1	1	1	1

Organizační vymezení:

- K výuce využíváme jak kmenové třídy, tak další vhodné prostory školy i venkovní plochy, případně jiné prostory mimo školu (např. specializované dílny).
- K výuce rovněž využíváme výpočetní techniku.
- Žáci (chlapci i dívky společně) se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost.
- Žáci jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovně vzdělávací strategie:

- Pomáháme žákům vhodně pojmenovat problém. (KŘP)
- Dbáme o to, aby žáci naslouchali druhým a poučili se z jejich názorů. (KK)
- Podněcujeme ohleduplnost k práci druhých. (KSP)
- Organizujeme skupinovou práci, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskuzi. (KK, KSP)
- Uznáváme práci s chybou, vedeme žáky k poučení se z chyb a vymýšlení nových postupů. (KŘP)
- Vedeme žáky ke k použití získaných poznatků v praxi. (KŘP)
- Vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce. (KO)
- Vedeme žáky k sebehodnocení. (KU)
- Seznamujeme je s pracovními nástroji a pomůckami. (KU)
- Učíme je při komunikaci užívat správnou technickou terminologii. (KK, KU)
- Vedeme žáky k dodržování zásad společenského chování. (KSP)
- Učíme je pracovat podle pokynů a provádět přiměřené praktické činnosti s daným materiálem. (KP)
- Snažíme se dodržovat pořádek a hygienu. (KP)
- Vedeme je k dodržování bezpečnostní pravidla při práci. (KP)
- Snažíme se o dodržování postupů při práci, pravidel, plnění povinností, při ochraně svého zdraví a zdraví druhých. (KP)

Výstupy	Učivo – 6. ročník	Průřezová témata
Práce s technickými materiály - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce, důležité technologické postupy - technické náčrty a výkresy, technické informace, návody - úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice
Pěstitelské práce, chovatelství - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	- základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy - zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny - okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin - ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování - léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie - chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	VDO - Občan, občanská společnost a stát

Výstupy	Učivo – 7. ročník	Průřezová témata
Příprava pokrmů - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	- kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice

Výstupy	Učivo – 8. ročník	Průřezová témata
Svět práce - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	- trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV - Rozvoj schopností poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice
<i>Pomůcka: Praktické činnosti – Příprava na volbu povolání, kapitoly 1 až 5</i>		

Výstupy	Učivo – 9. ročník	Průřezová témata
Svět práce - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	- možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV - Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice MV - fungování a vliv médií ve společnosti, kritické vnímání mediálních sdělení VMEGS - objevujeme Evropu a svět
<i>Pomůcka: Praktické činnosti – Příprava na volbu povolání, kapitoly 6 až 9</i>		

5B.10. NÁBOŽENSTVÍ

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici. Otevírá možnost života s církví.

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu s časovou dotací 1 hodiny týdně, je určen všem, kteří o něj projeví zájem. Výuka probíhá ve třídě. Předmět je nabízen žákům 6. – 9. ročníku a je vyučován ve věkově vyrovnaných skupinách (po třídách). Výuka nepovinného předmětu se v učebním plánu (viz kapitola 4) nezapočítává do povinné časové dotace, uskutečňuje se však v rámci hlavního vyučovacího času, tedy ne před běžným začátkem vyučování ani v době po poslední obvykle uskutečňované vyučovací hodině na škole.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce Bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.
- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostateku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností vůči učení církve.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence k řešení problémů

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, ve kterých se žáci učí reflektovat problémové situace, přemýšlet o jejich příčinách a promýšlet a plánovat vlastní způsob řešení s důrazem na etický přístup k druhým lidem a k životnímu prostředí.
- Volbou vhodných metod – zejména diskuse a filosofického kladení otázek – a preferováním otevřeným forem výuky vedeme žáky ke kritickému myšlení, ke schopnosti dělat uvážlivá rozhodnutí s náležitými argumenty, s vědomím zodpovědnosti a se zřetelem k hodnocení výsledků. Vedeme žáky k tomu, aby hledali kritéria pro volbu řešení problémů a dokázali návrhy svých řešení zdůvodnit s pozorností vůči učení církve.
- Upozorňujeme žáky na možnost vzniku konfliktů v oblasti jiné náboženské příslušnosti nebo příslušnosti k jiným křesťanským konfesím nebo k většinové ateistické společnosti. Vedeme je k předcházení konfliktům a řešení problémů zejména poznáním vlastních tradic a porozuměním postojů jinak světonázorově nebo nábožensky smýšlejících lidí.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod).
- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jak vůči Bohu, tak vůči lidem a vůči samotnému světu. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (vůči kultuře evropské). Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu.

- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou.

Kompetence pracovní

Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme k tomu, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň a jako povolání spolupracovat na dobrém rozvoji světa, ale jako prostředek k vlastnímu posvěcení.

ROČNÍK: 6		
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči	Žák je připravený rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a na základě této zkušenosti objevovat vztah k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.	Učíme se žít
	- žák vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha	- místo, kde je mi dobře a kde přebývá Bůh, přátelství mezi lidmi
	- žák je schopen reflexe vlastních představ o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství	- zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu
	- žák rozumí znamení kříže	- kříž jako znamení lidského života, společenství církve a jako jednoduché vyjádření vyznání víry
	- žák umí vyjmenovat dělení knih Starého zákona a jednoduše popsat vznik a šíření Bible	- Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem
	- žák rozumí souvislosti mezi jednáním Ježíš, svátostí křtu a hodnotou lidského života, umí pojmenovat křestní symboly a jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu	- zázrak narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly
	Žák je připravený podle principů křesťanské etiky a evangelijní zprávy o Ježíšově narození rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.	Učit se dívat novými očima

POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY	- žák chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců	- výzva ke svatosti jako povolání každého křesťana, příklady svatých
	- žák chápe vztah mezi Desaterem a Ježíšovými pravidly pro život	- základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák přijímá vyznání víry jako svědectví víry	Víra
	- žák chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má hlubší znalosti o jeho autorech	- podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry lidí, kteří byli zasaženi
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák si je vědom existence konfliktů vypadajících z lidského pohledu jako neřešitelné a bezvýhodné a konfrontuje je s křesťanským pohledem	Ježíš a život
	- žák umí reflektovat vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a umí poznat vzorec jednání, který vnáší do situace vyhoceného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat	- zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění symbolické formě řeči	Žák oceňuje potřebu mít vlastní ideál a ideál společný s druhými lidmi a uvažuje o křesťanské naději.	Naděje
	- žák je s vědomím rozporu mezi svými ideály a stavem světa otevřený vnímat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti	- křesťanská vize života a smrti

ROČNÍK: 7		
VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
POROZUMĚNÍ BIBLICKÝM PŘÍBĚHŮM Porozumění principům křesťanské etiky	Žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je připravený se v něm angažovat.	Objevovat svět
	- žák umí charakterizovat zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodnit jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty	- zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)
	- žák na základě mýtické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něj je připravený se angažovat	- nazírání na krásy světa
	- žák umí popsat, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	- křesťanský pohled na svět
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMĚ ŘEČI	Žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka.	Tajemství života
	- žák umí v základní rovině rozlišit popisné a symbolické vnímání světa, interpretovat různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty	- popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Zcitlivění pro křesťanské slavnosti a svátky	Žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým.	Vidět bližního
	- žák v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé	- dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)
	- žák má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, umí pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený se zapojit do společného projektu	- výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)

	- žák umí interpretovat a aktualizovat biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bídy světa, aby svět od bídy zachránil	- advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMY ŘEČI Porozumění biblickým příběhům	Žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov	Žít spolu, žít s Bohem
	- žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou	- vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou
	- žák získává citlivost pro symbolický význam řeči	- symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje
	- žák považuje Bibli za soubor knih, jednotlivé knihy umí orientačně vyjmenovat	- Bible jako literární text, dělení knih Starého i Nového zákona
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení.	Cesta bezbranného
	- žák je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení	- křesťanský pohled na smysl utrpení
POROZUMĚNÍ SYMBOLICKÉ FORMY ŘEČI	Žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje	Symboly
	- žák oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb
	- žák oceňuje obecný význam vína v životě člověka a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno
	- žák oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii
	- žák oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a seznámí se s jeho významem z pohledu křesťana	- olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí

PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je na základě biblických příběhů připravený angažovat se za spravedlivý svět.	Touha po lepším světě
	- žák je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti	- otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti
	- člověk a svoboda	- lidská vůle a svoboda
	- žák je připravený angažovat se za spravedlivý svět	- naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, příklady světců

ROČNÍK: 8

VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění principům křesťanské etiky	Žák je popíše, proč může být Ježíš Kristus vzor pro život člověka	Nový pohled
	- žák je připravený k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“	- výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se
	- žák umí ocenit potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a vzorem, který nabízí doprovázení	- vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	Vnitřní kompas
	- žák je připravený vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	- příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání
	- žák je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje	- sesoustředění, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje

	- žák má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí	- svědomí
POROZUMĚNÍ PRINCIPŮM KŘESŤANSKÉ ETIKY Prohlubování vztahu mezi zkušeností a duchovním rozměrem osobnosti žáka	Žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření	Desatero
	- žák umí rozlišit různá pojetí svobody v současném světě a vysvětlit smysl Desatera	- svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání
	- žák umí ocenit hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkání se sebou, s druhými a s Bohem	- hodnota času, efektivní využívání volného času
	- žák umí ocenit potřebu dne odpočinku, vnímat slavnost jako vyzdvižení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, popsat průběh šabatu jako oslavy víry v Boha a zdůvodnit křesťanské slavení neděle	- výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.	Obklopení láskou
	- žák umí sdělit vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání	- vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou
	- žák umí obecně popsat velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění	- velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel
VÝCHOVA V DUCHU	Žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných v Desateru.	Přijmout zodpovědnost

KŘESŤANSTVÍ	- žák si je vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připravený vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat	- pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí
-------------	---	--

ROČNÍK: 9

VÝSTUP PŘEDMĚTU	OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA Porozumění biblickým příběhům	Žák si je na základě vlastní zkušenosti i poselství vybraných biblických textů vědom, že hodnotné sebesdílení může být v radostech i těžkostech nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.	Před otevřenými dveřmi
	- žák je připravený v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebesdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe	- vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství
	- žák popíše křesťanský pohled na smysl utrpení, vyjádří svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu	- křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem
EKUMENICKÝ ROZMĚR KŘESŤANSTVÍ A MEZINÁBOŽENSKÝ DIALOG	Žák rozumí rozdílům a společným prvkům v učení světových náboženství a postoj vzájemné tolerance vnímá jako základní zásadu vlastního jednání.	Různá světová náboženství
	- žák má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání	- existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možnostmi najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání
	- žák má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly	- symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě

	- žák má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a umí charakterizovat společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství	- židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše
ZNALOST ZÁKLADNÍCH TEZÍ KŘESŤANSKÉHO UČENÍ	Žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a je připravený odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa.	Věda a víra
	- žák umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm	- věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření
	- žák umí zdůvodnit, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha	- vznik a vývoj života podle evoluční teorie
PROHLUBOVÁNÍ VZTAHU MEZI ZKUŠENOSTÍ A DUCHOVNÍM ROZMĚREM OSOBNOSTI ŽÁKA	Žák umí realisticky ocenit vlastní dary a je připravený nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	Životní cesta člověka

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí § 51 až § 53 zákona č. 561/2004 Sb.

1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

- Jednou z podmínek efektivního učení je **zpětná vazba**, která poskytuje žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost, nikoliv hodnocení osoby) – přednost dáváme pozitivnímu vyjádření.
- Na celém prvním stupni jsou žáci hodnoceni **slovně** v podobě dopisu od svých učitelek. Slovní hodnocení na rozdíl od běžné klasifikace známkami umožňuje především podat dítěti zpětnou vazbu o dosažení osobních pokroků při osvojování konkrétních dovedností, vědomostí a návyků bez srovnávání s ostatními žáky. V každém ročníku se však ke slovnímu hodnocení přidávají i **známky**, přičemž v první a druhé třídě mají charakter převážně motivační. Nadále stavíme na povzbuzení, ocenění a na veškeré další kladné motivaci. Přejeme si, aby se naši žáci učili ne pod hrozbou špatných známek, ale s vědomím smysluplnosti získávaných poznatků.
- Součástí hodnocení je i **sebehodnocení** dětí, jejich snaha a schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. K sebehodnocení vedou děti všichni vyučující, využívají přitom různých forem. Sebehodnocení je v neposlední řadě nedílnou součástí tutoriálního systému.
- Další zásady: Otevřenost vůči dětem i rodičům, stanovení a vysvětlení jasných kritérií pro hodnocení.
- Umožnění žákům účasti na hodnotícím procesu.
- Hodnocení individuálního pokroku bez srovnávání s ostatními.
- Hodnocení je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné.
- Za první pololetí vydává škola žákovi výpis z vysvědčení, za druhé pololetí vysvědčení.

2. Zásady pro klasifikaci

- Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem průběžné klasifikace.

- Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- Ohodnocení výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.
- Zákonní zástupci jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů průběžně prostřednictvím žákovské knížky, před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období), případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětu výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího stupně postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální

přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

➤ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomu žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

3. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě s žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde,
 - jak bude pokračovat dál.
- Při školní práci vedeme žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

4. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Hodnocení prospěchu:

Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech (povinných i nepovinných) je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Předměty s převahou teoretického zaměření - jazyky, společenskovední, přírodovědné a matematika.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- schopnost využívat a zobecňovat zkušenosti a poznatky získané při praktických činnostech,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně, vztah k nim,
- kvalita výsledků činnosti, osvojení účinných metod samostatného studia.

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Předměty s převahou praktického zaměření – pracovní činnosti, informatika, laboratorní cvičení, rodinná výchova (2. stupeň školy).

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie.

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně

ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při

práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Předměty s převahou výchovného zaměření – výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, občanská výchova (2. stupeň), etika.

Při klasifikaci v těchto předmětech se hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznávání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice obecně,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná zdatnost žáka a výkonnost.

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení.

Učitelé se přitom řídí platnými právními předpisy.

Hodnocení chování**Chování žáka je klasifikováno těmito stupni:**

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Klasifikace chování navrhuje třídní učitel. Návrh projedná v pedagogické radě s učiteli a ředitelem školy. Kritérium pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování – školního řádu a dalších dohodnutých pravidel.

Škola hodnotí a klasifikuje žáka především za jeho chování ve škole. Ve vážných případech se jeví jako objektivní přihlédnout k chování i mimo školu, zvláště jedná-li se o případy, jejichž projednávání se škola bezprostředně účastní.

Kritéria pro jednotlivé stupně:

1 – velmi dobré

Žák bez problému dodržuje pravidla chování. Nedopouští se žádných významných přestupků proti pravidlům chování. Má kladný vztah ke kolektivu třídy. Pomáhá při utváření pracovních podmínek ve školní práci.

2 – uspokojivé

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanovením školního řádu. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro uspokojivé chování může být i více jak 6 neomluvených hodin.

3 – neuspokojivé

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a se školním řádem. Dopouští se takových přestupků, kdy je ohrožena výchova a bezpečnost žáka samotného i jiných žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro neuspokojivé chování může být i více jak 18 neomluvených hodin.

Celkový prospěch

Celkový prospěch žáka je hodnocen:

Na prvním i druhém stupni základní školy:

- prospěl(a) s vyznamenáním,
- prospěl(a),
- neprospěl(a),
- nehodnocen(a).

Žák je hodnocen stupněm:

Prospěl s vyznamenáním – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 (nebo odpovídajícím slovním hodnocením) a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.

Prospěl – není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěch 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Neprospěl – je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

Nehodnocen – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Pozn:

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení místo stupně prospěchu slovo – **nehodnocen(a)**.

- Pokud absence žáka v daném předmětu přesáhne 25% (do počtu odučených hodin se započítávají suplované hodiny), je žák na konci pololetí nehodnocen, s výjimkou případu, kdy si žák včas doplnil zameškanou látku a byl z ní přezkoušen ještě před dnem ukončením klasifikace v daném pololetí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy nebo jeho zástupce pro jeho hodnocení náhradní termín a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí.
- Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Místo stupně prospěchu se v předmětu uvede slovo – **nehodnocen(a)** a celkové hodnocení žáka se vyjádří stupněm – **nehodnocen(a)**.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy nebo jeho zástupce pro jeho hodnocení náhradní termín (obvykle v posledním týdnu měsíce srpna). Tento termín je možné prodloužit pouze z vážných důvodů na základě písemné žádosti žáka (ve výjimečných případech do konce září). Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, tak se místo stupně prospěchu v předmětu uvede slovo **nehodnocen(a)**, ale celkové hodnocení žáka se již vyjádří stupněm **neprospěl(a)**.
- Nehodnocení z nepovinného předmětu nemá vliv na postup žáka do vyššího ročníku a na celkové hodnocení žáka na vysvědčení.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo ve 2. pololetí uvolněn (podle § 50 odst. 2 školského zákona), rubrika se neproškrťává, ale vyplní se „**uvolněn**” nebo „**uvolněna**“. Důvody pro uvolnění nebo nehodnocení žáka se uvedou ve školní matrice.

5. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15, odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., včetně předem stanovených kritérií

- O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace (zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace a naopak)

PROSPĚCH

Ovládnutí učiva předepsané školním vzdělávacím programem	
1 - výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, uvažuje samostatně
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomosti a spolehlivě a uvědoměle dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou

2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

CHOVÁNÍ

1 - velmi dobré	Žák bez problémů dodržuje pravidla chování. Nedopouští se žádných významných přestupků proti pravidlům chování. Má kladný vztah ke kolektivu třídy. Pomáhá při utváření pracovních podmínek ve školní práci.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanovením školního řádu. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro uspokojivé chování může být i více než 6 neomluvených hodin.
3 - neuspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a se školním řádem. Dopouští se takových přestupků, kdy je ohrožena výchova a bezpečnost žáka samotného i jiných žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu. Důvodem pro neuspokojivé chování může být i více než 18 neomluvených hodin.

--	--

CELKOVÝ PROSPĚCH

Při stanovení celkového prospěchu žáka vychází škola z klasifikace, která je v souladu s převedeným slovním hodnocením do klasifikace. Viz výše.

7. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Učitel musí získat ve svém předmětu takové množství podkladů pro hodnocení, aby byl žák hodnocen co nejobjektivněji.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, praktické, grafické, pohybové),
- kontrolními písemnými pracemi,
- analýzou výsledků různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s jinými institucemi.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé zkoušky - klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů apod.

Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek oznámí nejpozději do 7 dnů.

Kontrolní písemné práce a jiné náročnější zkoušky učitel rozvrhne rovnoměrně po celý školní rok.

V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu kontrolní práci či jinou náročnější zkoušku.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o klasifikaci a hodnocení žáka.

V určeném termínu na konci klasifikačního období učitelé zapíší číslicí do katalogových listů žáků výsledky celkové klasifikace.

8. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška se koná v těchto případech:

- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel (především je-li ředitel vyučujících daného předmětu);
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu;
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíše všichni členové komise.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravné zkoušky konají:

- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.

Žák nekoná opravnou zkoušku, jestliže neprospěl z předmětu s výchovným záměrem.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se uvede na vysvědčení datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který konal opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)

Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětu s prospěchem

Nedostaví-li se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka):

Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

9. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení vychází z § 16 zákona č. 561/2004 Sb.

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

Pozn.: Hodnocení cizinců - Při hodnocení dětí cizinců z předmětu český jazyk a literatura se přihlédně k dosažené úrovni znalosti českého jazyka. Znalost ČJ výrazně ovlivňuje pochopení látky ostatních předmětů, z tohoto důvodu bude při hodnocení vždy brána v potaz úroveň češtiny daného dítěte. Platí, že na konci 1. pololetí nemusí být žák hodnocen na vysvědčení, a to ani v náhradním termínu. Pokud by ale žák nebyl hodnocen na vysvědčení na konci 2. pololetí, znamenalo by to, že musí opakovat ročník. Při hodnocení cizinců budeme využívat výhody slovního hodnocení, které umožňuje popsat skutečné pokroky dítěte v jednotlivých předmětech.

10. Hodnocení zájmových útvarů

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se na vysvědčení nehodnotí.

11. Výchovní patření

Výchovnými opatřeními se rozumí pochvaly a opatření k posílení kázně.

Ocenění pochvalou, případně i věcným darem, může pro žáka navrhnout kterýkoliv učitel školy, třídní učitel nebo ředitel školy dle jeho významu. Pochvaly třídního učitele či ředitele školy jsou projednávány na pedagogické radě.

Pochvala může být udělena za vzorné chování vůči spolužákům, účast v soutěžích, reprezentaci školy při různých příležitostech, skutek hodný mimořádného ocenění, třídní služby, služby na pomůcky, trvale výborný prospěch, pomoc při organizování akcí pořádaných školou či jiné dobré skutky.

Opatření k posílení kázně se ukládají při porušení povinnosti stanovených školním řádem. Dle závažnosti tohoto porušení lze uložit:

- napomenutí třídního učitele,
 - důtka třídního učitele,
 - důtka ředitele školy.
-
- Napomenutí třídního učitele - ukládá třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí.
 - Důtka třídního učitele – ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti.
 - Napomenutí nebo důtku neprodleně oznamuje třídní učitel řediteli školy.
 - Důtka ředitele školy – ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení řádu školy – zvláště za porušování norem slušnosti, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností řádu školy a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.
 - Napomenutí nebo důtky oznamuje třídní učitel neprodleně rodičům žáka prokazatelným způsobem.

Výchovná opatření (pochvaly, napomenutí, důtky) zaznamenává třídní učitel do katalogového listu žáka.

12. Pravidla pro udělení pochval a uložení výchovných opatření

Jestliže se žák chová během hodiny nebo přestávky nevhodně (vyrušuje ve vyučování, je hrubý apod.), zaznamená si učitel toto přestoupení do svých poznámek. Nevhodné chování se žákem vhodně vyřeší.

Při přestupcích závažnějšího charakteru (ohrožení bezpečnosti a zdraví, ubližování spolužákům apod.) informuje ihned učitel rodiče prostřednictvím žákovské knížky.

Podle závažnosti a četnosti provinění učitel rozhodne o informaci rodičů, a to prostřednictvím zápisu do žákovské knížky o zhoršujícím se chování jejich dítěte.

Nenastane-li náprava, uloží třídní učitel po dalších zápisech do archu podle četnosti a závažnosti provinění **napomenutí třídního učitele**.

Nedojde-li po udělení napomenutí třídního učitele k nápravě, navrhne třídní učitel podle četnosti a závažnosti provinění vyšší stupeň výchovného opatření – **důtku třídního učitele** nebo **důtku ředitele školy**.

Uvedená posloupnost při uložení opatření k posílení kázně nemusí být dodržena, dopustí-li se žák závažnějšího přestupku proti školnímu řádu.

Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům oznámí ředitel školy orgánu sociálně-právní ochrany dětí a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

Za činy přesahující rámec povinnosti žáka může učitel udělit ocenění – pochvalu. Tato ocenění budou vyhodnocena v průběhu čtvrtletí a budou udělena písemnou formou jako **pochvala** na předepsaném formuláři.

Současné uložení opatření k posílení kázně a udělení pochvaly se nevylučuje.

Všechna výchovná opatření se zapisují do katalogových listů žáků.

7. ŠKOLNÍ DRUŽINA

7.1. CHARAKTERISTIKA A CÍLE VÝCHOVY VE ŠD

Školní družina je zařízením výchovy mimo vyučování. Není pokračováním školního vyučování a nenahrazuje ho. Hlavním cílem je zabezpečení odpočinku, rekreace a zájmové činnosti žáků. Přispívá k odstranění únavy ze školní činnosti a pomáhá rozvíjet a uspokojovat zájmy žáků.

K zařazovaným výchovně-vzdělávacím činnostem patří pracovní, výtvarné, hudební činnosti zajišťující rozvoj tvořivých dovedností a estetického citění dětí, a přírodovědné činnosti, jejichž smyslem je prohlubování znalostí o přírodě a vytváření pozitivního vztahu dětí ke svému životnímu prostředí.

Důležitým cílem školní družiny je rozvoj sebeobsluhy dítěte, pěstování hygienických návyků, rozvíjení slušného a ohleduplného chování vůči svým spolužákům a dospělým, ohleduplné zacházení s vybavením (nejen) školní družiny.

Mimo činnosti výchovně-vzdělávací plní školní družina i funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před, mezi a po skončení vyučování.

ŠD se řídí Vnitřním řádem školní družiny a aktuální verzí Školního řádu Základní školy Parentes jakožto Provozního řádu, ve kterých jsou stanoveny provozní podmínky a další pravidla.

7.2. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku, ve všedních dnech.

V době podzimních, zimních nebo jarních prázdnin, jakožto ve dnech ředitelského volna a státních svátků, se činnost ŠD přerušuje.

Provoz školní družiny začíná po skončení dopoledního vyučování a končí v 17:00. Podmínky pro příchody a odchody ze ŠD jsou uvedeny v bodě 7.5.

7.3. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY

ŠD využívá především prostoru vybavených tříd, které mají potřebný nábytek i vhodné didaktické, výtvarné a jiné pracovní pomůcky, jakož i hračky a dětské knihy (ty se nacházejí v „předsíni“). ŠD používá rovněž volnou místnost, která je vybavena kobercem, hrami a hračkami.

Pro činnost ŠD je vhodný také školní dvůr, travnatý prostor nedaleko školy a dětské hřiště.

7.4. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY

Ve Školní družině pracuje vychovatel, případně vychovatelé odpolední družiny. Vychovatelé jsou kvalifikovaní nebo si doplňují vzdělání. Všichni pracovníci ŠD se dále vzdělávají (kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, interní školení Základní školy a mateřské školy Parentes Praha, případně studium na vysoké škole).

7.5. PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ PODMÍNKY (podmínky průběhu vzdělávání)

Provoz školní družiny začíná po skončení dopoledního vyučování. Vychovatelé přebírají žáky od vyučujících po poslední vyučovací hodině, případně po obědě na předem domluveném místě.

Vyzvedávání dětí – rodiče si mohou vyzvedávat své děti od 13:00 do 17:00. Z důvodu bezpečnosti žáků jsou žáci předáváni rodičům přímo ve školní družině. Rodiče mohou podat písemnou žádost o samostatný odchod dítěte z družiny, ve které přijímají zodpovědnost za dítě od chvíle, kdy opustí ŠD.

Úplata za účast na programu ŠD je stanovena na závazné přihlášce (nehledě na počet dní strávených ve ŠD). Příspěvek za školní družinu je nutné uhradit předem na účet základní školy. Výše příspěvku je hrazena ve dvou splátkách, a to vždy do 31. října příslušného školního roku a do 28. února příslušného školního roku. V případě prodlení s úhradou platby je Základní škola Parentes oprávněna požadovat smluvní úrok z prodlení ve výši 0,1% dlužné částky za každý den prodlení (viz Smlouva o školní docházce).

7.6. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ

Školní družina je určena přednostně žákům 1. až 5. ročníku Základní školy Parentes Praha, v případě volné kapacity ji mohou navštěvovat i žáci druhého stupně Základní školy Parentes Praha. Aktuální kapacita ŠD je 111 žáků.

O zařazení dítěte do školní družiny rozhoduje ředitel základní školy. Dítě přihlašuje jeho zákonný zástupce písemně na školou poskytnutém formuláři.

7.7. PODMÍNKY UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Případná porušení řádu školní družiny projedná ředitel základní školy se zákonnými zástupci žáka. Oznámení o vyloučení dítěte ze školní družiny je rodičům zasláno doporučeným dopisem.

Odhlášení dítěte ze školní družiny musí rodiče učinit písemně, nejpozději do 15. dne měsíce předcházejícímu ukončení docházky.

Ukončení vzdělávání je automatické k poslednímu dni daného školního roku.

7.8. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ

Bezpečnost a ochrana dětí musí být zajištěna po celou dobu jejich pobytu ve školní družině. Děti jsou na začátku školního roku seznámeny se Školním řádem, Vnitřním řádem školní družiny, pravidly bezpečnosti při všech činnostech školní družiny.

Podmínky předávání žáků jsou uvedeny v bodě 7.5. Za bezpečnost účastníků ve školní družině zodpovídají pedagogičtí pracovníci družiny, a to od příchodu účastníka až do jeho odchodu z družiny. Žákům není v době mimo vyučování dovoleno zdržovat se v prostorách školy, pokud nad nimi není vykonáván dohled způsobilou osobou. Utrpí-li účastník ve školní družině nebo při akcích organizovaných školní družinou jakékoliv zranění, okamžitě to ohlásí vychovateli, který s dětmi pracuje nebo zajišťuje dohled. Žák ze ŠD nikdy neodchází bez vědomí vychovatele. Rodiče / zákonní zástupci sdělí na přihlášce rozsah docházky a způsob odchodu účastníka ze školní družiny.

Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu ŠD povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, sociálně patologických jevů, poskytovat žákům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Žáci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazů.

Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka. Nemocný žák může být odeslán k lékařskému vyšetření či ošetření jen v doprovodu dospělé osoby. Třídní učitelé zajistí, aby každý žák měl zapsány v žákovské knížce tyto údaje: rodné číslo, adresu, telefonní čísla rodičů do zaměstnání a domů, adresu a jméno ošetřujícího lékaře. Při úrazu poskytnou vychovatelé žákovi nebo

jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

Jsou zajištěny podmínky hygienické, včetně pitného režimu. Dostupné jsou prostředky první pomoci (lékárnička je umístěna v kanceláři školy).

Školní družina dbá na to, aby:

- si žáci přinesli obuv na přezutí,
- žáci používali vhodný pracovní oděv,
- žáci používali bezpečné pomůcky,
- byl vymezen vhodný prostor ke sportu a hrám,
- žáci dodržovali pokyny vychovatelů.

Za poškození majetku nebo vybavení školní družiny žákem bude požadováno po rodičích uvedení do původního stavu nebo náhrada škody.

Žákům je doporučeno nenosit do školní družiny drahé věci a hračky. Za jejich ztrátu nebo poškození školní družina nezodpovídá.

Žák nesmí do školní družiny nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrožovat mravní výchovu dětí.

7.9. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SVP

Školní družina respektuje individualitu každého žáka, vytváří přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami bude ŠD spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti.

Při výběru činností ve ŠD, při motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti budeme spolupracovat s odbornými pracovišti.

Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

Účastníci zájmového vzdělávání se speciálními vzdělávacími potřebami jsou individuálně integrováni do oddělení školní družiny s využitím speciálních pedagogických postupů. Vychovatel družiny úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní školy, PPP, SPC, případně jinými poradenskými zařízeními.

Dětem se SVP je umožněno používat vlastní speciální (případně kompenzační) pomůcky, je jim přizpůsobeno tempo práce. Školní družina je postupně dovybavována vhodnými pomůckami.

Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- začlenění do všech aktivit školní družiny v nejvyšší možné míře,
- podpůrná opatření k začlenění do činností – speciální pomůcky, individuální péče,
- činnosti respektující možnosti žáka – činnosti shodné na úrovni žáka,
- specifické činnosti s cílem reedukační péče o žáka.

Rozvoj mimořádně nadaných žáků bude zajištěn vytvářením podmínek k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, individuální práci se žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti. Vychovatel bude spolupracovat s výchovnou poradkyní a PPP.

7.10.VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

Ve školní družině rozvíjíme následující kompetence:

Kompetence v učení – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě započatou práci dokončí
- umí zhodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učením
- učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si všímá dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací
- při řešení situací užívá logických i empirických postupů
- rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně vymýšlí nová řešení
- započaté činnosti dokončuje

Kompetence komunikativní – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě ovládá řeč
- vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi
- komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky
- komunikace je kultivovaná s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřená situaci
- komunikace je otevřená, žák aktivně naslouchá
- žák dovede komunikovat při vytváření výchovného kolektivu, vyjadřuje a usměrňuje základní city, je zdvořilý, ovládá základní prvky verbální a neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídít, přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi
- zvládá prosociální chování (tj. pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky)
- osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

Kompetence občanské – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si uvědomuje svá práva i práva druhých
- dbá na své osobní zdraví i zdraví druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně

Kompetence pracovní – vychovatelka vede dítě k tomu, aby získalo následující návyky a dovednosti:

- dítě si umí vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech

- umí říci ne nevhodným nabídkám na využití volného času

Nástroje pro rozvoj kompetencí:

- různé formy hry,
- rozhovor,
- vyprávění,
- četba,
- dramatizace,
- skupinová práce,
- smyslové poznávání,
- vycházka,
- výtvarná a rukodělná činnost,
- doplňovačky, hádanky, kvízy,
- hudební činnost,
- relaxační činnost.

7.11. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ ŠKOLNÍ DRUŽINY (ČINNOSTI)

7.11.1. Odpočinkové činnosti

Očekávané výstupy

- zajištění klidu, odstranění únavy z vyučování
- kompenzace jednostranné únavy

Obsah

- zařazují se nejčastěji po obědě a podle potřeby během odpoledne
- klidná zaměstnání, např. stolní a společenské hry, poslechová činnost (pohádky, písně), individuální rozhovory s dětmi
- nejsou fyzicky ani psychicky náročné

7.11.2. Rekreační činnosti

Očekávané výstupy

- odstranění únavy z vyučování pohybem, regenerace sil do dalšího dne
- pobyt na čerstvém vzduchu

Obsah

- aktivní odpočinek, hry a činnosti jsou rušnější, např. hry ve volné přírodě (jaro, léto, podzim – vycházky do okolí, na dvůr, sportovní soutěžení, kolektivní hry, míčové hry, v zimě stavění sněhuláků, hrátky na sněhu), ve školní družině jsou zařazovány tělovýchovné chvílky a náročnější pohybové hry

7.11.3. Pracovní činnosti

Očekávané výstupy

- umožňují seberealizaci, rozvíjení osobnosti, tvořivých a motorických dovedností žáka, nepřímo doplňují vyučování

Obsah

- výzdoba školní družiny a jiných prostor školy
- svátky během roku (advent, Vánoce, Velikonoce, Den matek apod.)
- práce s přírodninami, modelínou, textilem, papírem (individuální, kolektivní)

7.11.4. Výtvarné činnosti

Očekávané výstupy

- rozvíjení fantazie, vnímání okolního světa a estetického citění
- rozvoj motorických dovedností

Obsah

- kresba, malování různými výtvarnými technikami (vodové barvy, pastele, uhlí, křída, kombinovaná technika, malba na sklo), papírové koláže apod.
- ilustrace k přečteným pohádkám

7.11.5. Přírodovědné činnosti

Očekávané výstupy

- rozvoj znalostí o přírodě
- vytváření kladného vztahu k přírodě

Obsah

- pozorování a poznávání přírody (druhy stromů, trav, květin, ovoce, hub, zvěře atd.)
- sběr kaštanů, žaludů, listů

7.11.6. Sportovní činnosti

Očekávané výstupy

- rozvoj šikovnosti, obratnosti, hbitosti a celkové tělesné kondice dítěte
- rozvíjení komunikace v kolektivu
- dodržování pravidel hry

Obsah

- sportovní hry na volném prostranství, v přírodě

7.11.7. Hudební činnosti

Očekávané výstupy

- rozvíjení hudebního sluchu a rytmu
- poslouchání hudby
- zpěv písní

Obsah

- poslech hudby, zpěv písní

7.11.8. Příprava na vyučování

Očekávané výstupy:

- žák vypracuje domácí úkol

Obsah

- děti se snaží samostatně a za pomoci vychovatelky vypracovávat domácí úkoly
- příprava na vyučování je dobrovolná, kde si to však rodiče přejí, se snažíme děti přesvědčit o výhodnosti vypracování úkolů ve škole